Historisch Jaarboek Vlaardingen 5

Dr. G.T. Witte
Lastige Vlaardingers

Ton Stolk
VL.65, kunstenaarssociëteit

Kroniek 1944/1994

Historisch Jaarboek Vlaardingen 1995

Afbeelding omslag:
In 1967 maakte Dirk Brouwer de ets "Leden van VL.65 in een vreemde herberg" in opdracht van de Kunstenaarssociëteit VL.65. Opzet was om reproducties van deze ets te verkopen om de sociëteitskas te spekken, hetgeen aardig lukte.

Deze uitgave kwam tot stand dankzij financiële medewerking van de Gemeente Vlaardingen

Historisch Jaarboek Vlaardingen 1995

een produktie van de Historische Vereniging Vlaardingen

met medewerking van het Stadsarchief Vlaardingen

negentiende jaargang

Prepress en druk:
Drukkerij Stout, Vlaardingen

Cip-gegevens Koninklijke bibliotheek, Den Haag

Historisch

Historisch Jaarboek Vlaardingen/
Historische Vereniging Vlaardingen -1 (1977) -S -
Vlaardingen:
Historische Vereniging Vlaardingen
ISSN 0169-3964
Verschijnt jaarlijks
Negentiende jaargang. 1995 / met medewerking van het
Stadsarchief Vlaardingen. - ill.
ISBN 90-71731-14-6
SISO zhol 938.1 UDC 949.2*3130(058) NUGI 480
trefw.: Vlaardingen, geschiedenis, jaarboeken.

inhoud

Pagina 7 - 20 Lastige Vlaardingers.
Ontzuiling en gezagscrisis.
Dr. G.T. Witte

21 - 35 VL.65
Vereniging van Vlaardingse Kunstenaars, van sociëteit tot aktiegroep.
Ton Stolk

36 - 39 De Plek:
Leeskamer stadhuis
J.P. ter Brugge

40 - 41 Vlaardingen
J. van IJperen

42 - 62 Kroniek van Vlaardingen
1944
M.A. Struijs

63 - 87 Kroniek van Vlaardingen
1994
M. van Papeveld-Hörst

88 - 89 Archeologische Werkgroep Helinium

90 - 91 Stichting Archeologie en bouwhistorie Vlaardingen
Museum Hoogstad

92 - 93 Gemeentelijk Archeoloog

94 - 95 Historische Vereniging Vlaardingen

96 - 97 Stadsarchief

98 - 99 Streekmuseum Jan Anderson

100 -101 Visserijmuseum

Auteursrechten

(voor zover bekend) of voor publicatie afgestaan:

Collectie Jan Anderson, Vlaardingen	pag. 98, 99.
Roel Dijkstra, Vlaardingen	pag. 63, 66, 67, 68, 72, 73, 83, 91.
T. van Everdingen, Vlaardingen	pag. 45.
Historische Vereniging Vlaardingen	pag. 94, 95.
Archeologische Werkgroep Helinium, Vlaardingen	pag. 88.
Museum Hoogstad, Vlaardingen	pag. 90.
M. Janssen & P. de Kievith Fotografie	pag. 64.
G.W. Schut	pag. 8, 17, 19.
Stadsarchief Vlaardingen	pag. 7, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 74, 76, 97.
Dienst Stadswerk	pag. 39, 92.
Muziekinformatie- en documentatiecentrum Ton Stolk	pag. 21, 22, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 35.
Fotodienst Sijthoff Pers	pag. 69, 70, 75, 77, 78, 81, 82, 84, 85, 86, 96.
Visserijmuseum	pag. 100, 101.

Over onze auteurs:

Dr. G.T. Witte (1955), tot voor kort woonachtig in Vlaardingen, doceert politicologie/bestuurskunde en geschiedenis aan diverse (HBO) opleidingen en maakt deel uit van een wetenschappelijke onderzoeksgroep aan de Universiteit van Amsterdam. De auteur promoveerde in 1990 op een dissertatie over de Nederlandse betrekkingen met de Sovjetunie. Binnenkort verschijnt o.a. van hem een boek over Nederland en de oliecrisis van 1973/1974. Momenteel verricht hij vergelijkend onderzoek naar de lokale politiek en regiovorming in het Rijnmondgebied.

Dirk Brouwer (1937-1983), maker van de prent "Leden van VL.65 in een vreemde herberg" die is gebruikt als omslag van dit jaarboek, werkte na zijn opleiding aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Rotterdam voornamelijk als graficus. Hij gaf les aan de Vrije Academie en de Christelijke School voor Huishoud- en Nijverheidsonderwijs aan de Van Hogendorplaan te Vlaardingen. De laatste jaren van zijn leven was Dirk Brouwer uitsluitend werkzaam als kunstenaar.

Ton Stolk (1932) was na zijn muzikale opleiding voornamelijk werkzaam als dirigent, pianoleraar en als leraar Muziek bij het voortgezet onderwijs. Composities van hem werden uitgegeven bij Harmonia-Hilversum en Molenaar-Wormerveer. Van 1969-1995 lid van de Culturele Raad Vlaardingen. Hield zich bezig met het organiseren van festivals, concerten en tentoonstellingen o.a. in het Muziekinformatie- en documentatiecentrum aan de Westhavenkade 45.

Jeroen P. ter Brugge (1967) studeerde pre- en protohistorische archeologie in Leiden en legde het doctoraal examen af met een scriptie over de middeleeuwse nederzettingsontwikkeling van Vlaardingen. als veldwerkcoördinator van de archeologische werkgroep Helinium verrichtte hij veel oudheidkundig bodemonderzoek in Vlaardingen en omstreken. Als archeoloog is hij thans werkzaam bij de Dienst Stadswerk van de gemeente Vlaardingen.

Jaap van IJperen (1901-1972) ging op zijn elfde jaar naar zee, leed na twee dagen schipbreuk, maar bleef zeevarend tot hij trouwde en een baan aan wal zocht. Het werk van deze arbeider-dichter gaat over zijn geboorteplaats en zijn verlangen naar de zee, naar vrede en vrijheid en naar een menswaardige samenleving. Van zijn hand verschenen de bundels: Vlaardingen (1945), De Aeolusharp (1956), Twee vrienden op een havenhoofd (samen met Cor Don, 1968) en Archief (1971). Het opgenomen gedicht verscheen zowel in de eerste als in de laatste bundel.

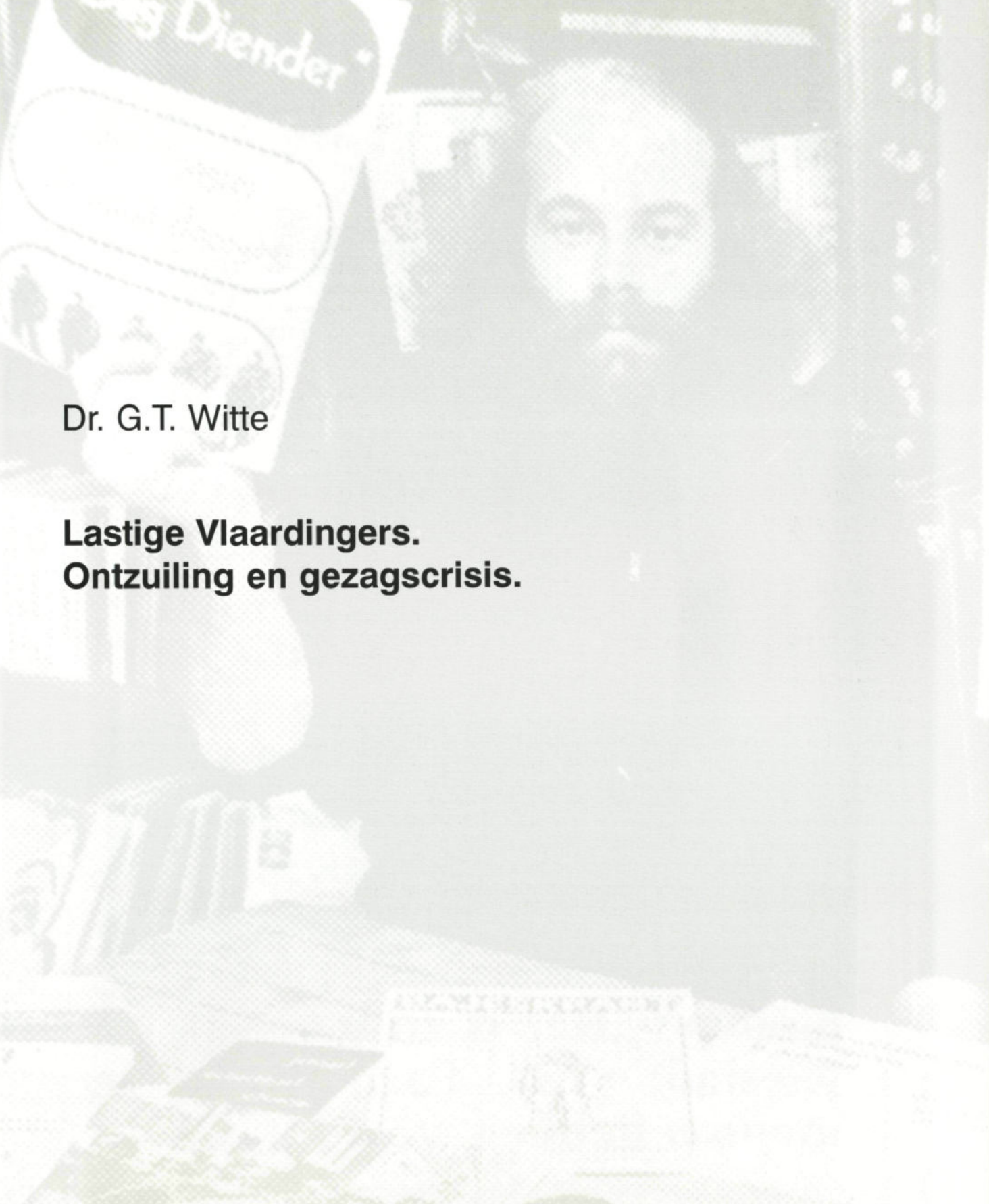

Dr. G.T. Witte

Lastige Vlaardingers.
Ontzuiling en gezagscrisis.

Inleiding

Op 26 maart 1975 nam burgemeester mr. J. Heusdens met een toespraak officieel afscheid van de gemeenteraad. Vlaardings 'eerste burger' kon tevreden terugblikken op het naoorlogse verleden van zijn stad. Gedurende Heusdens' lange ambtsperiode had Vlaardingen een ongekende expansie doorgemaakt qua inwonersaantal, woningbouw en industrialisering. Kortom, de overgang van een vissersstadje naar een modern ambitieuze stad met een gezonde financiële basis.

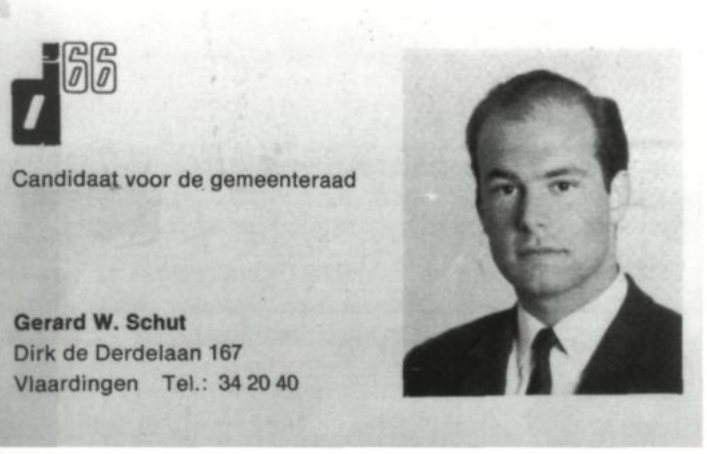

Maar het tij leek rond 1975 te keren. Daalde in 1957 de werkloosheid nog tot 0,2%. Eind januari 1975 zat 1,9% van de totale beroepsbevolking in Vlaardingen zonder werk. In zijn afscheidsrede noemde Heusdens nadrukkelijk een verschijnsel waarover hij zich meer zorgen maakte: het einde van de rustige lokale politiek. De politieke verhoudingen waren sterk gepolariseerd daar was zijns inziens het programcollege ondermeer debet aan. Met heimwee dacht de vertrekkende burgemeester terug aan het grote saamhorigheidsgevoel van de jaren '40 en '50, toen men schouder aan schouder met succes werkte aan de uitbouw en bloei van de stad. Hij waarschuwde de gemeenteraad, dat Vlaardingen voor uitzonderlijke moeilijkheden kwam te staan, wanneer de bestuurders vanuit een verdeeld politiek huis bleven opereren. Daarom riep Heusdens zijn toehoorders op de gelederen weer te sluiten, "zoals in het verleden geschiedde en wel in het belang van de stad en haar gehele burgerij. Wat toen kon, moet ook vandaag kunnen".[1]

De polarisatie van de politiek was geen uniek Vlaardings verschijnsel. Ook in de landelijke politiek verscherpten eind jaren '60 begin jaren '70 de verhoudingen. Het was afgelopen met de gepraktizeerde gedachte van harmonie. De naoorlogse mentaliteit van de schouders eronder, ten behoeve van de economische wederopbouw van Nederland, verdween. De burgers waren tot dan toe over het algemeen volgzaam en passief geweest. Zij hadden netjes in hun katholieke, protestant-christelijke of socialistische zuil geleefd. Het verzuilde bestel begon echter in de jaren '60 te wankelen.

De sociale harmonie in de eerste twee decennia na de oorlog hield tevens in dat de belangrijkste beslissingen door een politieke elite werden genomen. Deze kleine groep besluitvormers legde vaak een ouderwetse regentenmentaliteit aan de dag. Vooral jongeren begonnen zich hieraan te storen. Het verzet startte eigenlijk al eind jaren '50 met de nozems, maar werd na 1960 krachtiger voortgezet door een generatie jongeren die het bestaande gezag bewust wilde provoceren en belachelijk maken. Het protest was aanvankelijk vrij onschuldig, maar geleidelijk maakten de ludieke acties en happenings plaats voor meer radicalere optredens als bezettingen en demonstraties. Democratisering, inspraak en medezeggenschap werd de leuze.

De polarisatie van de politieke en maatschappelijke verhoudingen is, zoals uit de toespraak van burgemeester Heusdens blijkt, niet geheel aan Vlaardingen voorbij gegaan. De vraag is echter in welke mate het verschijnsel hier optrad en hoe hevig het protest van de jongeren in Vlaardingen was? Op wat voor manier gaven zij uiting aan hun ongenoegen? Welke verklaringen kunnen we geven voor de polarisatie in Vlaardingen? Om op deze vragen zinvol antwoord te geven moeten we de ontwikkelingen in breder kader plaatsen. Niet alleen zijn de landelijke ontwikkelingen van invloed geweest, maar ook de politiek-economische en sociaal-culturele voortgang van Vlaardingen zelf. Daarom zal eerst worden stilgestaan bij de groei en industrialisering, alsmede de verzuiling, om daarna de ontzuiling, de jongeren - de lastige Vlaardingers? - en de polarisatie aan de orde te stellen.

Industrialisering en verzuiling

In 1946 bogen de net gekozen bestuurders zich over het vraagstuk van de toekomst van Vlaardingen. Er waren

knelpunten genoeg om op te lossen. De stad liep, industrieel gezien, achter ten opzichte van andere steden. Vlaardingen was te veel een oude vissersstad gebleven. Het stadscentrum lag geïsoleerd van de nieuwere woonwijken en getuigde bovendien niet van een moderne voorzieningsfunctie. De tijd leek rijp voor veranderingen.
Immers vanaf 1947 werden de raffinaderijen van de Bataafsche Petroleum Maatschappij (SHELL) en van CALTEX flink uitgebreid. Dit betekende niet alleen meer werk, maar ook een grotere vraag naar woningen voor de huisvesting van de aan te trekken werknemers. Aangezien in het toenmalige Hoogvliet geen mogelijkheden waren voor snelle bouw van woningen had het gemeentebestuur van Rotterdam zich gewend tot Vlaardingen met het dringende verzoek tot medewerking. Het college liet deze kans niet glippen en stelde in 1947 een 10-jarenplan op, dat in november door de gemeenteraad werd aanvaard. Het plan behelsde de bouw van zo'n 6750 woningen, de sanering van de binnenstad en het aantrekken van nieuwe bedrijven. In de planning ging men uit van de gedachte dat binnen 25 jaar de populatie zou groeien tot om en nabij de 100.000. Voor de realisering van de plannen werd gekozen voor een samenwerking met Maassluis en Maasland. Daartoe werd een gemeenschappelijk structuurplan gemaakt voor het grondgebied van de drie gemeenten. Vlaardingen koos doelbewust voor bovengemeentelijke samenwerking in het Waterweggebied, omdat, zoals burgemeester Heusdens het formuleerde, het stadsbestuur "geen nut (zag) in het vormen van egelstellingen, van waaruit iedere gemeente voor zichzelf tracht te zorgen, met de kans dat de burger tussen kaai en schip valt. Beter leek het de zaken in groter verband te bezien".[2]
Dat deze strategie voor Vlaardingen succesvol was bleek tien jaar later. In 1957 legde het college verantwoording af. In de nota Prognoses en Realiteit werd geconstateerd dat veel van de in 1947 vastgelegde doeleinden waren gerealiseerd. Er waren 6720 huizen gebouwd. Het openstellen van de gemeente voor het bedrijfsleven had geleid tot de vestiging van Cincinnati machinefabriek en het Unilever Research Laboratorium, alsmede de uitbreiding van machinefabriek en scheepswerf Havenbedrijf Vlaardingen-Oost, superfosfaatfabriek ENCK, tankopslag Nieuwe Matex en de Sunlight zeepfabrieken. De conclusie was duidelijk: op dezelfde voet doorgaan. Daarom bood het college in 1958 de gemeenteraad een 6-jarenplan aan, waarin een voortzetting van het tot dan toe gevoerde beleid werd bepleit. Schaalvergroting bleef het credo. Er was immers ruimte genoeg voor woningbouw en industrie. Het streven van het bestuurlijk apparaat was erop gericht een dusdanige voorzieningenniveau te bereiken, dat Vlaardingers voor hun ontspanning en inkopen Rotterdam niet meer nodig hadden.[3]

Naar de mening van de Vlaardingse burger werd nauwelijks gevraagd. In ogen van de bestuurders waren vraagstukken als economische groei en industriële expansie technische aangelegenheden, waarover de gemiddelde Vlaardinger zich geen oordeel kon en wilde vormen. Van de zijde van de burgerij verwachtte het stadsbestuur geen protest en inspraak tegen de plannen. En inderdaad tot halverwege de jaren '60 bleef rumoer vrijwel uit. De naoorlogse kronieken maken althans geen melding van opvallende acties tegen de gemeentelijke ambities. Gezagsgetrouw schikte de bevolking zich naar de wil van de verzuilde bestuurlijke elite. De na de oorlog teruggekeerde "schotjes en hokjesgeest" kanaliseerde het gedrag van de burger. Door sociale controle werd opstandigheid in de kiem gesmoord.
Vlaardingen was in de hier beschreven periode, organisatorische gezien, een nog vrij gesloten verzuilde gemeenschap. Dit kwam ondermeer tot uiting in de politiek. De socialistische PvdA werd gesteund door zo'n 40% van het electoraat, terwijl de christelijke CHU en ARP samen goed waren voor ongeveer 33%. De katholieken konden met hun KVP rekenen op 10 a 11% van de kiezers. Het liberale volksdeel kreeg ruim 8% van de stemmen.
Tot 1965 toonde de bevolkingssamenstelling van Vlaardingen het volgende beeld: 42% van de bevolking was volgens de gemeentelijke registratie Nederlands Hervormd, 15% Rooms Katholiek, 11,5% behoorde tot de Gereformeerde Kerk, 23% had opgegeven niet te zijn aangesloten bij een kerkelijke gezindte. Het restant -8,5%- viel onder de kleinere kerkelijke stromingen. Vergelijken we deze cijfers met de electorale verdeling van Vlaardingen dan kan voorzichtig de conclusie worden getrokken dat een deel van de confessionelen zich politiek gezien niet strikt gebonden voelden aan hun zuil.[4]
Het onderwijs en het sociaal-maatschappelijke leven in Vlaardingen toonden de typische organisatorische ken-

merken van de verzuiling. Iedere duidelijk te onderscheiden bevolkingsgroep had zijn eigen instellingen. Hoewel hierbij direct moet worden aangetekend dat dit in mindere mate gold voor het socialistische, en zeker voor het liberaal/neutrale volksdeel.
Dit kwam sterk tot uitdrukking in het maatschappelijk werk. Voor gezinsproblemen en sociale vraagstukken konden de confessionelen terecht bij eigen hulpinstanties als Kerkelijk Sociale Arbeid (Hervormd), Interparochiaal Charitatief Centrum (RK) en Stichting Gereformeerd Sociale Arbeid.
Wat het onderwijs betreft ging ongeveer een derde van het totaal aantal leerlingen naar het openbaar lager onderwijs. Tweederde van de kinderen volgde de lessen bij het bijzonder lager onderwijs. Rond 1963 telde de stad 12 openbare lagere scholen en twee (m)ulo's. Daarbij kwamen voor de Hervormden en Gereformeerden, respectievelijk nog 12 en 7 bijzondere lagere scholen bij, plus voor ieder apart twee (m)ulo's. De Katholieken beschikten over 5 lagere scholen en een mulo. Voor het hoger voortgezet onderwijs konden de niet-confessionelen hun kinderen kwijt op het in 1956 opgerichte gemeentelyceum (Scholengemeenschap Professor Casimir, Vlaardingse Openbare Scholengemeenschap). Het protestant-christelijke deel van de Vlaardingse bevolking had de keus uit twee scholen voor hoger voortgezet onderwijs: sedert 1948 Het Groen van Prinsterer lyceum (in 1919 opgericht als Chr. H.B.S.) en later Westland-Zuid. Voor de katholieken deed zich een moeilijkheid voor. Zij moesten hun kinderen voor katholiek hoger en technisch onderwijs naar Delft en Schiedam sturen.
Wie in deze jaren op een Hervormde School zat werd, veelal uit overwegingen van sociale controle, door vader en moeder voor ontspanning en vorming gestuurd naar Obadja een jongeren afdeling van CJV Liefde en Vrede. Daar maakten jongens en meisjes in de leeftijd van 12 tot 17 jaar kennis met het jeugdwerk en andere nevenactiviteiten in Hervormde kring, zoals bijvoorbeeld de voetbalvereniging Zwaluwen, Liefde voor Turnen voor de meisjes en de drumband De jonge Pijpers. In katholieke en gereformeerde kringen speelden dezelfde socialisatie rituelen af. Sport en recreatie, evenals toneel en muziekverenigingen waren verzuild. De katholieken hadden voor hun kinderen sportvereniging RKWIK, tamboerskorps Thalita, hobbyclub RLJ en de padvindersgroep St. Willibrordus.[5]

Ontzuiling

De eerste haarscheurtjes in het zuilenstelsel traden in de tweede helft van de jaren '60 aan het licht. Het begon met een langzaam maar gestaag proces van deconfessionalisering. Mensen werden minder gelovig en het kerkbezoek verminderde in de loop van de jaren. De toenemende onkerkelijkheid werd in de hand gewerkt door de gestegen welvaart, de verhoging van de mobiliteit en de opmars van de televisie. Door de loonexplosies kon de burger zich een brommer, scooter of een auto permitteren, waarmee hij uit het beschermde leefkringetje kon treden. Mensen leerden dat buiten de zuil ook een aangenaam leven mogelijk was. Op het werk en in de vrije tijd werden de contacten met andersdenkenden intensiever. De televisie bracht de wereld in de huiskamer en maakte, de soms, onbegrijpelijk spelregels van het kerkelijke en politieke gezag zichtbaar.
Het proces van deconfessionalisering liet eveneens sporen na in Vlaardingen. Hoewel we daarvan een niet al te dramatische voorstelling moeten maken. De ontwikkelingsgang van de ontkerkelijking in Vlaardingen zag er alsvolgt uit:

Kerkelijke gezindten in percentages. [6]

Tellingsjaar	1962	1965	1967	1969
Nederlands Hervormd	42,6	41,5	39,9	37,8
Gereformeerde Kerk	11,8	11,6	11,4	11,1
Rooms Katholiek	15,3	15,7	16,3	16,6
Overige gezindten	8,0	7,8	7,7	8,3
Niet-kerkelijk	23,0	23,7	24,7	26,2

Uit het tabel blijkt, dat de deconfessionalisering zich in de periode 1962-1969 het sterkst voltrok in Nederlands Hervormde kring, bijna 5 procent, en in mindere mate - 0,7% - bij de Gereformeerde Kerk. Het qua inwonersaantal uitdijende Vlaardingen had tot gevolg, dat het percentage niet-kerkelijken ruim 3% procent toenam. Dit verklaart waarschijnlijk tevens, waarom de Katholieke Kerk een lichte groei doormaakte. Veel Brabanders en Limburgers kwamen in het kader van de werkgelegenheid naar het Waterweggebied.

De ontzuiling veroorzaakte in vrijwel geheel Nederland een teruggang in het aantal stemmen op de confessionele partijen. In 1954 hadden de bisschoppen een poging gedaan dit proces een halt toe te roepen. In het mandement verboden zij katholieken lid te worden of te

stemmen op niet-kerkelijke organisaties. Eenzelfde tactiek volgde, zij het minder uitgesproken, de protestant-christelijke groep. De partijpolitieke tegenstellingen werden hierdoor aangescherpt. Het dieptepunt werd bereikt op 14 oktober 1966. Op die datum bracht KVP-fractieleider, N. Schmelzer zijn eigen regering Cals/Vondeling (KVP/PvdA) ten val.
Consequenties bleven niet uit. Polarisatie tussen en binnen de gevestigde politieke partijen was aan de orde van de dag. Binnen de PvdA kregen de Nieuw Linkse jongeren grote aanhang en legden de polarisatiegedachte vast in een 'anti-KVP-motie'. De confessionelen moesten maar eens duidelijk maken waar zij voor stonden. Voortaan geen geheimzinnigheid en gekonkel binnenskamers, geen regentenmentaliteit, maar openheid en democratisering. Niet iedereen binnen de PvdA was even gelukkig met deze radicalisering. De rechtervleugel van de partij zou zich in 1970 afsplitsen onder de naam DS70. Dit was toch een gevoelige aderlating, omdat de PvdA reeds in 1957 een deel van zijn aanhang had verloren aan de Pacifistische Socialistische Partij (PSP). Ook de KVP bleef niet gevrijwaard van problemen. Een deel van de katholieken drong aan op samenwerking met de progressieven. Toen zij echter geen gehoor bij de partijleiding van de KVP vonden, besloten ze met enkele vooruitstrevende ARP-ers de Politieke Partij Radicalen (PPR) op te richten. De KVP kreeg een behoorlijke klap te verwerken, aangezien de partij al eerder een deel van zijn electoraat had zien verdwijnen naar de Boerenpartij. Daarbij kwam nog dat een nieuwe pragmatische, en vooral op staatkundige vernieuwingen gerichte, partij D66, een sterke aantrekkingskracht uitoefende op jonge kiezers.
In navolging van de landelijke politiek deden zich in Vlaardingen de nodige veranderingen voor. De uitslagen van de gemeenteraadsverkiezingen (in percentages en zetels uitgedrukt) laten het volgende beeld zien: [7]

	1953	1958	1962	1966	1970
PvdA	39,7 (13)	37,1 (13)	40,6 (14)	34,3 (13)	31,3 (12)
PCG*	38,1 (13)	35,3 (12)	32,3 (11)	29,5 (11)	29,6 (11)
KVP	10,4 (3)	11,3 (4)	11,2 (4)	10,9 (4)	8,4 (3)
VVD	7,3 (2)	11,5 (4)	8,4 (3)	8,9 (3)	9,3 (3)
PSP	-	-	5,0 (1)	6,8 (2)	2,7 (1)
CPN	-	-	-	-	3,5 (1)
Boerenp.	-	-	-	6,1 (2)	-
DS70	-	-	-	-	2,8 (1)
D66	-	-	-	-	9,5 (3)

* PCG = Protestant Christelijke Groepering, bestaande uit CHU, ARP en SGP.

Het aantal kiezers dat op confessionele partijen stemt kalft, in de periode 1953-1970, af. Zowel bij de PCG als bij de KVP vindt een teruggang plaats van het aantal stemmers. De hardste klappen kreeg de PCG te verwerken met een verlies van bijna 9% van het kiezers potentieel. Deze groep raakte daardoor twee raadszetels kwijt. De KVP valt, na een kortstondige opleving, terug op drie zetels. Ook voor de PvdA waren deze jaren geen rozegeur en maneschijn. De socialisten moesten, na het hoogtepunt in 1962, toezien hoe hun politieke aanhang slonk. Ruim 9% van de PvdA-kiezers lieten het in 1970 afweten. Voor de sociaal-democratische fractie impliceerde dit een afslanking van twee raadszetels.
Afsplitsingen en het ontstaan van nieuwe partijen werden vanaf 1962 in Vlaardingen zichtbaar. De versplintering van de politiek deed zich met de komst van de PSP, CPN, D66 en DS70 in de gemeenteraad gevoelen. De traditionele bestuurselite moest er langzaam aan geloven dat een deel van hun macht en invloed betwist werd door deze nieuwkomers in de politiek.

De keerzijde van de medaille

De in de jaren '60 langzaam kantelende Nederlandse maatschappij beïnvloedde de Vlaardingse samenleving. Maar de optredende veranderingen mogen niet uitsluitend hieraan worden toegeschreven. De spanningen, die in Vlaardingen vanaf 1965 zouden plaatsvinden, kenden ook eigen specifieke achtergronden. Het stadsbestuur kwam in een turbulente periode terecht. De schaduwzijde van de ongebreidelde stedelijke uitbreiding en industriële expansie begon zich pijnlijk af te tekenen. Te eenzijdig was het accent gelegd op woningbouw en industrialisering. Voor de uitbouw van de algemene welzijnsbehartiging hadden de bestuurders te weinig belangstelling getoond. Naar mate het inwonersaantal groeide nam de behoefte aan meer ontmoetingsmogelijkheden en ruimte voor recreatie toe.[8] In de eerste jaren na de oorlog kon deze behoefte nog grotendeels worden opgevangen door de verzuilde instituties. In zoverre de nieuwkomers in Vlaardingen niet hun weg vonden in de verzuilde organisaties boden SHELL, CALTEX en ESSO de werknemers de nodige recreatieve mogelijkheden. Het sportpark-SHELL is

hiervan een goed voorbeeld. Toch dreigde een deel van de jongere generatie buiten de boot te vallen. Gewoon omdat er voor hen niets was of omdat zij zich niet meer thuis voelden in de hierboven genoemde benauwende, soms betuttelende, organisaties.

In 1967 besloot een aantal, meer intellectueel en artistiek ingestelde, jongeren de Culturele revolutie af te kondigen. Geïnspireerd door de toen veel in linkse kringen bewonderde communistische roerganger Mao, die in China eind 1965 de massa mobiliseerde om campagne te voeren tegen de verburgerlijking en verstarring van kunst, literatuur, wetenschap, denken en mentaliteit; organiseerde jonge Vlaardingers een manifestatie zonder Chinese muurkranten en geweldadigheden, maar wel met veel cabaret en muziek. De in april plaatsvindende happening werd bezocht door zo'n 200 jongeren. De bezoekers werden getrakteerd op een maatschappijkritische impressie, waarin nadruk werd gelegd op het individualisme en het gevecht tegen de heersende misstanden. Volgens de verslaggever van de Nieuwe Vlaardingse Courant was de tendens van de hele avond "een nogal negatieve instelling tegenover traditionele gebruiken". Voor een deel klopte dit, want van het publiek werd een actieve muzikale participatie verwacht aan het grote sluitstuk van de avond "Mao", wat uiteraard indruiste tegen de toenmalige conventie: cultuur moest passief beleefd worden. Enkele maanden later, eind juni 1967, werd de revolutie herhaald met het doel het Vlaardings publiek binnen te leiden in het leven van de kunstenaar door spontaan betrokken te reageren op kunstuitingen. Iets wat naar de mening van de organisatoren niet mogelijk was in gewone jeugdsociëteiten. Het hoogtepunt van deze revolutionaire bijeenkomst was dat de ongeveer 150 bezoekers, in plaats van stenen, met verf naar een doek mochten gooien, het zogenaamde community painting. In de krant werd de culturele omwenteling afgedaan met de woorden "een nobel streven (...) daar zijn zij jong voor".[9]

In 1968 werd de Culturele revolutie voortgezet. De toon en acties kregen echter een ernstiger karakter. De cultuur moest uit het kadertje van de gezelligheid gehaald worden. Dus minder lollig en meer serieuzer, aldus activist Remi Poppe. Dit bleek wel op 3 juli 1968, toen de gemeenteraad een verordening wilde vaststellen die de bevoegdheden, taken en werkwijze van de Culturele Raad moest regelen. Op het moment dat het

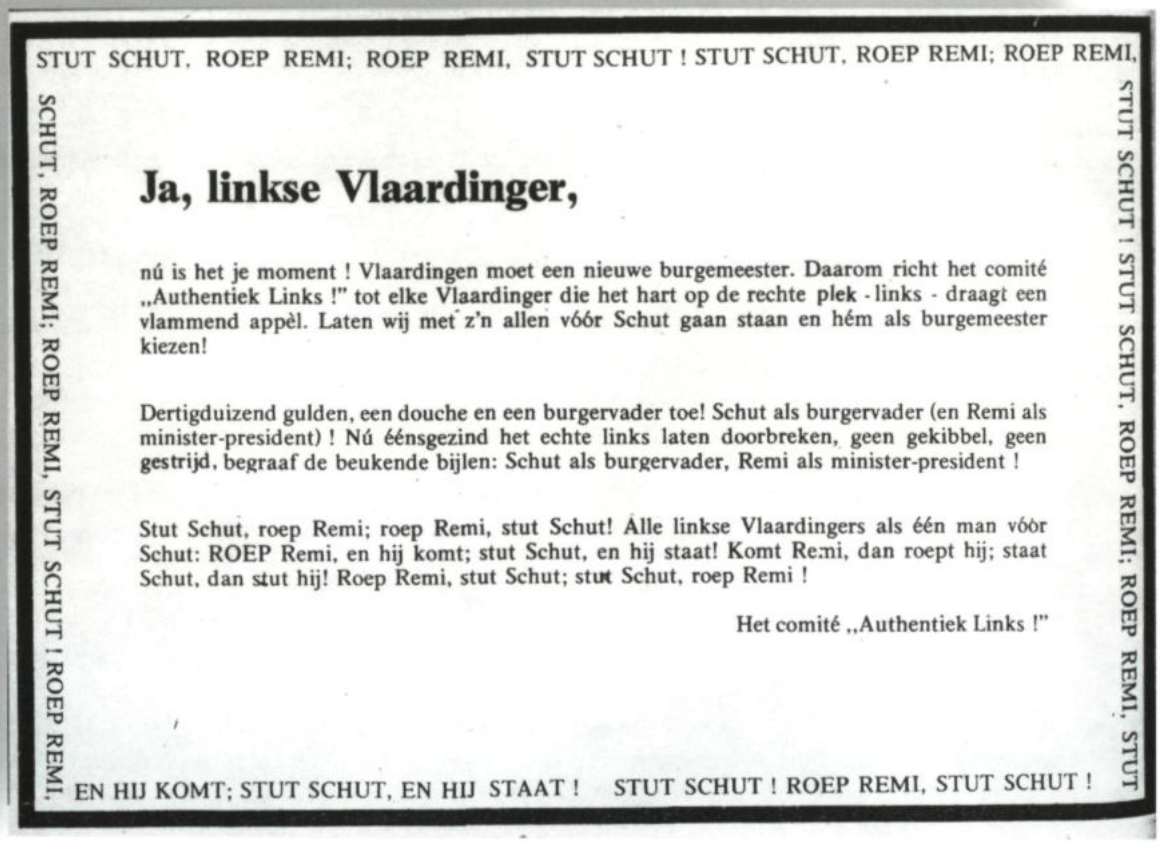
STUT SCHUT, ROEP REMI; ROEP REMI, STUT SCHUT ! STUT SCHUT, ROEP REMI; ROEP REMI,

Ja, linkse Vlaardinger,

nú is het je moment ! Vlaardingen moet een nieuwe burgemeester. Daarom richt het comité „Authentiek Links !" tot elke Vlaardinger die het hart op de rechte plek - links - draagt een vlammend appèl. Laten wij met z'n allen vóór Schut gaan staan en hém als burgemeester kiezen!

Dertigduizend gulden, een douche en een burgervader toe! Schut als burgervader (en Remi als minister-president) ! Nú éénsgezind het echte links laten doorbreken, geen gekibbel, geen gestrijd, begraaf de beukende bijlen: Schut als burgervader, Remi als minister-president !

Stut Schut, roep Remi; roep Remi, stut Schut! Alle linkse Vlaardingers als één man vóór Schut: ROEP Remi, en hij komt; stut Schut, en hij staat! Komt Remi, dan roept hij; staat Schut, dan stut hij! Roep Remi, stut Schut; stut Schut, roep Remi !

Het comité „Authentiek Links !"

SCHUT, ROEP REMI; ROEP REMI, STUT SCHUT ! ROEP REMI,

STUT SCHUT ! STUT SCHUT, ROEP REMI; ROEP REMI, STUT

EN HIJ KOMT; STUT SCHUT, EN HIJ STAAT ! STUT SCHUT ! ROEP REMI, STUT SCHUT !

De Tearoom op het Liesveld: trefpunt van veel jongeren.

voorstel aan de orde werd gebracht wierpen 25 à 30 jongeren pamfletten door de raadszaal, rolden spandoeken uit en overstemden burgemeester Heusdens met de leuze "culturele revolutie, culturele revolutie". De hevig geschrokken burgemeester schorste meteen de vergadering en liet de politie de publieke tribune ontruimen. De actie kwam voort uit het ongenoegen, dat er geen echt cultureel leven in de stad was. De Culturele Raad maakte, aldus de demonstranten, deel uit van het establishment en zou niet over voldoende zelfstandigheid beschikken de cultuur te plaatsen in de sociale werkelijkheid, met andere woorden niet in staat zijn "het gesloten systeem van produktie en consumptie open te breken". Cultuur moest gepolitiseerd worden. In de Visbank werd daarom in oktober 1968 een manifestatie gehouden, waar met name de politieke invalshoek van verschillende cultuuruitingen tot onderwerp van discussie was gemaakt.[10]

Ofschoon de Vlaardingse autoriteiten wel wat onwenning stonden tegenover het ludieke optreden van de Culturele revolutie, had het gemeentebestuur grotere moeite met de gedragingen van de zogenaamde Liesveldjeugd. Dit was doorgaans een laaggeschoolde en in leeftijd jonge groep jeugdigen, die vooral 's avonds en in de weekenden bijeenkwam in de binnenstad. De vanaf 1966 rondom het winkelcentrum regelmatig terugkerende ongeregeldheden baarden de politici de nodige kopzorgen. Ze zagen de misdragingen van deze jongelieden niet als een spelletje en kondigden aan, dat de politie niet zou aarzelen krachtig op te treden tegen ordeverstorende elementen. Veel helpen deed het niet. Medio 1969 escaleerde de zaak. De bewoners van het Liesveld waren het beu en eisten van de gemeenteraad maatregelen tegen het tiranniserende optreden van de Liesveldjeugd. De omwonenden van het winkelcentrum ergerden zich mateloos aan het lawaai van de brommers, het geschreeuw van de jongelui tot laat in de avond en de nodeloze vernielingen. Aan de overlast moest een eind komen. Klaarblijkelijk was een representatief contact met de ongeorganiseerde jeugd, zoals deze jongeren in publicaties werden aangeduid, niet mogelijk. Een ding was duidelijk de bestaande voorzieningen voorzagen niet in de behoeften van de Liesveldjeugd.[11]

Woensdag 6 augustus 1969 behandelde de gemeenteraad de klacht van de bewoners. Voor deze gelegenheid togen zeker honderd jongeren naar de vergadering om te luisteren naar de politieke debatten over hun gedrag. Het bleef echter niet alleen bij luisteren en kijken, want herhaaldelijk applaudisseerden ze wanneer een raadslid hun belangen en eisen voor een eigen jeugdhonk had bepleit. De PvdA en PSP fractieleden konden op de instemming rekenen van de aanwezige jongeren, hetgeen de formeel handelende burgemeester Heusdens regelmatig dwong de voorzittershamer te hanteren met het verzoek: "Ik moet het publiek vragen zich van bijvallende betuigingen te onthouden". De PCG vroeg zich af, "waarom deze non-conformistische jeugd zich niet kan conformeren met de andere jongeren in onze stad en deswege profiteren van de bestaande sociëteiten" (b.v. Elysium, C.J.V.; De Vleet: Gereformeerd Jeugdwerk). De confessionelen schenen niet te willen begrijpen, dat de Liesveldjeugd zich daar niet thuis-

voelde. De VVD keurde het gedrag van de jeugd op het Liesveld fel af. Het ontbrak deze jongeren, aldus de liberale woordvoerder J. Madern, aan enig gevoel voor verhoudingen, verstand en moraal. Ook stoorde hij zich aan hun taalgebruik. Er was maar een middel om de overlast op te lossen en dat was krachtig optreden. De gemeenteraad besloot vooralsnog de mogelijkheid te onderzoeken of een eigen ruimte aan de Oosthavenkade kon worden gecreëerd.[12]

Schut als Castro?

Teneinde de druk op de ketel te houden organiseerde de Liesveldjeugd na dit debat enkele demonstraties. Vooral op burgemeester Heusdens was men gebeten, omdat hij geen toestemming gaf in het winkelcentrum discussie te voeren en bovendien de politie inzette de groep uiteen te drijven. Op zaterdag 31 januari 1970 vond een grote betoging plaats, waaraan tientallen jongeren deelnamen. Met reusachtige spandoeken en weinig vleiende leuzen aan het adres van de stadsbestuurders eisten zij op korte termijn een centrum. Toen de demonstranten op de daken van de flats klommen en winkelend publiek begonnen lastig te vallen, door touwen te spannen over het trottoir, greep de politie in, waarop, "een vijftigtal jongelui (...) de politieauto bestormde (...) en een soort Jan-huigen-in-de-ton-dans rond de wagen uitvoerde", aldus een verbouwereerde verslaggever van de Nieuwe Vlaardingse Courant. In maart 1970 stelde het college van burgemeester en wethouders voor subsidie te geven voor de inrichting en de eerste exploitatiekosten van het inmiddels tot Communio gedoopte ontmoetingscentrum. Een poging van Communio zich te wreken op de trage handelswijze van de stadsbestuurders mislukte. In april hadden de jongeren in het witte pand aan de Oosthavenkade een koortsachtige bedrijvigheid gesuggereerd. In werkelijkheid was er niets gebeurd en bleef het gebouw een onbeschrijfelijk puinhoop. De opzet was de burgemeester in deze ravage te ontvangen. Het plan viel in duigen op het moment dat Heusdens, getipt door een fotograaf, te kennen gaf het ontmoetingscentrum niet officieel te willen openen. Na de echte opening bleef het jeugdhuis de nodige problemen geven. Met enige regelmaat werd in 1971 het pand gesloten, omdat bezoekers zich agressief gedroegen en het druggebruik toenam. De problemen werden daardoor echter alleen maar groter, aangezien een aantal van de Communio-jongeren een ware terreur begon uit te oefenen in andere Vlaardingse jeugdsociëteiten. Het aantal gewelddaden, vernielingen en ordeverstoringen nam onrustbarend toe. In april 1971 werd het ontmoetingscentrum voor onbepaalde tijd gesloten de Liesveldjeugd stond weer op straat. Het zou daarna vallen en opstaan blijven met Communio. [13]

Jongerencentrum Kommunio op de hoek van de Van Leyden Gaelstraat/Oosthavenkade

Ondertussen werden de bestuurders van Vlaardingen geconfronteerd met de keerzijde van hun eigen, aanvankelijk veronderstelde onbegrensde, vooruitgangsideeën. De stad werd steeds meer geteisterd door luchtverontreining en ontsnapte een aantal malen op het nip-

pertje aan gevaarlijke rampen. De kritiek vanuit de bevolking op het gemeentebestuur nam toe. Milieu-acties konden rekenen op brede steun.
Al vroeg in de jaren '60 veroorzaakte de petro-chemische industrie stank en grote hinder in het Waterweggebied. Politieke partijen begonnen meer aandacht te schenken aan de milieuproblematiek. In 1965 stond de strijd tegen vervuiling van water en lucht voorop in het verkiezingsprogramma van de PvdA. Eind 1968 stelden jongeren van ARP, CHU en KVP de leefbaarheid van Vlaardingen aan de orde. Geheel onvoorzien kwam in 1970 de discussie in een stroomversnelling terecht. Begin april 1970 brak bij de superfosfaatfabriek ENCK een brand uit. Een gifwolk waaide over de Nieuwe Waterweg en leidde bijna tot een ramp. De schrik sloeg vele Vlaardingers om het hart. Het was immers niet de eerste keer dat er calamiteiten bij de ENCK waren geweest. In 1963 was een soortgelijke brand uitgebroken. Het bedrijf had toen beterschap beloofd en de nodige maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen. Die voorzorgsmaatregelen bleken tot verontwaardiging van de bevolking in 1970 niet te helpen. Woede en verontwaardiging maakten zich meester van de massa.
Vrijwel onmiddellijk na de gifbrand trok een aantal demonstranten, waaronder opvallend veel ouderen, naar het stadhuis om uiting te geven aan hun bezorgdheid dat de raadsvergadering geen aandacht schonk aan de situatie bij ENCK. De emoties liepen zo hoog op, dat een van de demonstranten besloot van de publieke tribune te springen en vervolgens in de raadszaal een microfoon probeerde te grijpen. Waarop een worsteling volgde tussen de demonstrant en de twee raadsleden J. Madern en R.P. Remmerswaal. Terwijl dit tafereel zich afspeelde scandeerde het publiek op de tribune: "Weg met de ENCK, ENCK Moord!". Opgetrommelde rechercheurs en politieagenten werkten de demonstranten het stadhuis uit en gingen daarbij uiterst selectief te werk door alleen langharige jongeren in de kraag te vatten. Vier personen werden uiteindelijk in een overvalwagen naar het politiebureau afgevoerd. Als steunbetuiging aan de gearresteerden werd de demonstratie op de trappen van politiebureau voortgezet. Enkele dagen later protesteerden honderden inwoners in een demonstratieve optocht tegen de luchtverontreiniging en ondertekenden velen de Rijnmond-rampenpetitie.
Het college van burgemeester en wethouders was niet gediend van ordeverstoring. Op 28 april 1970 troffen de bestuurders daarom paniekerige maatregelen om rust te garanderen tijdens de raadsbeslagingen. De politie bewaakte die dag het stadhuis. Om de publieke tribune te kunnen betreden moest men in het bezit zijn van een geldig toegangsbewijs, waarvan er slechts vijftien werden uitgereikt. Journalisten dienden een legitimatiebewijs te hebben, terwijl persfotografen gedwongen werden camera's bij de portier achter te laten. In de raadszaal bleken de stenen kopjes vervangen te zijn door plastic bekertjes. Deze beperkende en weinig democratische maatregelen wekten de woede van vier raadsleden, die uit protest de raadsvergadering niet bijwoonden.[14] Er werd tijdens deze raadszitting met geen woord gerept over de situatie rond ENCK.
Helaas bleef het in 1970 niet bij dit ene milieu-incident. In juni legde een brand Chloride NV in as. Een paar maanden later veroorzaakte Windmill (ENCK) een enorme stank. Nu kwamen zelfs middelbare scholieren in actie. In een spontaan georganiseerde protestmars, waaraan ruim 1500 leerlingen van de scholengemeenschappen Groen van Prinsterer en Professor Casimir meededen, gaven ze op 13 oktober uiting aan hun verontrusting over de verdergaande vervuiling van de lucht. In tegenstelling tot eerdere negatieve schrikreacties besloot het college een delegatie van de jeugdige demonstranten te ontvangen en netjes te woord te staan. Toch zat de schrik nog altijd een beetje in de benen van Vlaardings 'eerste burger'. Heusdens zat met de situatie in zijn maag. Hij meldde dat het college absoluut niet met de armen over elkaar zat en overleg ging plegen met de gemeenteraad: "Dan zijn we niet gebaat met rellen, maar met een vruchtbaar gesprek". Op 21 november hielden de scholieren een nieuwe protestmars gericht tegen de uitbreiding van Windmill met een derde fosfoorzuurfabriek. Wethouder Van Duyn-Spruyt bleek bereid te zijn een petitie te ontvangen plus een lijkkist met daarin 2700 handtekeningen van ongeruste bewoners van de Westwijk. Het Vlaardingse bestuur bleek lering te hebben getrokken uit eerdere ervaringen met demonstraties. Daarmee waren de milieuproblemen echter niet verholpen. Water-, lucht- en later bodemverontreinigingen zouden politiek Vlaardingen in beroering blijven brengen.[15]

Polarisatie van de politiek

Omstreeks 1967 werd de roep naar meer democratisering en inspraak luider. Jongeren vroegen zich af of de politiek niet toe was aan vernieuwing en vooral verjonging. Dit soort geluiden vielen in Vlaardingen voor het eerst duidelijk te horen tijdens een door jeugdsociëteit CSLD (Club Salut Les Diables) georganiseerde discussie-bijeenkomst in het kader van de komende gemeenteraadsverkiezingen in mei 1966. Een van de aanwezigen stelde, met luide bijval uit de zaal, de vraag of het aanwezige politieke forum mee kon komen met de leuze "geen AOW in b en w". De vraag veroorzaakte nogal wat opschudding onder de politici en lokte een hevige woordenwisseling uit. De PSP-er, A. van der Veer, zelf niet meer de jongste en wiens partij de verkiezingsleus "Stem jong" voerde, verdedigde het standpunt dat ervaring een woordje in de gemeentepolitiek meesprak. De VVD stookte het vuurtje wat hoger door de PCG te verwijten binnenkort met een 64-jarige wethouder op de proppen te komen, die zelfs culturele- en jeugdzaken zou krijgen, "dan kunnen we wat beleven". De PvdA zag de bui al hangen en verklaarde bij monde van S. Barendregt het eens te zijn met de vragensteller. Dit ontlokte bij de VVD de reactie of de langzittende PvdA-wethouder T. de Bruijn over vier jaar zou aftreden, hetgeen beaamd werd door Barendregt met de woorden "volgens mij wel".[16]

Onderkomen van Club Salut les Diables in de Zomerstraat.

In 1970 trad inderdaad aantal politieke kopstukken uit hun partij. In april zegde wethouder De Bruijn zijn PvdA-lidmaatschap op en ruilde deze in voor een adviseurschap bij DS70. Zijn vertrek had te maken met het feit dat binnen de PvdA, vooral bij de jonge Nieuw Linkse generatie, de persoon van de regenteske wethouder niet onomstreden was. Enkele weken later, mei 1970, bedankte wethouder E.P van der Veen voor het lidmaatschap van de CHU, waarvan hij 37 jaar lid geweest was. De voornaamste redenen van zijn besluit waren dat hij de christelijke beginselen steeds minder kon ontdekken in de praktijk van de CHU en zijn partij binnen de PCG meer en meer overvleugeld werd door persoonlijke ambities van ARP-ers. In september distantieerde A. van der Veer zich van de Vlaardingse PSP, omdat hij grote moeite had met het besluit de fractiezetels van de PSP periodiek te wisselen van bezetting.[17]

Behalve de roep om verjonging werden pleidooien gehouden voor een andere vorm van democratie. Hierbij hadden de hervormers meer politieke zelfstandigheid en grotere beslissingsmacht voor de burger op het oog. Zo meende kunstenaarsvereniging VL '65, dat de gemeentepolitiek dichter bij de burger kon komen door een Samenlevingsraad in te stellen die, als tegenspeler van B en W, zou moeten fungeren als een centrum van informatie, advies, vorming en inspraak. De PvdA zocht in 1970 de oplossing in de richting van: meer openheid; meer inspraak; het delegeren van bestuurszaken aan commissies, waarin belangengroepen zitting zouden krijgen; het organiseren van hoorzittingen in de wijken en last but not least een progressief programcollege. Ter verwezenlijking van het laatst genoemde doel trad de PvdA in overleg met D66 en PPR over een mogelijke samenwerking. Uiteindelijk kwam hiervan niets terecht, omdat na de raadsverkiezingen van 1970 met D66 onenigheid ontstond over de personele invulling van de wethouderszetels. De PvdA besloot toen in zee te gaan

Galerie VL.65, Hoogstraat 40.

met de PCG met als novum het aantreden van de eerste katholieke wethouder, J. van der Linden.[18]
Een nieuw fenomeen deed z'n intrede in de Vlaardingse politiek. In toenemende mate verliepen de raadsvergaderingen in een sfeer van vijandigheid. De debatten werden steeds langer en scherper van toon. Dit bevorderde bepaald niet de goede verstandhoudingen. Met name aan het onconventionele optreden van raadslid Gerard Schut nam de meerderheid van de gemeenteraad aanstoot. Het voormalige D66 gemeenteraadslid had zich, na de teleurstellende collegevorming van 1970, uitgeroepen tot onafhankelijk raadslid. Met zijn imposante verschijning en uniek openbare optreden wist hij de nodige aandacht van de media te trekken. Tot ergernis van de VVD, PvdA, PCG en D66 werd Schut, gekleed in een Amerikaans legeruniform, tijdens een demonstratie tegen de oorlog in Vietnam, gearresteerd in verband met verboden wapenbezit. Het zou niet z'n laatste conflict zijn met politie en justitie. Eind 1972 scoorde, de inmiddels tot anarchist geworden, Schut opnieuw in de landelijke media. Nadat hij - als voormalig eerste luitenant - in augustus voor een militaire herhalingsoefening niet was komen opdagen, werd Schut door de marechaussee van huis gehaald en overgebracht naar Nieuwersluis. In december kreeg het Vlaardingse raadslid van de krijgsraad negen dagen celstraf.[19] Schut tastte op deze wijze het toch al bij de publieke opinie niet geheel ongeschonden Vlaardingse politieke imago verder aan.
De politieke versplintering en tegenstellingen in de raad culmineerden in 1974. Eind 1973 maakten PvdA, D66, PSP en PPR er geen geheim van een programcollege te willen vormen. De progressieve partijen wilden voor de aanvang van de verkiezingscampagne bindende afspraken maken over het uit te voeren beleid en de toekomstige wethoudersploeg reeds presenteren aan de kiezers. Dit plan botste volkomen met de opvattingen van de PCG, KVP en VVD, die de vorming van een nieuw college van de verkiezingsuitslag wilden laten afhangen. Zij wensten niet vooraf buitenspel te worden gezet. De aanhangers van een links programcollege zetten hun plan door en kwamen met een gemeenschappelijk basisprogramma. Voorzichtig verklaarden de vier progressieve partijen niet polariserend te willen optreden en hielden de deur op een kier in het geval de uitslag van de verkiezingen toch tegen zou vallen. Voor het Vlaardingse electoraat brak een interessante tijd aan. Niet alleen de inzet van een programcollege maakte de verkiezingen boeiender, maar ook het aantreden van twee nieuwe partijen. Gerard Schut had te kennen gegeven met een groep kritische en creatieve inwoners mee te doen onder de naam "De lastige Vlaardingers" en Remi Poppe zou de strijd in gaan met zijn Socialistiese Partij (SP). Incidenten bleven ook nu niet uit. Hadden PvdA, CHU en PSP in 1970 te kampen met interne strubbelingen, de beurt was nu aan de VVD. In maart 1974 protesteerden drie jonge VVD-leden bij hun afdelingsbestuur tegen de samenstelling van de kandidatenlijst. Volgens de drie stonden kandidaten op de VVD-lijst, die door vriendjespolitiek daar

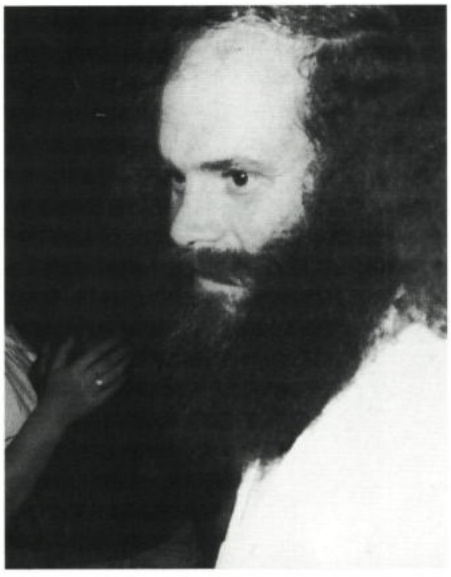

Gerard Schut, eind jaren zeventig en dan al vertrokken naar en werkzaam in een jongerencentrum in Maarssen.

Gerard Schut, oprichter Bond van Ex-gedetineerden, 4 december 1975.

terecht waren gekomen. De drie VVD-opposanten eisten openheid en heroverweging van de kandidatering. Iets wat geweigerd werd. Daarop verlieten zij de VVD en sloten zich aan bij DS70.[20]

De gemeenteraadsverkiezingen in mei 1974 veroorzaakten een kleine politieke aardverschuiving. De PvdA sleepte 17 zetels in de wacht, een winst van vijf zetels ten opzichte van de verkiezingen van 1970. De PCG verloor drie zetels en kwam uit op een aantal van acht. De VVD verdubbelde het aantal raadszetels van drie naar zes. KVP zakte van drie naar twee zetels. De SGP/GPV en PPR bemachtigden ieder twee plaatsen in de gemeenteraad. Van het politieke toneel verdwenen D66, DS70, PSP, CPN en Gerard Schut. Met 19 raadszetels kon het door de PvdA en PPR gekoesterde linkse programcollege rekenen op een uiterst krappe meerderheid - slechts één zetel - in de gemeenteraad. Van deze wankele basis waren de rechtse fracties zich terdege bewust. Zij weigerden dan ook meteen met de progressieve partijen te praten over het beleid van het programcollege en kozen voor de confrontatie.[21]

Op 3 september 1974 installeerde burgemeester Heusdens, na langdurige welles en nietes-spelletjes over de keuze van de vijf wethouders, het college en de raad. Terwijl Gerard Schut, die onmiddellijk na de verkiezingen uit de raad was gestapt, op de publieke tribune van zich deed horen door provocerende pamfletten uit te delen, laaiden in de raadszaal de emoties hoog op. Het rechtse blok beschuldigde PvdA en PPR van partijdictatuur en het om zeep helpen van de democratie. De PPR verdedigde de deelname aan het programcollege, dat het beleid de afgelopen jaren ronduit slecht was geweest. De toon was voor de komende tijd gezet. In november en december zouden de spanningen tussen

het college en de raad verder toenemen.[22]
Ook buiten de raad werd kritiek hoorbaar. De pijlen werden vooral gericht op de wethouder voor stadsontwikkeling, Bas Goudriaan die in zijn onervarenheid kwaad bloed wist te zetten bij diverse wijkgroepen. Met name met wijkgroep VOP in de Vettenoordse polder en wijkgroep Oostwijk kreeg Goudriaan het aan de stok. De politieke rellen draaiden om de leegstand van woningen en de benoeming van een projectcoördinator - een oud-collega van de wethouder - bij de vernieuwing van de Vettenoordsepolder, alsmede de eis van de Oostwijkbewoners de Van Leyden Gaelstraat voor vrachtverkeer af te sluiten. Vanzelfsprekend was dit koren op de molen van de rechtse oppositie, die het college betichtte van weinig openheid en verweet alleen de linkse fracties goed te hebben geïnformeerd. Het wantrouwen tussen links en rechts nam danig toe. In november 1974 boog Goudriaan het hoofd voor een aantal eisen van de wijkgroepen. Dit was impliciet een eclatante overwinning voor rechts.[23]

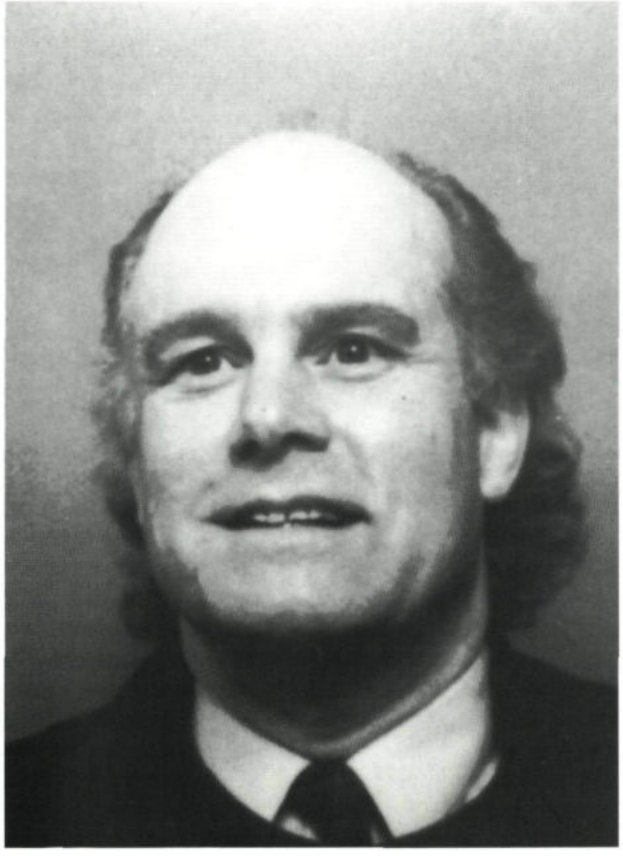

De Lastige Vlaardinger, G.W. Schut.

In november trok PvdA-wethouder L. van Duyn-Spruyt zich terug van het roerige Vlaardingse politieke toneel. Hoewel het bestuur van de PvdA principieel voorstander bleef van een progressief programcollege, achtte de partijbestuurders het moment aangebroken de fractie in overweging te geven een college op bredere basis dan alleen PvdA en PPR te vormen. Wetende dat het rechtse blok nooit genoegen zou nemen met één wethouder, betekende dit dat de PvdA eventueel bereid was de PPR-wethouderszetel van M. Bovenberg op te offeren voor een rechtse meerderheidssteun in de gemeenteraad. Het lonken van de PvdA naar de PCG wekte de woede van de PPR. Bovenberg was niet van zins zich zonder slag of stoot over te geven: "Ze zullen de poten onder m'n stoel vandaan moeten trappen". Tegelijkertijd kwam de PPR-wethouder onder vuur te liggen van de rechtse fracties. Zij dienden een motie van wantrouwen tegen hem in, omdat Bovenberg blijk had gegeven positief te staan tegenover een werkgroep die klachten inventariseerde over de Vlaardingse Sociale Dienst. De PvdA deed er een schepje bovenop door de handelswijze van de werkgroep, dus impliciet van de wethouder, af te keuren. Na veel geharrewar in de raad, onderbroken door spreek- en zangkoren van aanhangers van Bovenberg, trokken de PCG en VVD hun motie van wantrouwen in. Dat gebeurde pas nadat de wethouder in een persoonlijke verklaring zijn verontschuldiging had aangeboden: "Het is niet mijn bedoeling geweest om de Sociale Dienst aan te vallen en evenmin sta ik volledig achter de activiteiten van de werkgroep". De crisis was vooralsnog bezworen, maar de PPR hield aan deze affaire een bittere smaak over. Doorgaan met het programcollege had alleen zin als de PvdA zich wat meer solidair zou tonen met de PPR. Dit lag moeilijk bij de PvdA. De eenheid binnen de fractie van de sociaal-democraten was ver te zoeken. Een minderheid van de fractieleden wilde met de VVD verder. De meerderheid voelde daar voorlopig niets voor en koos voor de continuering van het programcollege. De Vlaardingse politiek won daarmee niet aan stabiliteit en maakte in ogen van de burger een weinig betrouwbare indruk.[24]

Tot slot

Het gemeentebestuur had de gezagscrisis, waarin Vlaardingen eind 1974 beland was, voor een deel aan zichzelf te wijten. De polarisatie, die sterk opgang maakte in de gemeentepolitiek, was het resultaat van een jarenlang beleid van roekeloze stedelijke en industriële expansie, alsmede een voortvloeisel van de veronachtzaming van de jongeren problematiek. Natuurlijk konden de toen - in 1947 en 1957 - verantwoordelijke politici niet bevroeden, dat de implementatie van hun nobele grootsteedse plannen later aanleiding zouden geven tot knellende maatschappelijke kwesties. Kwalijker was echter dat zij rond 1970, toen de problemen op het gebied van milieu en jongeren-organisatie zich in volle hevigheid aandienden, de situatie in eerste instantie trachtten te negeren. Ondanks protest vanuit de bevolking deed het Vlaardings stadsbestuur alsof er niets aan de hand was en beperkte zich tot orde herstellende maatregelen.

Het had veel weg van "arrogantie van de macht". In feite wisten de bestuurders geen raad met de ontstane situatie en helemaal niet met de wijze waarop groepen jongeren uiting gaven aan hun ongenoegen. De politieke elite had haar bestuurlijke ervaring opgedaan in een tijd, waarin geen tegenspraak geduld werd, autoriteit vanzelfsprekend was en inspraak niet voorkwam. Het door politici eigen gemaakte gedragsrepetoire bestond uit samenwerken, pacificeren en depolitiseren. Daar had een aantal jongeren in de jaren '60, zowel binnen als buiten de politiek, juist lak aan. Ze waren immers opgegroeid in een andere tijd en onder andere omstandigheden dan de generatie ouderen. De generatiekloof begon zich ook te wreken binnen de politiek. Hier botsten de opvattingen van een generatie jonge politici met de mening van de, soms te lang op het pluche zittende gevestigde, oude politieke orde. Deze generatie verschuiving gaf aanleiding tot politieke conflicten. Afstand doen van eenmaal verkregen macht en aanzien bleek alles behalve makkelijk. Een probleem dat ook in de toekomst van politiek Vlaardingen zou blijven spelen.

Bronnen

1 Afscheidsrede van burgemeester mr. J. Heusdens uitgesproken op 26 maart 1975, p. 11-14

2 "Vlaardingen", in: Forum no.11 (maandblad voor architectuur en gebonden kunst), 1957, 2-3; H. van der Sloot, Vissen bij de vleet, (Vlaardingen), 1973, 89-96.

3 zie noot 1.

4 zie voor bronvermelding noten 6 en 7.

5 De auteur streeft niet naar een volledige beschrijving van de organisatorische verzuiling. De gegevens zijn grotendeels ontleend aan de gestencilde deeltjes 1813-1963. Hondervijftig jaren Vlaardingen; J. van Hees, CJV - Liefde en Vrede 75 = 25 jaar, 1986, 5-6; M. den Admirant, Kerkmensen in Vlaardingen, (Den Draak), 1974.

6 Cijfers zijn gebaseerd op gegevens uit Kronieken Vlaardingen (uitgegeven door drukkerij Van Dooren). Een uitgebreidere versie in getypte vorm is in het Stadarchief Vlaardingen. Van belang is hier op te merken, dat de registratie van een geloofsovertuiging in het bevolkingsregister niet automatisch de gang naar de kerk garandeert. De deconfessionalisering zou mogelijk groter kunnen zijn dan uit de hier weergegeven cijfers blijkt.

7 Gegevens zijn verzameld, geordend en wat 1953 betreft herberekend op basis van Kronieken Vlaardingen.

8 T.J. Poelstra, Binnen Deeser Stede Vlaerdinghe, (Vlaardingen), 1987, 19-22; H. van der Sloot, Vissen bij de vleet, 86-93.

9 Nieuwe Vlaardingse Courant (NVC) , 17-4 en 21-6-'67; Groot Vlaardingen (GV), 18-4 en 22-6-'67.

10 NVC, 5-6 en 4-10-'68; Gemeenteraadnotulen, vergadering van 3 juli 1968 (Agnr. 23), 577-581

11 NVC, 16-9-'66 en 30-7-'69; GV, 13-9 en 27-9-'66.

12 NVC, 8-8-'69; Gemeenteraadnotulen, vergadering van 6 augustus 1969 (ingek.st.), 540-552.

13 NVC, 16-8-'69, 2-2 en 10-4-'70, 21-2, 3-3, 29-3 en 16-4-'71; GV, 6-1, 13-1, en 21-1-'70, 2-3, 30-3 en 15-4-'71.

14 NVC, 15-4 en 29-4-'70; GV, 14-4, 16-4 en 30-4-'70; Gemeenteraadnotulen, vergadering van 14 april 1970 (agnrs. 1-3) in de notulen wordt in het geheel geen gewag gemaakt van de rel rond ENCK. Alle aandacht is gericht op de nota inzake de structuur van het Openbaar Lichaam Rijnmond, 355-404; vergadering van 28 april 1970 (agnrs. 1-31), eveneens geen aandacht voor ENCK. Alleen de mededeling van de gemeentesecretaris dat een aantal raadsleden de zitting niet bijwoont, omdat zij dit geen openbare vergadering vinden, 408.

15 NVC, 14-10 en 23-11-'70; GV, 23-6, 10-9, 13 en 15-10, 24-11-'70.

16 NVC, 16-5-'66; GV, 16-5-'66.

17 NVC, 22 en 25-5-'70; GV, 21-4, 26-5 en 9-9-'70.

18 NVC, 20-11-'68, 7-1, 2-2 en 21-8-'70.

19 NVC, 3-12-'71, 10-11 en 8-12-'72; GV, 2-12-'71 en 23-11-'72.

20 NVC, 4-12-'73, 16-1, 6-3, 13-3 en 17-4-'74; GV, 13-12-'73, 17-1, 12-3, 14-3 en 18-4-'74.

21 NVC, 12-6-'74; GV, 11-6-'74.

22 NVC,4-9-'74; GV, 20-8 en 5-9-'74; Gemeenteraadnotulen, vergadering 3 september 1974 (agnrs. 1-2), 976-1001.

23 NVC, 30-10, 6, 8, 11 en 13-11-'74; GV, 7, 12 en 15-11-'74; Gemeenteraadnotulen, vergadering 8 november 1974 (Agnr. 5 en ingek.st), 1238-1246.

24 NVC, 20-11, 4 en 6-12-'74; GV, 19 en 28-11, 3, 5 en 10-12-'74; Gemeenteraadnotulen, vergadering 3 december 1974 (ingek.st), 1338-1382.

Ton Stolk

VL.65
Vereniging van Vlaardingse Kunstenaars van sociëteit tot aktiegroep.

Illustratie: Leen Droppert

Het borrelde in Vlaardingen

In de eerste maanden van 1960 werd ik door Cor van Dorp benaderd voor het geven van een pianorecital op de zolder van de Westhavenkade 73, boven de fabriek van Sprij.
Cor had daar op z'n atelier een mooie vleugelpiano staan en hij organiseerde er regelmatig kamermuziek-concerten.
Eén van de eerste optredende kunstenaars was Max van Egmond, toen nog radio-omroeper, maar later een beroemd baritonzanger.
Mijn drukke werkzaamheden weerhielden mij ervan, zelf een soloprogramma in te studeren. Ik nam contact op met Jan van der Zwan over wie in de krant had gestaan dat hij als leerling van het Rotterdams Conservatorium was toegelaten als klarinettist in de Koninklijke Militaire Kapel.
Op mijn voorstel iets gezamenlijk te doen ging Jan meteen in. We vormden een klarinet-piano duo, speelden jarenlang samen, en onze vriendschap bestaat nog steeds.

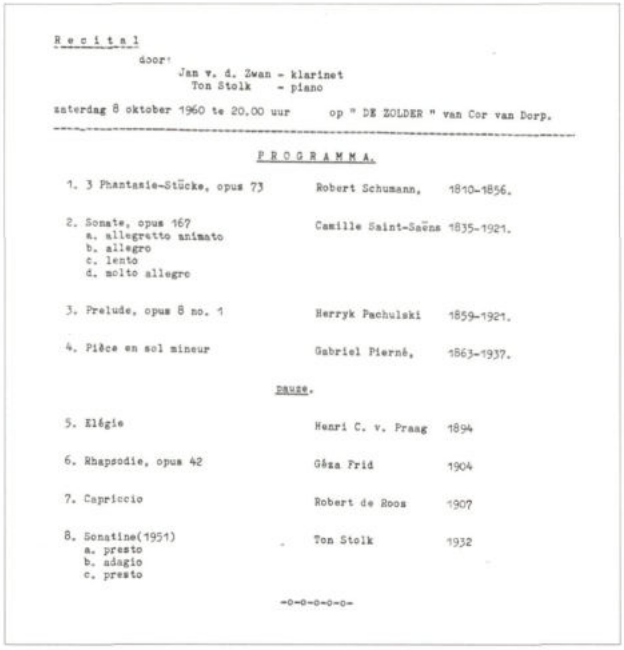

Recital

door:

Jan v. d. Zwan - klarinet
Ton Stolk - piano

zaterdag 8 oktober 1960 te 20.00 uur op " DE ZOLDER " van Cor van Dorp.

PROGRAMMA.

1. 3 Phantasie-Stücke, opus 73	Robert Schumann,	1810-1856.
2. Sonate, opus 167 a. allegretto animato b. allegro c. lento d. molto allegro	Camille Saint-Saëns	1835-1921.
3. Prelude, opus 8 no. 1	Henryk Pachulski	1859-1921.
4. Pièce en sol mineur	Gabriel Pierné,	1863-1937.

DRUKE.

5. Elégie	Henri C. v. Praag	1894
6. Rhapsodie, opus 42	Géza Frid	1904
7. Capriccio	Robert de Roos	1907
8. Sonatine(1951) a. presto b. adagio c. presto	Ton Stolk	1932

-o-o-o-o-o-

Het concert verliep goed, het publiek en de pers waren enthousiast.
Een leuke bijkomstigheid: er was een journalist aanwezig van het damesblad Rosita. Door het artikel met foto's, dat in het blad verscheen, werden wij nog jarenlang herkend door veel mensen, omdat de Rosita nog steeds in wachtkamers van huisartsen en ziekenhuizen ter lezing te vinden was.
Met een aantal van de toen aanwezigen en andere jonge kunstenaars kwamen we vanaf die tijd vrij regelmatig bijeen op de zolder van Cor.
We bestookten elkaar met vragen, veelal over muziek, maar ook over beeldende kunst, zeker ook omdat er altijd wel werk van Cor op de ezel in het atelier stond.

Het borrelde in Vlaardingen in het begin van de jaren zestig.
Verschillende oorzaken zoals de bovengenoemde bijeenkomsten, de gecombineerde studie van Cor van Dorp als beeldend kunstenaar en als musicus, mijn steeds groter wordende belangstelling voor andere kunstdisciplines zoals beeldende kunst, de bij een glas ontstane discussies in het café van Cees Stadhouders door verschillende hier wonende kunstenaars en kunstliefhebbers en de aanzet van de gemeente Vlaardingen om een ad-hoc commissie "Culturele behoefte" in het leven te roepen brachten Cor van Dorp en mij er toe contact te zoeken met gelijkgestemden om te komen tot het oprichten van zoiets als een sociëteit. Het is inmiddels 1964.
Een krant schreef: "Er is een generatie die het Vlaardingen van de vissers en kuipers nooit heeft gekend. Een generatie die opgroeit in een stad, waar op hen nooit is gerekend. Een stad, door zijn visserstraditie verschrikkelijk arm aan cultureel leven. In deze stad lopen de kunstzinnig gezinde jongeren verloren rond. Zij behoren in de stormachtige groei van hun stad tot de vergeten groepen. Bij het onnoemelijk vele, dat er te doen viel, is aan hen niet of nauwelijks gedacht. Voor hen is geen enkele voorziening getroffen. In Vlaardingen is niets waar zij elkaar kunnen ontmoeten, waar zij in intieme kring en in eigen sfeer exposities, auditie, recitals en lezingen kunnen houden."

MEER CONTACT
tussen in Vlaardingen wonende en werkende kunstenaars moet mogelijk zijn.

RESULTATEN
van een nauwer contact kunnen niet uitblijven.

Meer contact kan er komen via de aloude weg van een sociëteit. Bent u dat met ons eens, bel even of schrijf een kaartje.

Daarna zullen we graag plaats en datum van een eerste ontmoeting vaststellen.

Als resultaten van een nauwer contact zien wij een jaarlijkse kunstweek met exposities, recitals, dans en voordracht.

Onze zelfwerkzaamheid prikkelt misschien officiële instanties tot een actievere cultuurpolitiek voor Vlaardingen.

Ongetwijfeld betekent meer contact een wisselwerking van ideeën en een stimulans voor de scheppingsdrang.

Bel of schrijf voor 1 oktober
TON STOLK, Mr. Verschuurstraat 76,
tel. 7240
of
COR VAN DORP, Arnold Hoogvlietstraat 36,
tel. 9928

Cor en ik verzamelden namen en adressen en bezochten kunstenaars als waren wij ouderlingen van één of ander kerkgenootschap om ze enthousiast te maken voor onze plannen (ook toen een eerste oproep te weinig respons gaf).
Na dit voorwerk werd een tweede oproep verstuurd.

Er komt een kunstenaars-sociëteit !

Tenminste...
De reacties op onze vorige circulaire wijzen sterk in die richting.
Een veertigtal (!) geestverwanten hebben zich met de plannen akkoord verklaard.
Het gaat er nu om elkaar te treffen en spijkers met koppen te slaan.
Wij stellen ons voor u zaterdag 14 november 8 uur n.m. te ontvangen ten huize van
Cor van Dorp, Arnold Hoogvlietstraat 36, Vlaardingen.
Mocht deze tijd u niet schikken, kom dan desnoods wat later.

Ton Stolk,
Mr. Verschuurstraat 76,
Vlaardingen.
tel. 7240

Cor van Dorp,
Arnold Hoogvlietstraat 36,
Vlaardingen.
tel. 9928.

Een veertigtal geestverwanten gaf gehoor aan ons verzoek en op 14 november waren er dertig aanwezig. De anderen konden er door hun werkzaamheden niet zijn, maar waren wel geïnteresseerd.

We zochten een geschikte ontmoetingsruimte, liefst een bruin café, maar bij de bezoekjes aan die gelegenheden werden we bij binnenkomst nogal schaapachtig bekeken door de daar aanwezige klaverjassers en biljarters. Cees Stadhouders van café Oranjeboom aan de Hoogstraat stelde gratis de bovenzaal ter beschikking op de donderdag- en vrijdagavonden. Na een maand of drie bleek dat de vrijdagavond te weinig bezoekers trok en werd besloten alleen op de donderdagavond bijeen te komen.

Organisatie en aktiviteiten

We gingen nog steeds naamloos door de wereld, maar ik had er één bedacht: Q. We vonden onszelf als kunstenaars net als die letter te weinig gebruikt en áls het al het geval was, moest de 'u' er altijd bij, en U hadden we juist zo nodig om kunst en kunstenaars eindelijk eens meer aanzien te geven in Vlaardingen.
De anderen voelden hier niet zo voor. (Wat had de popgroep Q 65 voor een naam moeten verzinnen als wij ze voor waren geweest). Na een telefoontje tussen Joop Stigter en de tekstschrijver Arthur Leer uit Maasland werd voor de naam VL.65 gekozen. Een mooie opvolger van de kunstenaarsgroeperingen R33 uit Rotterdam en S45 uit Schiedam.

Er werd een bestuur gekozen met de initiatiefnemers als voorzitter en secretaris en Jack Tsang als penningmeester. Tevens werd besloten elke laatste donderdag van de maand iets bijzonders te doen, zo gevarieerd mogelijk, en uitgevoerd door eigen leden.

Als eerste aktiviteit naar buiten gaf Roos Wijker-Keller, die toen nog in Vlaardingen woonde, op 7 januari 1965 een "huisconcert" op haar spinet.
Aart van Maren sprak over electronische muziek en liet eigen composities horen in dezelfde maand.
Dirk Brouwer verzorgde in februari een avond met volksmuziek. Het verhaal van Dirk heeft er mede toe geleid dat bij mij de belangstelling voor volksmuziek en met name de daarbij gebruikte instrumenten steeds groter werd, met als gevolg dat er nu in Vlaardingen een muziekmuseum is.
25 maart hield Tonny Vos-Dahmen von Buchholz een praatje over haar boek "Divico".
29 april gaven Jan van der Zwan en ik een recital waar onder andere "Tre Movimenti" werd uitgevoerd, een door Leo de Vries gecomponeerd en aan ons opgedragen stuk.

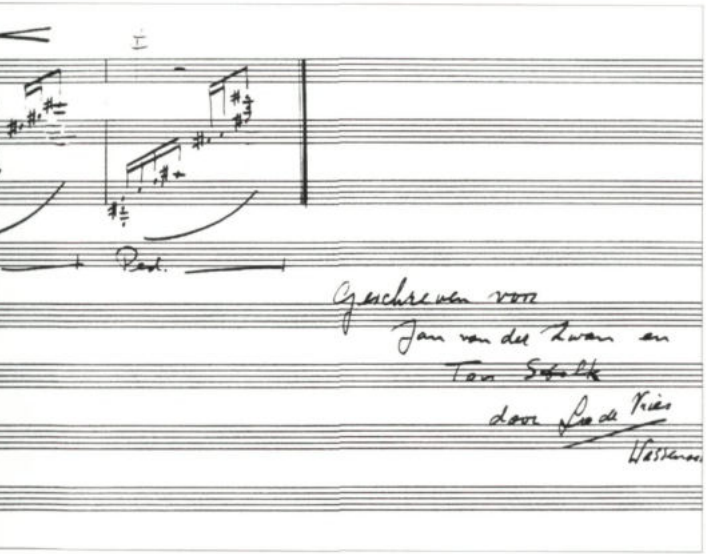

Voor de bekende clavecinist Jaap Spigt werd in verband met Hemelvaartsdag uitgeweken naar zaterdag 29 mei. Jan Vos, de echtgenoot van Tonny Vos-Dahmen von Buchholz, moest Spigt echter vervangen omdat deze ziek was geworden. Hij hield een praatje over zijn grammofoonplatencollectie.

Het nieuwe seizoen werd op 30 september geopend door Rita Vogel-Verdijsseldonk. Haar lezing werd geïllustreerd met kostuums uit verschillende tijdperken der balletkunst.

Zaterdag 30 oktober vond het uitgestelde recital van Jaap Spigt plaats, vergezeld van zijn leerlinge Roos Wijker-Keller werd muziek op clavecimbel, spinet en clavicord ten gehore gebracht.

Aan Jaap Spigt wordt een kunstwerkje van Leen Droppert aangeboden.

25 november verzorgde de spelgroep "Argus" een avond onder de titel: "Modern toneel verfoeid ... aanbeden".
Elly Kopmels-van Kampen (viool) en Roos Wijker-Keller (clavecimbel) speelden op 30 december.
Het jaar 1966 werd ingezet door de heer J. van den Bos, die een dia-lezing hield over Francisco de Goya. Bij het tonen van de Maya in geklede uitvoering merkte Leen Droppert op dat hij de naakte Maya eigenlijk mooier vond. Of Van den Bos dat schilderij nu wel of niet op dia had werd niet bekend. We kregen haar in ieder geval niet te zien. Waren we nog te jong?
24 februari liet ik eigen werk horen via op band opgenomen muziek.
Een discussie-avond met als forum Leen Droppert, Leen Stolk en Jack Tsang over de "beeldende kunst van de laatste vijftig jaar" vond plaats op 31 maart.
Piet Rook liet op 28 april Noordamerikaanse jazz horen uit zijn verzameling grammofoonplaten.
Het seizoen werd afgesloten op 26 mei door componist/violist Leo de Vries die met één van zijn leerlingen, Lenie Boon, muziek voor één en twee violen liet horen.

Door Lenie Boon hadden wij contact gekregen met de sitar-speler Bimal Kanti Lodh uit India, die voor ons op 29 september op zijn hier toen nog vrijwel onbekende instrument speelde.
27 oktober verzorgde Jan Verburgh een avond met een groot aantal opnamen uit eigen verzameling over de zangkunst en haar sterren.
Madeleine von dem Borne-van Dijck gaf op 24 november een lezing met demonstratie over Dalcroze-ritmiek.

Demonstratie Dalcroze-ritmiek door Madeleine von dem Borne-van Dijck (geheel links) met verder v.l.n.r. Beatrix Droppert, Leen Stolk, Betty Linders en Eva Stolk.

Samenwerking tussen de VL.65 kunstenaars vond regelmatig plaats; Roos Wijker-Keller begeleidde een balletuitvoering van de Vlaardingse balletschool van Maria Judels-Kemény op clavecimbel, en zij werkte verder samen met spelgroep "Argus", waar Rita Vogel-Verdijsseldonk weer bewegingsadviezen gaf.
Tonny Vos-Dahmen von Buchholz schreef de tekst voor een kinderoperette waarvoor ik de muziek schreef, terwijl ik ook muziekles ging geven bij de beroepsklas van de balletschool van Rita Vogel-Verdijsseldonk.

Een winkel/galerie

Het meest opmerkelijke initiatief was wel dat 11 beeldende kunstenaars gezamenlijk een winkel begonnen waar zij "Kunst" gingen verkopen. Een zwaar verwaarloosd pandje aan de Hoogstraat , eigendom van en gelegen naast de R.K.kerk moest daar ingrijpend voor worden verbouwd. De sectie beeldende kunst, Cor van Dorp, Remi Poppe, Leen Stolk en Jack Tsang , leverde het leeuwedeel bij de vijf maanden durende verbouwing.
Burgemeester Heusdens opende de moderne kunstwinkel bij welke gelegenheid hij van elk van de 11 deelnemers een kunstwerk voor de Gemeente ontving.

Er werd afgeweken van de zogenaamde "Kunstgalerie" om een blijvende belangstelling bij de Vlaardingers te garanderen. "Doeken tegen betaalbare prijzen" was het devies, vanaf f 10,- was al iets goeds te koop. In afwachting van een eventuele subsidie van het Rijk werd voorlopig 35 % korting gegeven. De verkoop was zo geregeld dat 20 % in de kas van de kunstwinkel terecht kwam. Er werd een verkoopster aangesteld. De kunstenaars lieten zich in de winkel niet zien, omdat zij misschien onbewust het accent op hun eigen werk zouden laten vallen.
Maandelijks werd de collectie gewisseld.
In de eerste maanden werd er vrij goed verkocht, familie en vrienden van de deelnemende kunstenaars vereerden de kunstwinkel met een bezoek vaak met aankoop als resultaat, maar al snel wogen de hoge kosten niet op tegen de verkoop. In december werd de moderne kunst uitgebreid met oosterse kunst en antiek van Ben Vogel. De verkoop bleef laag.
Het nieuwe jaar, onder de nieuwe naam "Galerie VL.65" met als zakelijk leidster de Rotterdamse kunstenares Carla Kaper, werd ingezet met een expositie van etsen en litho's van Aat Veldhoen die voor f 150,- te koop waren; ook de zogenaamde rotaprenten, die in Amsterdam voor zoveel opschudding hadden gezorgd door de erotische voorstellingen die deze prenten toonden en daar op een bakfiets werden uitgevent voor f 5,.
De tentoonstelling werd op 25 februari geopend met de stemmen van Simon Carmiggelt en Aat Veldhoen op geluidsband.
In april werd een expositie met werk van Otto Dicke geopend door Cees Buddingh'. Een prachtige conference over typische oude brilletjes en schaartjes die in elkaar gedraaide elastiekjes bleken te zijn.

Overleg tijdens de verbouwing van de kunstwinkel. V.l.n.r.: Mar de Baan, Joop Stigter, Betty Linders, Leen Stolk (op schoot Stan Stolk), Jack Tsang en op de rug gezien Cor van Dorp

De maand mei bracht de Delftse beeldhouwer Jan van Halderen naar Vlaardingen. Zijn tentoonstelling werd geopend door politiecommissaris Dr.C.N.Peijster.

De Vlaardingers bleven de galerie voorbij lopen en zelfs een schokkende aktie waarbij het werk voor 10 % van de oorspronkelijke prijs werd aangeboden had weinig effect.

Ondanks dit treurige verloop zorgde VL.65, zowel de galerie als de sociëteit, er voor dat er in Vlaardingen eindelijk eens over kunst werd gesproken, zeker gesteund door journalist Aad Struijs. Hij had elke woensdag een kunstrubriek in de "Nieuwe Vlaardingse Courant" waarin hij een Vlaardingse kunstenaar in het zonnetje zette.

VL.65 en Albert Heijn

Een nieuw aangestelde bedrijfsleider van de Albert Heijn-vestiging in de Westwijk wilde een groter imago dan alleen dat van grootgrutter en organiseerde een tekenwedstrijd voor de jeugd. Hij vroeg ons een jury samen te stellen van VL.65-kunstenaars. Tientallen kindertekeningen lagen in mijn huiskamer over de vloer om er de prijswinnaars uit te kiezen. De hoofdprijs was een Batmanpak.

Na dit succes ging deze bedrijfsleider, de heer Reekers, verder. Hij informeerde naar de mogelijkheid een tentoonstelling van beeldende kunst in de winkel aan de

Dr. Wiardi Beckmansingel te organiseren. Veel van onze leden zagen een kans de afstand tussen kunst en publiek te verkleinen en gingen aan het werk. De meest uiteenlopende, maar ook logische combinaties voor de inrichting van de expositie kwamen bij de deelnemers naar voren. Kubistisch werk tussen pakken bakmeel en havermout, ronde vormen bij de blikgroenten, bloemstillevens tussen de bloemkool en sla en boven de vleeswarenafdeling kwam hun uitbeelding van "vlees". Een zestigtal kunstwerken van vijftien VL.65-kunstenaars werd uitgestald en kon net als de levensmiddelen onmiddellijk na betaling worden meegenomen.
Het leek een succes te worden maar één van de deelnemende kunstenaars wilde de manifestatie nog meer opschudding laten veroorzaken en verspreide pamfletten aan de toch al vreemd opkijkende klanten van Albert Heijn. In het stencil werd het publiek aangeraden te protesteren tegen dergelijke Rust en Vrede verstorende elementen. Het stuk, wat met de initialen K.V. was ondertekend (wat overigens niet in strijd met de waarheid was) werd door velen als een schrijfsel gezien van de bekende, onder pseudoniem schrijvende Klaas Vlaring.
In een opstootje verbood de bedrijfsleider de aktivisten de papieren verder uit te reiken. Enige honderden stencils waren over. Om die nog van "nut" te laten zijn werden daarmee in de vroege ochtend de ramen van het AH-filiaal beplakt zodat het personeel hun werkterrein wit behangen aantrof. Met scheermesjes moesten de A4-tjes van de ramen worden gekrabd voordat de winkel kon worden geopend. De voorzitter, die van de actie niet op de hoogte was, werd verantwoordelijk gesteld en moest met de bedrijfsleider aan de slag om de zaak te sussen daar de baas in Zaandam er niet gelukkig mee was. Voor verdere vernieuwende activiteiten van bedoelde bedrijfsleider had hij VL.65 niet meer nodig.

Verhuizen en vergaderen

Cees Stadhouders liet ons in begin van 1967 weten dat we geen gebruik meer konden maken van de bovenzaal van het etablissement aan de Hoogstraat. De ruimte zou worden ingericht als nachtbar.
De enige speciale avond die we in dat voorjaar nog organiseerden was een dia-lezing door de heer J. van den Bos over de schilders Degas en Toulouse-Lautrec.
We mochten voor die gelegenheid gebruik maken van het nieuwe atelier van Leen Droppert.
De voormalige Erica(BLO)school aan de Zomerstraat kreeg namelijk een nieuwe bestemming. De pas opgerichte Vrije Academie, de jeugdsociëteit "Club Salut Les Diables" en onze sociëteit kregen de beschikking over één of meer lokalen, de kunstenaars Cor van Dorp, Leen Droppert en Jack Tsang een atelier en ook de archeologische adviseur van de gemeente Cees Wind zou er een ruimte krijgen.
De inrichting (die geschikt moest zijn voor exposities, repetities en modeltekenen) en exploitatie van ons lokaal hadden heel wat voeten in de aarde.
Eindeloze vergaderingen van het bestuur dat inmiddels officieel was gekozen en wat nu bestond uit: Ton Stolk (voorzitter), Cor van Dorp (secretaris), Jack Tsang (penningmeester) en Madeleine von dem Borne-van Dijck. Leen Droppert en Joop Stigter (leden) waren nodig het spoor te vinden waar iedereen zich in kon vinden.
Wat moest bijvoorbeeld de minimum leeftijd voor leden, donateurs en introducees worden?
Het bijdragepotje voor de porto- en andere kosten moest te vaak door het bestuur worden bijgevuld, dus werd het noodzakelijk contributie te gaan betalen. Het kleine verschil tussen f 25,- voor leden en f 20,- voor donateurs had tot gevolg dat vele niet-kunstenaars ook lid werden. Uiteindelijk waren er meer kunstliefhebbers dan kunstenaars lid.
We waren een Vereniging van Vlaardingse Kunstenaars, eigenlijk voor mensen die van de kunst leefden of er van zouden willen leven. In grote lijnen wilden we het contact tussen kunstenaars bevorderen, gesprekspartner zijn van Gemeentebestuur en andere instellingen om een stimulerende invloed te hebben op culturele activiteiten. Maar ook een creatief veld waar niet alleen over kunst wordt gepraat.

Statuten en een Huishoudelijk reglement waren nodig onder andere voor het verkrijgen van subsidie en een vergunning voor het schenken van zwak alcoholische dranken. Enige keren was ons een tijdelijke avondvergunning verleend. De ambtenaar van bijzondere wetten wilde ons nog van de aanvraag afhouden door op te merken dat een feestje waar alleen karnemelk wordt gedronken ook gezellig kan zijn.

Voor de huur, de inrichting, de aanschaf van een deugdelijke piano en een geluidsinstallatie was veel geld nodig. Subsidie die werd aangevraagd liet nog even op zich wachten.

Leden van VL.65 in een vreemde herberg;

1. *Joop Stigter*
2. *Leen Droppert*
3. *Gerrit Bot*
4. *Jack Tsang*
5. *Rembrandt van Rijn*
6. *Jaap Weiland*
7. *Joop van Dorp*
8. *Jo Baars*
9. *Jan Verburgh*
10. *Walter van Ginneken*
11. *Remi Poppe*
12. *Frits Vogel*
13. *Betty Linders*
14. *Jan van 't Hof*
15. *Olivier B. Bommel*
16. *Dirk Brouwer*
17. *Koningin Nefertiti*
18. *Jan van der Zwan*
19. *Ton Stolk*
20. *Aad Struys*
21. *Cor van Dorp*
22. *Madeleine von dem Borne-van Dijck*
23. *Oerm*
24. *Leen Stolk*
25. *Age Klink*
26. *Mar de Baan*

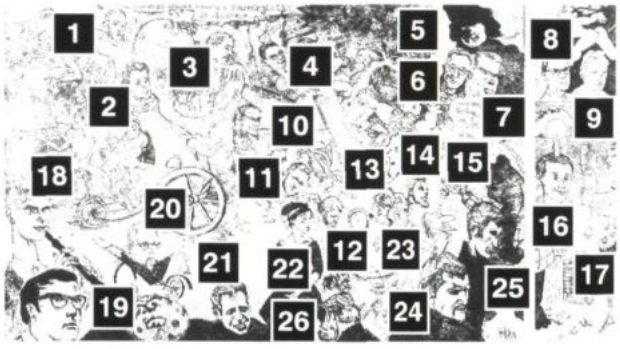

Met als voorbeeld de rotaprenten van Aat Veldhoen kwam ik met het idee Dirk Brouwer een ets te laten maken waarop kunstenaars van VL.65 zouden worden afgebeeld. Als we een oplage van 30 stuks voor f 25,- voor liefhebbers en gesigneerde reproducties voor f 4,- zouden kunnen verkopen maakten we een aardige winst. Het plan werd uitgevoerd en bracht na enige tijd inderdaad wat geld in het laatje.

De zomer van 1967 moest grotendeels worden besteed aan het interieur van ons te betrekken schoollokaal. Er werd een grote bar gemaakt. Het bouwplan daarvoor moest, voordat het de goedkeuring van iedereen kon wegdragen, regelmatig worden aangepast. De mensen die weinig of niets deden hadden het meeste commentaar. Nog zie ik een met oude schoolplaten betimmerde wand weer worden afgebroken om een paar van die platen 5 centimeter uit de muur te spijkeren na een opmerking van één der leden, die zelf alleen maar een hamer ter hand nam als er een fotograaf in de buurt was, .
Een aantal afgekeurde theaterstoelen van de Stadsgehoorzaal die we hadden gekregen en die op de vloer

moesten worden geschroefd, stonden door de steeds wisselende ruimte-indeling vaker in de weg dan dat ze werden gebruikt.

De samenwerkingsverbanden tussen de kunstenaars hielden gestaag aan. Vooral de beeldende kunstenaars hadden regelmatig gezamenlijke exposities zowel binnen als buiten Vlaardingen. Er kwamen steeds meer expositiemogelijkheden in Vlaardingen, onder andere in de Visbank en het Stadhuis en zelfs de toezegging van gemeentewege dat er minstens één tentoonstelling per jaar zou worden gewijd aan Vlaardingse kunstenaars.
Dirk Brouwer en Jack Tsang illustreerden de "Kindervakantiefeest" gids 1967.
Dichter Bert van Meggelen en het trio van pianist/componist Ben van der Linden, die ideeën hadden "Plan 67" te starten, sloten zich bij ons aan.

Politisering

De meer radicale kunstenaars met onder andere Kees Vollemans en Remi Poppe verenigden zich in actiegroepen als "1 mei Vlaardingen rood" en "Stront aan de knikker". Zij "traden op" bij verschillende gelegenheden zoals op een avond waar oud-minister Mr. Maarten Vrolijk in het Volksgebouw aan de Schiedamseweg over cultuurpolitiek en recreatie sprak. Bij een opening van een tentoonstelling van iconen bij de Kattenbeker stoorden zij de inleider omdat hij fout was geweest in de oorlog.
Zij namen het voortouw bij het organiseren van demonstratieve optochten. Het publiek moest de ogen worden geopend. Armoede in de wereld kon niet langer worden doodgezwegen. Er moest worden gemeld wat er in de wereld plaatsvond. Het verschil tussen "Arm" en "Rijk" moest worden duidelijk gemaakt. Wat had de middenstand een consumptiefestijn gemaakt van het Sinterklaasfeest, moest Sinterklaas niet terug naar het door Geloof, Geweld en Geld beheerste Spanje? Antwoord op het kwaad was het kwaad tonen.

Er heerste een tijdgeest waarin kunst en politiek in elkaars verlengde lagen, zij lieten dezelfde kant van de medaille zien. Kunst moest gebruikt worden als wapen. Politieke slogans, de arrogantie van de elite en het nieuwe kapitalisme werden aangevallen. Overigens liep Vlaardingen niet ver achter op Provo in Amsterdam. Koosje Koster was voor het uitdelen van krenten op het Spui op 23 april 1966 gearresteerd. De studentenopstand van Parijs zou zelfs pas in 1968 plaatsvinden.

Provoceren was een gewoonte geworden. Het niet lezen van "De Waarheid" en "De Rode Tribune" stempelde je tot een reactionaire bal. Anti-Amerikaans was de leuze. China en Cuba de voorbeelden. Het dragen van een bepaald soort nylonkousen kon niet, zij waren immers gemaakt van afvalstoffen van napalm waar Vietnam mee werd bestookt.
Provoceren werd tot kunst verheven. Ook het bestuur werd geprovoceerd. De tot die tijd geprogrammeerde avonden werden "dingetjes" genoemd en moesten zo snel mogelijk worden aangepast aan wat er zich in de maatschappij afspeelde.

Het bestuur van VL.65; v.l.n.r. Jack Tsang, Cor van Dorp, Leen Droppert, Leen Stolk en Ton Stolk. Joop Stigter ontbreekt op deze foto.

Sociëteitsruimte

Voor de opening van onze sociëteitsruimte had weer eens een bestuursverkiezing plaats met als uitslag: Ton Stolk (voorzitter), Jack Tsang (secretaris), Joop Stigter (penningmeester) en Cor van Dorp, Leen Droppert en Leen Stolk (bestuursleden). De contributie werd voor leden en donateurs gelijkgesteld op f 25,- per jaar. 18 jaar was de minimum leeftijd maar introducés waren niet aan leeftijd gebonden. Er moest wel een 10-rittenkaart van f 5,- voor worden aangeschaft.
Er werd besloten dat voorlopig elke zaterdagavond na achten de sociëteit geopend zou zijn. Bovendien na afloop van Visbank-openingen en Hippo Campus-voorstellingen. De eerste zaterdag van elke maand organiseerden we een Jazz-in en de laatste zaterdag nodigden we belangrijke kunstenaars of anderen uit om een avond te verzorgen. In verband met hun overvolle agenda's wilden we ons eventueel wel aanpassen wat de avond betrof..

Tijdens de voorbereidingen voor de openingsavond sloot de Zuidslavische regisseur Branko Mayerhold zich bij ons aan. Hij was met een Vlaardingse getrouwd en hier komen wonen. Hij accepteerde het om de algehele regie van deze avond op zich te nemen. Zijn voor ons nogal middeleeuwse opvattingen ontaardden in een daverend misverstand. Nog zie ik Frits Vogel op één van de laatste repetities in een verkrampte pose in opdracht van de regisseur zijn rechterhand 5 centimeter hoger optillen en zijn hoofd 2 centimeter verder naar links keren terwijl het licht steeds verder moest worden gedimd. Frits raakte in woede en barstte uit in zo iets als "Ik sta hier in het hartstikke donker handen en hoofd te bewegen terwijl niemand het ziet"
Branko Mayerhold liep kwaad weg en Cees Romers moest in zeer korte tijd de regie overnemen.

Opening

Eindelijk was het 23 september.
Om 4 uur 's middags werd de Sociëteitsruimte officiëel door de loco-burgemeester wethouder Teun de Bruijn onder grote belangstelling, onder wie de commissaris van politie, enige wethouders en gemeenteraadsleden en ambtenaren, geopend.
In zijn toespraak zei de wethouder dat in cultuurarm Vlaardingen wel één en ander mankeerde aan culturele evenementen. Hij vroeg zich af bij wie de oorzaak moest worden gezocht, bij de kunstenaars of bij de

Repetitie voor de openingscollage o.l.v. Branko Mayerhold; verder v.l.n.r. Eva Stolk, Marijke Rek-Lips, Cees Romers en Sten Romers.

Vlaardingse gemeenschap. Volgens hem waren er te weinig culturele hoogtepunten die bij een groot publiek aanslaan. Hij vervolgde met:
"We staan hier op een plaats, waar eens de creativiteit van het zwakzinnige kind, op zichzelf geen wonderen van schoonheid, juist in het primitieve de ouderen verbaasd deden staan. Op deze plaats zullen nu kunstenaars creatief bezig zijn en met elkaar van gedachten wisselen. Door deze gesprekken zal de kunstenaar buiten kunnen uitdragen wat innerlijk in hem is. Al zal hij moeten aanvaarden dat de gemeenschap hem niet altijd begrijpt. Maar met vruchtbare gesprekken zal de waardering van de gemeenschap op langere termijn tot uiting komen."

Nadat de voorzitter, Ton Stolk, de wethouder de prent van Dirk Brouwer had aangeboden was er gelegenheid de nieuwe sociëteitsruimte te bezichtigen. Dat moest in ploegen gebeuren, want het aantal aanwezigen was te groot. Daarom ook was de plechtigheid van de opening gehouden in een lokaal van de school, dat nog geen definitieve bestemming had.
Een groot deel van de gasten kwam 's avonds terug om het feest nog eens dunnetjes over te doen.
Een collage met elementen van poëzie, muziek en beeldende kunst viel bijzonder goed in de smaak bij de ongeveer 90 genodigden.
De collage begon met "prelude" waarbij Bert van Meggelen het publiek amuseerde met Cees Buddingh'-achtige rijmpjes en opmerkingen die hij met een monotone stem naar voren bracht. Vervolgens werden gedichten van Marijke Rek-Lips gereciteerd door Gyna Hofmans, Sten Romers, Eva Stolk en Cees Romers.
Het klarinet-pianoduo Jan van der Zwan en Ton Stolk bracht, met medewerking van Jack van der Blink, slagwerk, een driedelige sonate van de Amerikaanse componist Alec Templeton in een ademloos luisterende zaal ten gehore.
Het slot van deze collage was een stemmenspel geschreven door Aad Struijs.
Lof aan Cees Romers die plotseling de regie van Branco Mayerhold moest overnemen en het na enkele malen repeteren onder zijn regie tot een sublieme uitvoering bracht. Medewerkers waren Gyna Hofmans, Marijke Rek-Lips, Eva Stolk, Dirk Brouwer en Frits Vogel. De grillige decors waren vervaardigd door Betty Stolk-Linders en Remi Poppe, terwijl Joop Groen en Frits Vogel de belichting voor hun rekening namen.
Het stemmenspel getiteld "5 x Exodus" pleitte voor erkenning van de kunstenaar, een nieuw leven, een nieuwe mens (de homo correctus) en een wereld zonder discriminatie. "Aan de jeugd en de kunst is de toekomst" zegt de auteur in dit stemmenspel en met muziek van John Coltrane en geluidscollage van Ton Stolk op de achtergrond, in een paars licht klinkt dan: "Een nieuw geloof is geboren: paarse poëzie, paarse liefde, paarse kunst, paars begrip"
Na afloop van dit stemmenspel viel er een ogenblik stilte waarna een enthousiast applaus de spelers en de auteur bedankte en een einde kwam aan de toneelcollage.
Na dit officiële gedeelte van de avond volgde een "touch-in" waaraan muzikaal werd meegewerkt door onder andere het Progressive Jazz Combo, onder leiding van drummer Jack van der Blink.

Tijdens het feest werden we verblijd met een schriftuur met de tekst: Hier vieren kunstenaars een feest terwijl in Vietnam een kind uiteen wordt gereten.
Het pamflet eindigde met: "Hierbij verklaart het AKTIEKOMITEE STRONT AAN DE KNIKKER de SOOS voor geopend, uw wereldbeeld voor ingestort, uw graf beplant".

Op 7 oktober opende de jeugdsocieteit CSLD haar eigen ruimte in hetzelfde gebouw. De verstandhouding met leden en bestuur van deze club was van het begin af uitstekend. Enige leden van dat bestuur zijn ook nu nog bekend zoals de toenmalige voorzitter Frans van der Ven, als oud-gemeenteraadslid en secretaris van wijlen wethouder Jan Schaefer in Amsterdam en Peter d'Hamecourt, die bijna dagelijks voor de TV te zien is als correspondent in Rusland.
We hadden van elkaar als bestuur doorlopende toegangsbewijzen voor de programma-avonden.
Ook met de Vrije Academie, die eveneens in het gebouw was gevestigd was het contact goed.

Onze openingstijden waren van 8 uur 's-avonds tot 3 uur 's-nachts, als er om 2 uur minder dan 5 bezoekers waren mochten het altijd aanwezige bestuurslid en onze barman Mar de Baan de zaak sluiten.

Kunst en/of politiek

In de maand oktober verscheen het eerste nummer van NUK -orgaan van VL.65.
In het 20 kantjes bevattende tijdschrift waren 3 kantjes gewijd aan verenigingsnieuws. De overige werden gevuld met bijdragen van Kees Vollemans, Piet Rook, Ivo de Reuver, Aad Struijs en Sjoerd de Jong.

Het karakter van de artikelen in deze en volgende, in totaal 8 uitgaven van NUK was voor veel leden aanleiding het lidmaatschap van VL.65 op te zeggen. Die leden zagen een sterke relatie met de aktiegroep SadK. De al of niet vermeende politiek-maatschappelijke inhoud was voor hen niet alleen schokkend, maar meestal van een grenzeloze smakeloosheid.

Het steeds in beweging zijn ín en ván kunst gebruikten de schrijvers om zich in Dadaïstische-, Avant-

gardistische-, Nihilistische-, Anarchistische- en Existentialistische kreten uit te drukken. Het provocerende opstapelen en spitten in allerlei door de cultuurfilosoof Theodor Adorno (1903-1969) en anderen geschreven artikelen gaf hun een kick.

Een overladen programma kwam op ons af:

22.10 Een excursie met 40 deelnemers naar de grote Jeroen Bosch-tentoonstelling in 's Hertogenbosch. Voor f 8,50 p.p., bus en entree inbegrepen.

26.10 Een lezing door Nico Schrevel "De uitdaging van het Marxisme".

28.10 Prof. Dr. Anthonie Stolk met "Terug naar de wortels van de kunst".
De prof was niet alleen uitgenodigd vanwege zijn kennis, Leen en ik waren ook nieuwsgierig of we een geleerd ver-familielid konden begroeten. Leen heeft betere kansen.

04.11 Jazz-in met medewerking van Rob van der Linden, piano en The Progressive Jazz Comb.

11.11 De profeten (een persikolflage). Een nogal infantiel geheel waarover een krant schreef : "Een onvolwassen, nu en dan wat smakeloze voorstelling, waarmede zelfs de spelers min of meer verlegen waren".

16.11 Bijeenkomst na een concert door het gezelschap Syntagma Musicum in de Harmonie.

17.11 Na afloop van een opening in de Visbank werden Franse chansons uitgevoerd.

18.11 Hedendaagse pianomuziek door Ton Hartsuiker met een expositie van grafische partituren.

02.12 Jazz-in met medewerking van Ben van der Linden, Jan van Leeuwen, Jack van der Blink en Koos Pakvis.

16.12 Portugese en Ierse volksliederen door Peter Goedhart, Jaap Schallenberg en Frans Joosse.

Er waren bij deze avonden tussen de 45 en 80 bezoekers.

Een hoogtepunt in mijn herinnering is een Hippo Campus-avond met het gezelschap Funhouse in de Harmonie met o.m. Rob van Houten, met zijn act in de glazen kubus, Feike Boschma met prachtig poppenspel, Atie Dijkmeester, pianist Rob van Dijk en met zakelijk directeur Marten Putman. De voorstelling eindigde met de splinternieuwe Beatle-song All you need is love. Na een snelle rit met pianist Rob van Dijk in een auto naar de Zomerstraat vervolgde hij de song als was het een doorlopend optreden. Medewerkers van Funhouse en een groot aantal bezoekers, waaronder veel VL.65ers, stroomden de soos binnen. Tot diep in de nacht werd op grootse wijze gefeest.

We kregen een afvaardiging in het bestuur van de "Vlaardingse Gemeenschap" en later op voordracht van dat bestuur enige leden in de in 1969 gestarte Culturele Raad Vlaardingen.

1968

Belangrijke programmapunten in 1968 waren:

06.01 Driekoningenfeest.

20.01 "Drie in de teil", met medewerking van Kwartet Jan van der Zwan, The Delta Six, Ben van der Linden, piano en poëzie van Marijke Rek-Lips, Bert van Meggelen en Cees Romers.

27.01 Het bestuur wordt uitgebreid tot 7 personen met Ank Gerbrands. Ank is geen kunstenaar maar wel een man met twee rechter handen.

10.02 Anti-fascistische avond, met Peter Goedhart, zang en Jaap Schallenberg, gitaar. Teksten van Sjaak Janson, Bert van Meggelen, Remi Poppe en Kees Vollemans. Muzikale illustratie Ton Stolk.

24.02 Discussieavond met politieke partijen.
Gespreksonderwerpen waren de inhoud van de film "Vlaardingen koerst op morgen" van cineast Jan Schaper uit 1957 en een klankbeeld "Vlaardingen kijkt terug op gisteren" samengesteld door Bert van Meggelen en gemonteerd door Ton Stolk.
Op de band werden gesprekken vastgelegd met de heren A. Bijl Mz., historisch publicist; Ir. A.L. Backer, voorzitter van de Commissie voor Beeldende kunsten; W.B. van Ginneken, bedrijfsleider van de Stichting "Stadsgehoorzaal"; Ds. Hoorn; J. Houdijk, voorzitter van voetbalvereniging Fortuna; A. van Roon, oudschipper; kapelaan G. Slobbe en Mr. H. Versloot, directeur van het GAK, voorzitter van de vereniging tegen luchtverontreiniging en lid van de Rijnmondraad.
De discussie stond onder leiding van de com-

missaris van politie Dr. C.N. Peijster.

16.03 Films "Uit de oude draaidoos".

23.03 Joegoslavische avond met muziek, foto's en reisschetsen uit de verzameling van Leen Droppert en Theo Kwak.

06.04 Feike Boschma met zijn marionettentheater. De door hem zelf gemaakte poppen waren onder andere te zien in "Moederliefde" van Jacques van Hattum.

20.04 Boottocht met de "Jacob Dirk" het schip van Jan van 't Hof vanuit de ligplaats Zandkreek-Katseveer nabij Goes.

27.04 "Hè, Joe". Naar aanleiding van dit spel van Samuel Beckett door acteur Cees Romers en de stemmen van Marijke Rek-Lips, Sten Romers en Eva Stolk werd gediscussieerd.

11.05 Op deze datum was de bekende choreograaf Rudi van Dantzig uitgenodigd. Een groot publiek wachtte tevergeefs. Zonder iets te laten weten liet Van Dantzig ons zitten.

25.05 Een discussie-avond met NUK.
Het orgaan van VL.65 NUK verschijnt voor het laatst en wordt vervangen door NUC, politiek/kultureel/diskussieblad. Kees Vollemans neemt afscheid met :
"Alleen om uw subsidie nog meer in het nauw te brengen, was ik aanvankelijk van plan om te werken aan de nazomerse nuks. Maar het is de moeite niet waard. Het is genoeg, dat ik uw humeur soms heb vergald, uw gezelligheid verstoord.
Geniet maar van uw subsidie. Maak maar busreizen, prijs elkaar, aksepteer de onderscheidingen die de met u bevriende instanties u uitreiken, houd uw feesten, speel knus Beckett.
Soos maar verder."

09.06 Busreis museum Kröller-Müller. Voor f 10,- p.p. (bus, entree en koffie inbegrepen), kon men een tentoonstelling met beelden van Henry Moore bewonderen.

15.06 "De 25 jarige bruiloft van het echtpaar Blauw" door Dirk Brouwer en Joop Groen met medewerking van het trio Ben van der Linden.

22.06 Een openbaar debat in de Harmonie tussen wethouder Teun de Bruijn en cineast Jan Schaper met commissaris Dr.C.N.Peijster als gespreksleider.
Als vervolg op de avond van de 24e februari werd onder de titel "De stervende stad?!" met een zeer groot publiek van mening gewisseld.

07.09 Bob Dylan avond, medewerking van Arie van Geest, Ivo de Reuver en Kees de Zwart.

21.09 Ledenvergadering, met voorstellen voor het winterprogramma.
Door inspraak van de leden kwam er een opzet waar ik te weinig "kunst" in terug vond, namelijk 15 x kunst- tegen 12 x politiek, 4 x sociaal/cultureel en 14 andere thema-avonden.

28.09 Lezing door Theun de Vries over Tolstoj.

05.10 Film "After Math" met lezing over het Arabische vluchtelingenprobleem door Dr.E.P.Goldschmidt.

12.10 Is er een avond met en voor Turkse arbeiders met film en dansgroepen waarin vrouwelijke VL.65ers meewerken. Voor deze gelegenheid mochten we gebruik maken van de grote zaal die door de Vrije Academie welwillend werd afgestaan.
Bij de aanvang van de film werden de contouren van Turkije zichtbaar, de mannen gingen staan en zongen.
Blijkbaar mocht je maar één soort muziek mooi vinden. Als je aangaf dat de muziek van de Zwarte Zee je aansprak werd je onmiddellijk duidelijk gemaakt dat het niets was, maar de volgende groep pas echt goed.
Tegen het einde van de avond werd het slaande ruzie. Enige heren hadden de indruk dat zij het wel konden aanleggen met één van onze vrouwen. Zij dachten beiden aanspraak op haar te kunnen maken en gingen met elkaar op de vuist. Na interveniëren van het bestuur werd ons duidelijk gemaakt, dat elk Turks feest zo behoorde te eindigen.

25.10 Yoga-avond. Lezing en demonstratie door de voorzitter van Stichting Yoga Nederland, Dr.R.Polderman.

26.10 Ledenvergadering.

09.11 Lezing door leden van Haagse werkgroep "Experimentele Maatschappij".

23.11 Klassieke muziek uit Noord-India door Felix van Lamsweerde, sitar, Joep Bor, sarangi en Wim Bosman, tabla.

07.12 Discussieavond over kultuurpolitiek met het aktiecomité SadK.

14.12 Ledenvergadering.

15.12 Vervolg ledenvergadering.
20.12 Experimenteel toneel, teksten en spel met VL.65-ers onder leiding van Jan van Kasteren.
21.12 Openbare discussieavond over de Commissie Onderzoek Vlaardingse Samenleving. Gespreksleider Herman Wigbold.

Voorzitter af

Op de algemene ledenvergadering van zaterdag 4 januari 1969 treden Cor van Dorp, Leen Droppert, Joop Stigter, Leen Stolk en ikzelf af.
De vereniging telt dan 153 leden, waarvan ongeveer 1/3 kunstenaars, en 10 donateurs
Het was een tijd van experimenten. Er moesten alternatieve levensstijlen worden uitgeprobeerd. Commune, hashgebruik, partnerruil, homosexualiteit, kinderen in een crèche en feminisme en het "doen alsof" werd op aanstootgevende en provocerende manier op vele plaatsen in Nederland geëtaleerd.

Niet alleen mijn steeds groeiende praktijk, maar vooral de tijdverslindende vergaderingen met voorbereidingen en het overzicht houden over het steeds maar uitbreidende aantal werkgroepen, er waren er inmiddels tien (die vaak op eigen initiatief te werk gingen), noodzaakten mij er toe de taak van voorzitter af te bouwen. De taak van de bestuursleden werd zo omvangrijk dat die niet meer te volbrengen was. Mijn aankondiging om per 1 augustus 1968 te stoppen werd niet geaccepteerd. Ter verlichting werd het bestuur met 2 leden uitgebreid en er kwamen meer commissie-leden.

Met het organiseren van openbare discussieavonden verwijderde VL.65 zich steeds meer van een traditionele kunstenaarssociëteit.
Communicatiestoornissen, onvrede en misverstanden over het niet raadplegen bij verschillende zaken waren orde van de dag.

Tijdens de opzet, de oprichting en de eerste jaren beschouwde ik VL.65 als een kind van me (ik denk dat m'n echte dochter daar wel eens onder geleden heeft) maar door de steeds meer naar de politiek gerichte programmakeuze en denkbeelden van andere op de voorgrond tredende medeleden kwam ik steeds verder van de groep af te staan. Het voorzitterschap werd door mij ervaren als iets tegenstrijdigs: naar buiten toe was je degene die overal de hand in had en daar ook verantwoordelijk voor was, binnen de vereniging voelde ik me een algemeen secundus.
Mij werd verweten niet meer bij de zaak betrokken te zijn, terwijl ik het zelfs nu nog steeds jammer vind dat zoveel goede contacten tussen kunstenaars van verschillende disciplines onderling, die steeds beter werden, vrijwel zijn opgehouden. Uiteindelijk hebben activiteiten van niet direct betrokkenen tot het einde van VL.65 geleid.

Terugkijkend was het als een kleurboek voor volwassenen waar nogal eens bewust de voorbeelden buiten de lijntjes, meestal met rood, werden ingekleurd.
Bij hen die provoceerden lag het accent op het ludieke karakter en de tevreden verbazing over de grenzeloze opwinding die zij veroorzaakten.

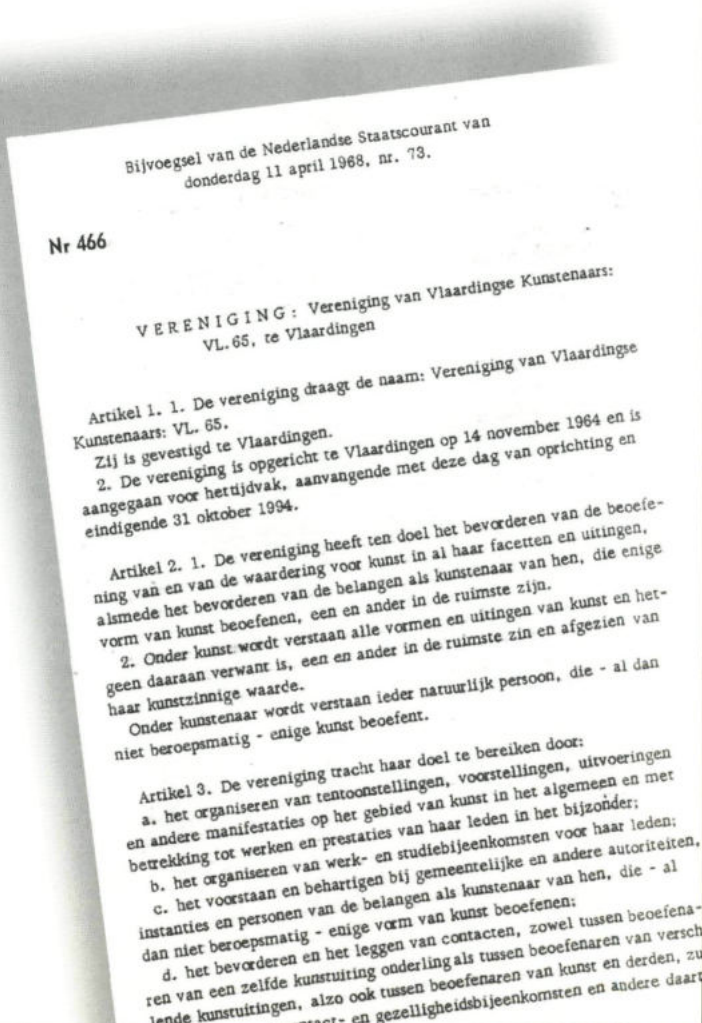

Bijvoegsel van de Nederlandse Staatscourant van donderdag 11 april 1968, nr. 73.

Nr 466

VERENIGING: Vereniging van Vlaardingse Kunstenaars: VL.65, te Vlaardingen

Artikel 1. 1. De vereniging draagt de naam: Vereniging van Vlaardingse Kunstenaars: VL. 65.
Zij is gevestigd te Vlaardingen.
2. De vereniging is opgericht te Vlaardingen op 14 november 1964 en is aangegaan voor het tijdvak, aanvangende met deze dag van oprichting en eindigende 31 oktober 1994.

Artikel 2. 1. De vereniging heeft ten doel het bevorderen van de beoefening van en van de waardering voor kunst in al haar facetten en uitingen, alsmede het bevorderen van de belangen als kunstenaar van hen, die enige vorm van kunst beoefenen, een en ander in de ruimste zijn.
2. Onder kunst wordt verstaan alle vormen en uitingen van kunst en hetgeen daaraan verwant is, een en ander in de ruimste zin en afgezien van haar kunstzinnige waarde.
Onder kunstenaar wordt verstaan ieder natuurlijk persoon, die - al dan niet beroepsmatig - enige kunst beoefent.

Artikel 3. De vereniging tracht haar doel te bereiken door:
a. het organiseren van tentoonstellingen, voorstellingen, uitvoeringen en andere manifestaties op het gebied van kunst in het algemeen en met betrekking tot werken en prestaties van haar leden in het bijzonder;
b. het organiseren van werk- en studiebijeenkomsten voor haar leden;
c. het voorstaan en behartigen bij gemeentelijke en andere autoriteiten, instanties en personen van de belangen als kunstenaar van hen, die - al dan niet beroepsmatig - enige vorm van kunst beoefenen;
d. het bevorderen en het leggen van contacten, zowel tussen beoefenaren van een zelfde kunstuiting onderling als tussen beoefenaren van verschillende kunstuitingen, alzo ook tussen beoefenaren van kunst en derden, zu
en gezelligheidsbijeenkomsten en andere daart

J.P. ter Brugge

De plek: Leeskamer stadhuis

Ondergrond: tekening van de uitbreiding van het stadhuis, gedateerd 1875. Rechtsonder de "Nieuwe Zaal", de latere "Leeskamer".

Sinds 1993 is bij de gemeente Vlaardingen een stadsarcheoloog aangesteld, die zich als onderdeel van het oudheidkundig onderzoek, ook bezighoudt met de bouwhistorische documentatie van oude bouwwerken. In dit Historisch Jaarboek 1995 een verslag van een bouwhistorisch onderzoek van de 'leeskamer van de gemeenteraad'.

In februari 1994 werd de volledige betimmering uit de leeskamer van de gemeenteraad in het oude stadhuis verwijderd, gedocumenteerd en opgeslagen. In verband met de inrichting van de ruimte als kamer van de secretaresse van de burgemeester, naar de geest van de huidige tijd, kwam aldus een eind aan het laatste originele stadhuisinterieur van voor de restauratie van 1948-1953. In samenwerking met de Facilitaire Dienst van de gemeente Vlaardingen werden de kasten, waaruit de betimmering bestond, zo volledig mogelijk beschreven, gefotografeerd, genummerd en vervolgens gedemonteerd. Een situatietekening, waarop de genummerde kasten staan aangegeven, maakt terugplaatsing mogelijk. Bij het demonteren van de diverse elementen bleek al snel dat de betimmering niet geheel compleet meer was. Zo bleken drie kasten verwijderd te zijn in verband met het aanbrengen van een raampartij aan de westzijde van de kamer (2x) en om een doorgang naar de belendende kamer (voormalige 'weeskamer'; thans kamer van de beleidscoördinatoren) mogelijk te maken. De afwerking van de kastdelen die zich ernaast bevonden bestond uit platen van 'modern' materiaal (triplex). De eerste aanpassing is tijdens de eerder vermelde restauratie gerealiseerd, de andere onbekende tijd later. In 1954 werd bovendien het exterieur van dit gedeelte van het oude stadhuis gewijzigd. Volgens de toenmalige gewoonte werd een laag restauratiesteen tegen de oude muur opgemetseld. De aanwezige originele bouwsporen zijn bij deze gelegenheid aan het gezichtsveld onttrokken, maar mogelijk nog steeds aanwezig!
Een vergelijking met oude foto's van de kamer, die zich in de collectie van het stadsarchief bevinden, laat echter zien dat de betimmering ook reeds eerder verandering heeft ondergaan. De kastdelen bestonden uit een diep ondergedeelte, waarin zich in de bovenzijde een lade bevond, een langgerekt middengedeelte, een hoog kleiner kastdeel en een sierlijst tot aan het plafond. Alle kastdelen konden worden afgesloten met afsluitbare deuren. In de kastdelen bevonden zich verstelbare planken, waarop boeken, raadsverslagen etc. konden worden geplaatst. De sierlijst was ten tijde van de ontmantelingsoperatie reeds verdwenen. Ook na navraag bleef de verblijfplaats van deze elementen onbekend, noch kon achterhaald worden wanneer deze verwijderd zijn. De originele schouw en de glas-in-lood ramen, voorstellende de wapenschilden van Nederland, Zuid-Holland, Delfland en Vlaardingen, waren evenmin meer aanwezig. De ramen waren vervangen door gewone schuiframen en de schouw maakte plaats voor een gaskachel, die reeds lang geen dienst meer deed. De glas-in-lood ramen werden op één van de zolders van het stadhuis teruggevonden en bevinden zich in een nog redelijke staat. Schouw en ramen zijn naar alle waarschijnlijkheid in 1954 verwijderd.

Een bescheiden onderzoek in het archief van bouw- en woningtoezicht en het stadsarchief leverde de bijbehorende relevante (bouw-)historische gegevens op.
De ruimte waarin de leeskamer zich bevindt hoort bij

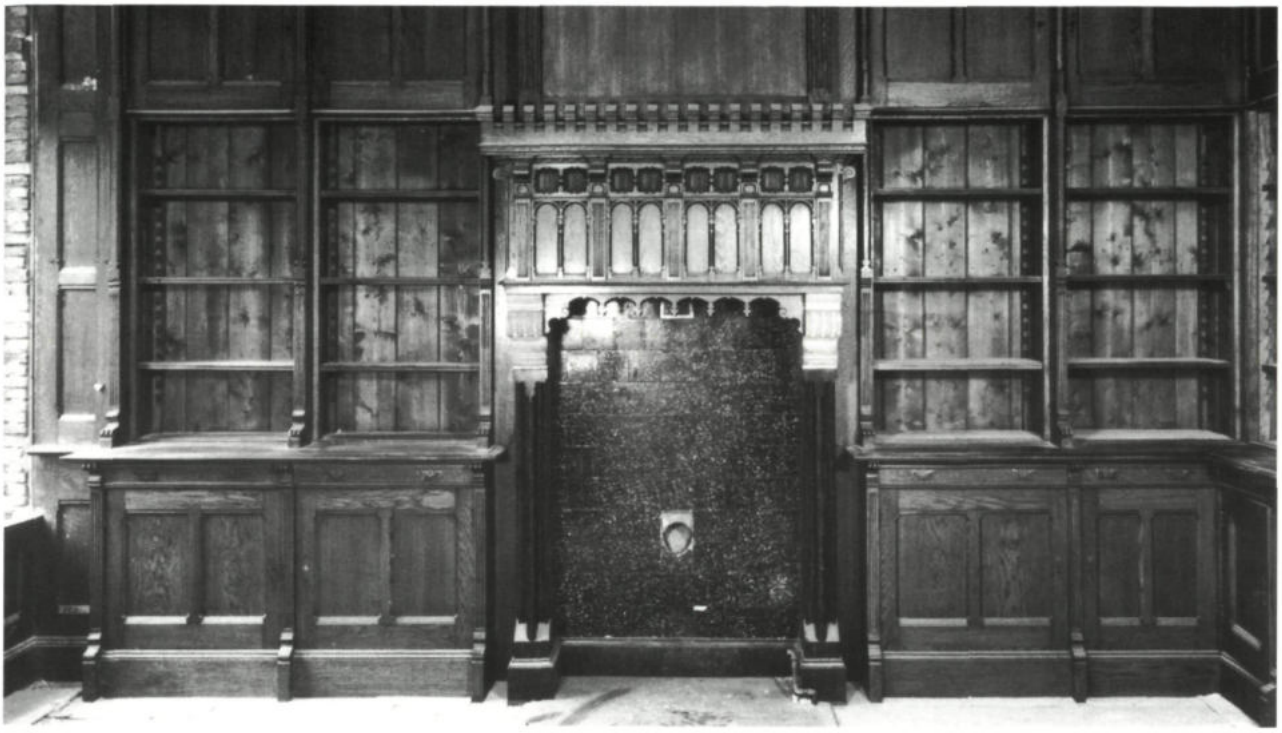

een uitbreiding van het uit 1650 daterende Oude Stadhuis. Waarschijnlijk werd dit gedeelte in de tweede helft van de 19e eeuw aan het stadhuis toegevoegd (zie ook de plattegrond). Blijkens een uit 1875 daterende situatietekening werd de ruimte gebruikt als (vergader?)zaal. Later blijkt deze 'nieuwe zaal' in gebruik als archiefruimte. In het 'Verslag van Burgemeester en Wethouders aan de Raad der Gemeente Vlaardingen van den toestand dier Gemeente over 1899' lezen we onder de kop 'Restauratie van het Raadhuis' het volgende:

"Afwerken van de Archiefkamer. Den 31 December 1898 boden wij U ter goedkeuring aan een plan voor de afwerking van de archiefkamer in het Raadhuis, waarvan de kosten van uitvoering werden geraamd, indien voor de buitenbetimmering der kasten werd gebruikt Amerikaansch grenenhout, op f 1300,-, en bij gebruik van eikenhout op f 1500,-. Aangezien de Commissie in zake Gemeentewerken met ons eenstemmig van oordeel was, dat eikenhout de voorkeur verdiende boven Amerikaansch grenenhout, stelden wij Uwe Vergadering in zijne zitting van 1 februari 1899 voor, van eerstbedoeld materiaal gebruik te doen maken. In dien zin werd het voorstel bij acclamatie aangenomen. De betimmering kon eerst in 1900 voltooid worden."

Dat in dit jaarverslag sprake is van een 'archiefkamer' in plaats van een leeskamer ligt in het feit dat de bestemming van de ruimte in de loop der jaren meerdere keren wijzigde, zoals hierna ook zal blijken. De voorganger van de huidige stadsarchivaris zat in deze tijd nog dicht bij de leveranciers van de papieren. In 1920 kwam hier echter een eind aan. De archiefkamer verhuisde toen naar de voormalige kamer van de 'huurcommissie' en 'armenraad'. De aldus vrijgekomen archiefkamer werd in 1922 vervolgens ingericht als burgemeesterskamer. Tot de verbouwing in 1948 van het interieur van het oude stadhuis bleef deze situatie bestaan. Hierna kreeg de kamer de functie van leeskamer. Hiermee was de functiewijziging echter nog niet aan een einde. In 1973 bleek de kamer in gebruik als onderkomen van de secretaresse van de wethouders. De leeskamer bevond zich toen in de voormalige weeskamer. Later zou de leeskamer weer op de oude locatie terugkeren tot in 1993, toen, zoals hierboven vermeld, de betimmering werd verwijderd.

In aangehaald jaarverslag over 1899 werd melding

gedaan van een raadsbesluit waarin op het materiaalgebruik werd ingegaan. Naast het gebruik van eikenhout als buitenwerk, stond in het 'plan voor de afwerking' dat al het binnenwerk van de kasten 'in gewoon vuren hout' zou worden gemaakt. Bij ontmanteling van de betimmering bleek dit inderdaad het geval. Ook was in het plan het aanbrengen van een eikenhouten vloer opgenomen en het verven van het plafond. Van de parketvloer die zich in 1993 in de kamer bevond kon niet worden bepaald of deze de originele was. De vloer is niet verwijderd, doch afgedekt met vloerbedekking.
Tijdens de afbraakwerkzaamheden werd achter de betimmering van de kasten een snipper van een krant gevonden. Het handelt hierbij om de 'Schiedamsche ...', 52ste jaargang van dinsdag 10 mei 1898, hetgeen goed overeenkomt met vermelde bouw en oplevering. Een andere datering werd gevonden in de sleutels van de kast- en ladedeuren. Hierin was het jaartal '1900', het jaar van de oplevering, gestanst. Opmerkelijk waren bovendien de behangresten, die zich sporadisch, het meeste was verwijderd, op de muren en achter de betimmering bevonden. Het behang was gebroken wit of lichtgroen, aan de naden afgezet met een verticale band sierbehang, voorstellende een getordeerde rank van parels en bloemen in rood-, groen- en bruintinten. Een fragment van deze sierband is bewaard. Het behang was bevestigd op een wit bepleisterde bakstenen muur. Op één van de vuren planken waren in potlood twee namen geschreven: 'F. Stam' en 'Wapenaar'. Mogelijk waren beide personen de timmerlieden die de onderdelen hebben vervaardigd of geassembleerd.
Van het interieur is voorafgaande aan de ontmanteling een uitgebreide fotoserie gemaakt, die, in combinatie met de situatietekening en nummering van de onderdelen herplaatsing mogelijk maakt. Voorlopig is de betimmering opgeslagen op de zolder van het stadhuis.

Behang van vóór de inrichting van de "Archiefbetimmering".

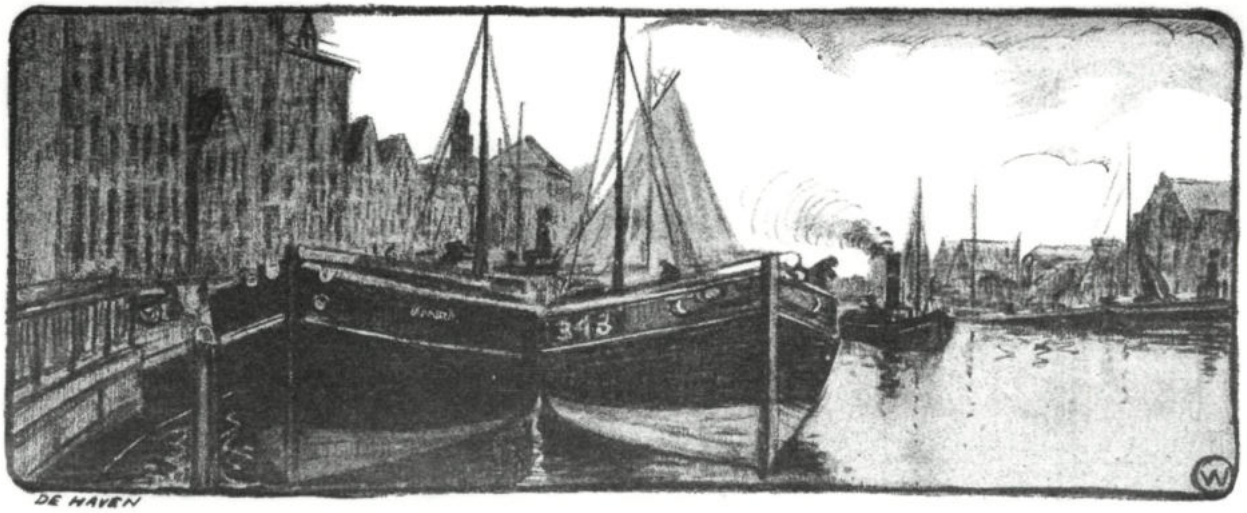

Naar een krijttekening van F.C. Weiland op de Vlaardingsche Kalender 1927, van drukkerij Dorsman en Odé.

Jaap van IJperen

Vlaardingen

traag stuwt de stroom tussen de lage landen
zijn donk're water naar het diep der zee.
de haven staat, rechthoekig op de ree
en snijdt de oude stad van zuid tot noorden.

hier voerde eertijds rijke lading mee
de handelsvloot, uit verre, vreemde oorden.
en vissersboten droegen in hun boorden
een rijke buit, ontworsteld aan de zee.

de ranke schoenerschepen zijn verdwenen.
zij maakten plaats voor de fabrieksschoorstenen
en waar 't voorheen naar vis en haring "stonk"

en aan de haven 't zeemanslied weerklonk,
daar paart zich nu aan 't loeien der sirenen
de donk're zang van 't industrie geronk.

er ligt een handvol schepen in de haven,
een handvol schepen, roestig en verweerd.
aan hennep-reep en kettingen gemeerd
als moegewerkte, afgedankte slaven.

zij liggen stil en in zichzelf gekeerd;
— roemrijke tijden zijn sinds lang begraven —
en weten zich in grootboek-paragrafen
voor lutt'le guldens waarde genoteerd.

maar als de storm huilt door de strakke stagen
schuren hun boorden kreunend langs elkaar.
dan komt er leven in de dode schepen.

en rukkend aan hun zware hennep-repen
brand in hun donk're lijven, log en zwaar,
intens verlangen naar voorbije dagen.

hoe anders was 't voorheen, als buisjesdag
de vissersvloot lag reê om uit te varen,
dan tekende scherp af tegen de klare
luchten een bos van masten, want en stag.

aan ieder touwtje wapperde een vlag.
ver in de omtrek spreidde zich de mare
en zondags kwam een uitgelezen schare
naar vlaring op deez' vreugdevolle dag.

schepen, rechtstandig op de wal gemeerd,
de kluiverboom rechtuit over de kaai.
daaronder stoere vissers in karsaai

de vrouwen in hun wijde hoepelrokken
en lange slierten jonge mensen trokken
zingend voorbij. zomer is weergekeerd.

in 't oude centrum, waar de straten smal
en bochtig zijn, herinnert soms een gevel
welks bouwjaar ligt verscholen in de nevel
van het verleden, hoe voor eeuwen al

scheepvaart en visserij in vlaring bloeiden.
amerika, oporto, lissabon,
heten de panden, handel was de bron
waaruit ontzaglijk rijke winsten vloeiden.

veel van de oude glorie ging verloren
waarvan men slechts de schaamle resten vindt;
dit te bedenken stemt mij melancholisch.

maar op de oude toren draait, symbolisch,
het hoekerschip de steven voor de wind.
ligt in de toekomst beter lot beschoren?

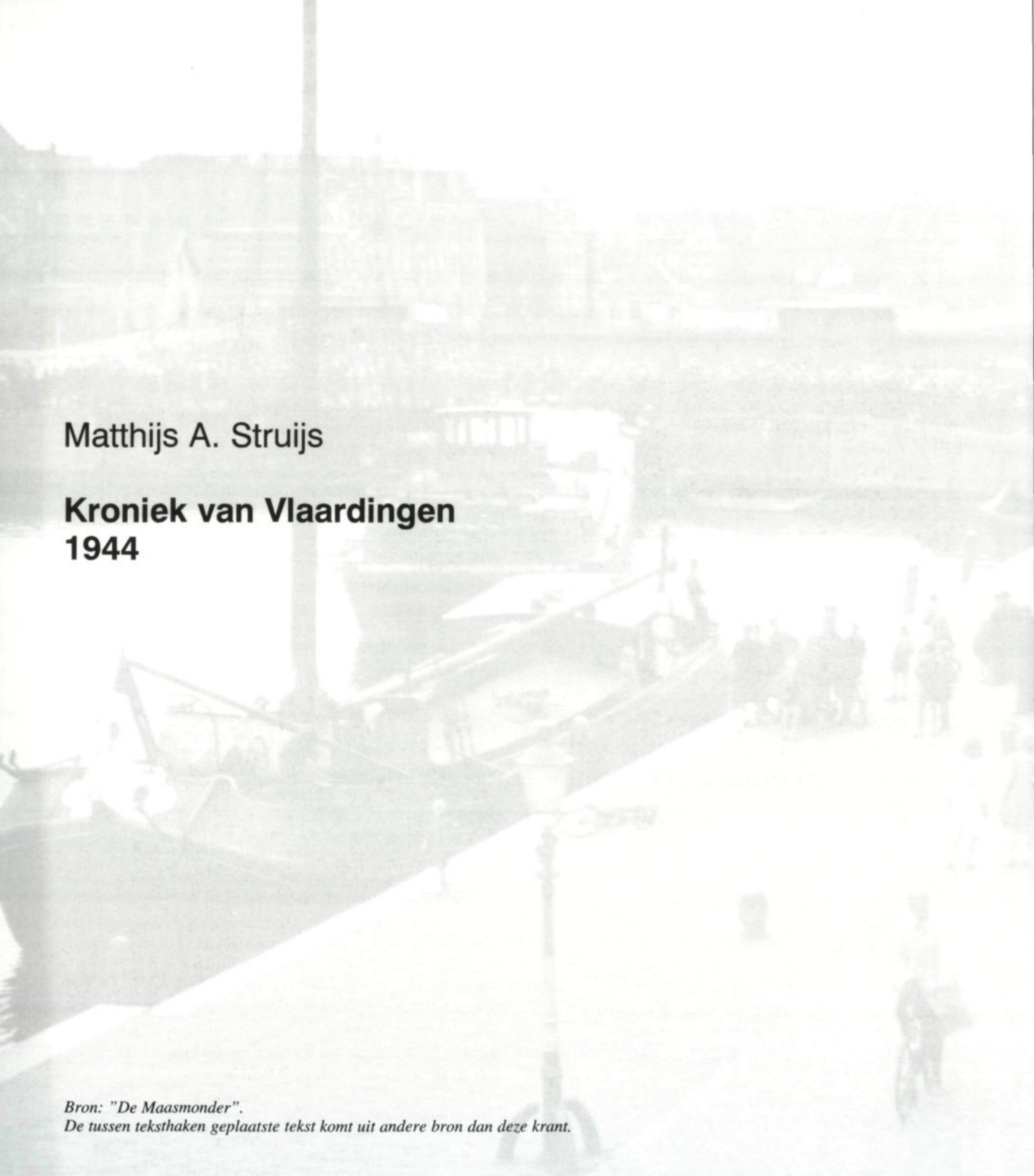

Matthijs A. Struijs

Kroniek van Vlaardingen 1944

Bron: "De Maasmonder".
De tussen teksthaken geplaatste tekst komt uit andere bron dan deze krant.

JANUARI

1 Aantal inwoners 40.673.

Mejuffrouw Cl. Goudswaard, voorheen assistente aan de Openbare Leeszaal en Bibliotheek te Leeuwarden, benoemd tot directrice van de O.L.B. te Vlaardingen.

B. Maat, hoofdcommies ter gemeentesecretarie, chef van de afdeling Bevolking, Burgerlijke Stand en Militaire Zaken, is 25 jaar in gemeentedienst.

B. Maat, 25 jaar in gemeentedienst, 1 januari.

De heren Parlevliet en Kleijberg zijn 25 jaar in dienst bij de P.T.T.

2 Te Maassluis is op 74-jarige leeftijd overleden Aart van de Griend, oud-hoofdboekhouder van de N.V. "Hollandia", leider van de Gymnastiekvereeniging "Hollandia" en bestuurslid van de Vereeniging tot Veredeling van het Volksvermaak "Flardinga", oud-kaderlid van de Vlaardingsche Schutterij en plaatsvervangend commandant van de Vlaardingsche Burgerwacht.

6 In de Afslagzaal van het Handelsgebouw houdt het Departement van Landbouw een tentoonstelling getiteld "Voedingsgewassen in eigen tuin".

7 Nieuwjaarswens van Anton Mussert: "(...) moge ons Vaderland gespaard blijven voor een Engelsch-Amerikaansche invasie, die ons land tot oorlogstoneel zou maken, onze steden en dorpen zou verwoesten en dood en verderf over ons volk zou brengen".

Op voor-inlevering van "Reserve" distributiebonnen is ter vervanging van cacao, in begin februari caramel-drank voor kinderen beschikbaar.

Advertentie: "Komt met Uw Versnaperingsbon naar J. Sluimer, Gedempte Biersloot 126. Wij zijn zeer ruim gesorteerd".

Advertentie: "Wij geven ons Eerewoord aan onze Dienstbode die wij dringend nodig hebben, leeftijd plm. 16 à 18 jaar, dat zij kan rekenen op zeer goed en voldoende eten, bovendien zeer aangename werk-kring". J. van den Bergh, Sportlaan 59.

De winkel van J. Sluimer, Gedempte Biersloot 126, 7 januari.

8-10 Grote straatcollecte van de Nederlandsche Volksdienst ten behoeve van de Winterhulp. Het motto is "Zing en deel uw geluk", waarbij wordt gecollecteerd met 6 verschillende zangbundeltjes: Volksliederen I en II, Minne-, Kinder-, Drink- en Schertsliederen en Jeugdliederen.

11 Pianist Jan de Peinder organiseert 15 historische piano-avonden in zaal "Excelsior" aan de Oosthavenkade. De eerste avond Jan Pieterszn Sweelinck.

12 De stationsambtenaar M.J. Roestenburg is 25 jaar in dienst bij de Nederlandsche Spoorwegen.

13 De hoofdbode ten Stadhuize, D. Roodenburg, viert zijn 25-jarig jubileum.

Op het spoorwegstation valt de 57-jarige A. Verhoef uit Schiedam uit een nog rijdende trein tussen het perron en de trein, tengevolge waarvan hem zijn beide voeten worden afgereden.

Seinhuiswachter J. Elzenaar is 25 jaar bij de Nederlandsche Spoorwegen.

14 Advertentie: "Wie kan mij aan wollen sokken helpen om naar een krijgsgevangene te sturen ?". Maison Rita, Hoogstraat 159.

Voor kinderen van 0 - 4 jaar wordt 500 gram sinaasappelen beschikbaar gesteld.

De Vlaardingsche Kunstkring organiseert 50 wekelijkse lezingen over letterkunde, kunstgeschiedenis, theater-, beeldhouw- en schilderkunst.

Advertentie: Wout Brouwer dankt vanuit Rudisleben über Arnstadt in Thüringen, Duitsland, allen die hem hun Kerst- en Nieuwjaarsgroet zonden en doet hen wederkerig zijn beste wensen voor 1944 toekomen.

15 De Majoor van Politie, J.H. van de Wijngaart, wordt door de Rijkscommissaris uit zijn ambt ontslagen.

In het Handelsgebouw concert door de Arbeidersmuziekvereeniging "Voorwaarts", directeur Ph. Jordaans, met medewerking van het Bazuinkwartet

J.L. Jonker, directeur H.V.O., 1 februari.

en het Vlaardings Dubbel Mannenkwartet onder leiding van P. van Berkel.
NB. Aangezien de zaal "Harmonie" door de Duitse bezetters was gevorderd, vonden de meeste concerten etc. in 1944 plaats in de Afslag- of Grote Zaal van het Handelsgebouw aan de Parallelweg.
Indien niets anders vermeld, dan vonden alle hieronder staande uitvoeringen, concerten e.d. plaats in dat gebouw.

Stationschef W.A. Fernabuk is 40 jaar in dienst bij de Nederlandsche Spoorwegen.

17 Het filiaal van Van der Goot's Drogisterijen, drogisterij "Het Oosten", Nieuwe Kerkstraat 10, wordt wegens de tijdsomstandigheden gesloten. Drogisterij "De Waal", Waalstraat 36, alsmede het filiaal Leeuwerikstraat 20 in voormalig Vlaardinger-Ambacht, blijven geopend.

20 De straatmakers Kl. Verbrugge en C. Wapenaar zijn 25 jaar bij Gemeentewerken.

21 Twee vrachtrijders en een koetsier krijgen gevangenisstraffen opgelegd wegens clandestiene slachtingen. Acht andere Vlaardingers worden gestraft met boetes en verbeurdverklaringen wegens het kopen, ontvangen of in bewaring hebben van vlees, afkomstig van zwarte handel.

Ontvangen is een dankbetuiging van de krijgsgevangenen die door bemiddeling van een commissie vanuit Vlaardingen levensmiddelen en/of 'een rookertje' kregen toegezonden.

Wegens gramofoonplatenschaarste kunnen tegen betaling van een gulden nog goede gramofoonplaten voor een andere plaat worden geruild bij Geluidsinstallatie Boer, Paterstraat 22.

26 De kleermakerij P. van Akker, Hoogstraat 156, wegens huwelijk gesloten van 26-31 januari.

28 De Duitse autoriteiten klagen over de onvoldoende verduistering. Bij overtreding wordt een boete van 25 gulden opgelegd, 14 dagen het licht afgesneden en de lampen in beslag genomen. Ook tegen onafgeschermde fietslantaarns zal streng worden opgetreden.

30 In de Remonstrantse Kerk aan de Hoflaan wordt afscheid genomen van Ds P.M. Luca, die naar Leiden vertrekt.

31 Schipper K.B. doet aangifte van een nachtelijke inbraak in zijn schip, waarbij een kist met flessen wijn, een doos zeep en een pak haarverfartikelen werden ontvreemd.

Opvoering door de Toneelclub "O.V.U." van het toneelspel in drie bedrijven "Loods aan boord". De zaal is uitverkocht.

FEBRUARI

1 J.L. Jonker, directeur van N.V. Havenbedrijf "Vlaardingen-Oost" viert zijn 25-jarig jubileum bij dit bedrijf.

3 A. Snoek is 40 jaar in dienst bij Machinefabriek Griffijn.

4 Bij de Spaarbank in januari ingelegd 352.096 gulden en 42 cent, tegen 310.776 gulden en 18 cent in januari 1943.

5 In het Luxor-theater 'Kinderpret' bij de levende poppenkast. "Ziet, kinderen, hoe Jan Klaassen de Pierlala straft en hoort, hoe leuk het is, want Hoera! Katrijn is jarig!"

Tijdens een kinderfeest wordt gespeeld 'de dolle klucht' "De vrolijke avonturen van Tijl Uilenspiegel". Verder is er een kindervariété met leuke clowns. Toegangsprijzen: 40 cent, 75 cent en 1 gulden.

8 In de Remonstrantse Kerk aan de Hoflaan spelen Marinus Flipse en Nel van der Heul werken voor één en twee piano's. Toegangsprijs 1 gulden. Grote belangstelling.

10 Door een noodlottig ongeval overleden de 52-jarige Teunis Eigenraam, schipper bij de N.V. Doggermaatschappij. Bij dezelfde gelegenheid wordt stuurman Arie Poot gewond. [Schipper Eigenraam moest de VL 130 "Noord-Holland" vanuit IJmuiden naar Vlaardingen brengen om te worden gerepareerd. Een Engels vliegtuig, op de terugvlucht vanuit Duitsland, heeft het schip beschoten].

Schipper Teunis Eigenraam, omgekomen bij beschieting, 10 februari.

Mejuffrouw G.J. Bot, geflankeerd door enkele leerlingen, 17 februari.

11 Twee Vlaardingse huisvrouwen worden veroordeeld tot respectievelijk 3 weken en 5 dagen gevangenisstraf, met gratieclausule, wegens het verkopen, in pand geven of onbevoegd in voorraad hebben van distributiebescheiden.

In de Centrale Fabriekskeuken geraakt de 50-jarige arbeider B. Verhart met een arm in de aardappelenbreekmachine, waardoor de arm ernstig wordt verwond.

14 Propaganda-avond van het Nederlandsch Arbeids Front. Leider B.P. Postma spreekt over "Waar staat de Nederlandsche werker". Wij leven nu in het voorstadium van een socialistische samenleving, aldus spreker.

15 Opperwachtmeester H.M.P. de Munnik is 25 jaar in politiedienst.

17 Mejuffrouw G.J. Bot, Hoofd van de Gereformeerde Kleuterschool aan de Emmastraat, is 25 jaar bij het kleuteronderwijs.

A.Th. Magielsen, ambtenaar van de Burgerlijke Stand, is 25 jaar in gemeentedienst. Wegens de tijdsomstandigheden wenst hij dit feit niet te vieren.

18 Uit het café van P.B. [Phul Borst] aan de Broekkade 30, zijn door inbrekers 30 gramofoonplaten ontvreemd.

Opening van de zaak in melkproducten van A. Verkade, Mahlerstraat 32.

Advertentie: "Hebt U geen gordijnen meer voor Uw bovenlicht, geen nood, ik schilder ze voor u glas-in-lood". L. Kramer, Dayer 3.

De avond daalt...

De avond daalt, nu ben ik weer alleen,
Een kleine lamp hangt aan de wand te branden,
De branding breekt op het nabije strand en
Een zware stap schrijdt langs mijn venster heen.

Verweerde foto's neem ik, één voor één;
- Elk is een kostbaar kleinood -, in m'n handen,

Gedachten weven aan onzichtbre banden
Met die mij lief zijn. Ben ik nog alleen ?

De stille wanden van mijn kamer wijken,
Een milde vreugde maakt het hart zo warm,
Gedachtenloos laat ik de tijd verstrijken.

God, was ik lang in deze droom verzonken ?
Sirenen loeien. Er is luchtalarm,
En in de verte heeft een schot geklonken.

W'haven, (Duitschland), Januari '44,
Jaap van IJperen.

21 Te Wolfheze is op ruim 80-jarige leeftijd overleden Pleun van den Berg, in leven bouwkundige bij de N.V. "Hollandia".
NB.Van zijn hand zijn in Vlaardingen nog steeds bouwwerken aanwezig, onder meer het vroegere hoofdkantoor van de N.V. "Hollandia" aan de Oosthavenkade, nu Cultureel Centrum, en het woonhuis Arnold Hoogvlietstraat 14.

22 In de Tuinzaal van het Volksgebouw aan de Schiedamseweg 12, spreekt Max Blokzijl tot de jeugd.

De firma Verhulst (links op de foto) waar men ook wagens kon huren, 24 februari.

Voorstelling van het propaganda-toneelstuk "Zeemansthuiskomst" door de Nationale Christelijke Geheel Onthouders Vereeniging.

24 De pianist Willem Andriessen speelt werken van Mozart, Schumann, Beethoven, Debussy en Chopin.

De firma I.M. Verhulst & Zoon, Carosserie- en Wagenbouwbedrijf, gevestigd aan de Dijksteeg, hoek Westnieuwland, herdenkt haar 25-jarig bestaan.

Het Levensmiddelenbedrijf van D. Schaper, Van Schravendijkplein 54, na modernisering heropend.

Gestolen uit een schuur aan de Kethelweg: een kalkoen en twee lammetjes van twee dagen oud en uit een pakhuis aan de Markgraafstraat drie konijnen. Verder gestolen: Vier fietsen, een barometer, distributiebonnen en lederen damesschoenen.

28 G. Hopman is 25 jaar in dienst bij de N.V. "Hollandia".

Feestavond, georganiseerd door de gemeenschap "Vreugde en Arbeid" van het Nederlandsche Arbeidsfront.

Een jongetje van 5 jaar wordt door de heer Den Outer van de verdrinkingsdood gered, nadat hij in de sloot langs de Werfsteeg is geraakt.

MAART

3 De N.V. "Hollandia" krijgt vergunning tot het bijplaatsen in de metaalbewerkingsafdeling van een melkkannenuitklopapparaat, aangedreven door een electromotor.

Bekend wordt dat op 4 december 1943 in het buitenland, tijdens de vervulling van zijn plicht is overleden de 35-jarige Maarten Stolk, Stationstraat 65 en op 6 februari Martinus Drop.

Door de politie is aangehouden de 34-jarige mejuffrouw M.R. geb. T., verdacht van overtreding van art. 297 van het Wetboek van Strafrecht, den dood tengevolge hebbend. Als medeplichtige is aangehouden de 39-jarige M.J.Z. geb. R.

7 W.K. Vietsch herdenkt de dag dat hij 25 jaar geleden werd aangesteld als kapitein bij de N.V. Fabriek van Chemische Producten "Vondelingenplaat".

Mevrouw Schoenmakers vestigde zich 12½ jaar geleden als pedicure aan Schiedamseweg 65a.

8 J. de Zeeuw is 25 jaar lantaarncontroleur bij de Gemeentelijke Licht en Waterbedrijven.

9 Zeer geslaagde uitvoering van het kinderzangspel "Repelsteeltje", door de afdeling Kinderkoor van de Christelijke Gemengde Zangvereeniging "Vlaardinger-Ambacht".

10 De 31-jarige klerk L. de H. verdacht van jarenlange fraude door valsheid in geschrifte bij Gemeentewerken. De dader was aanvankelijk voort-

Zo trok "Janus" de Zeeuw de stad rond om de lantaarns te controleren. Eerst te voet, later op een dienstfiets, met "rood-geel-blauw" op de stuurstang (illustratie nieuwjaarswens van de lantaarnopstekers), 8 maart.

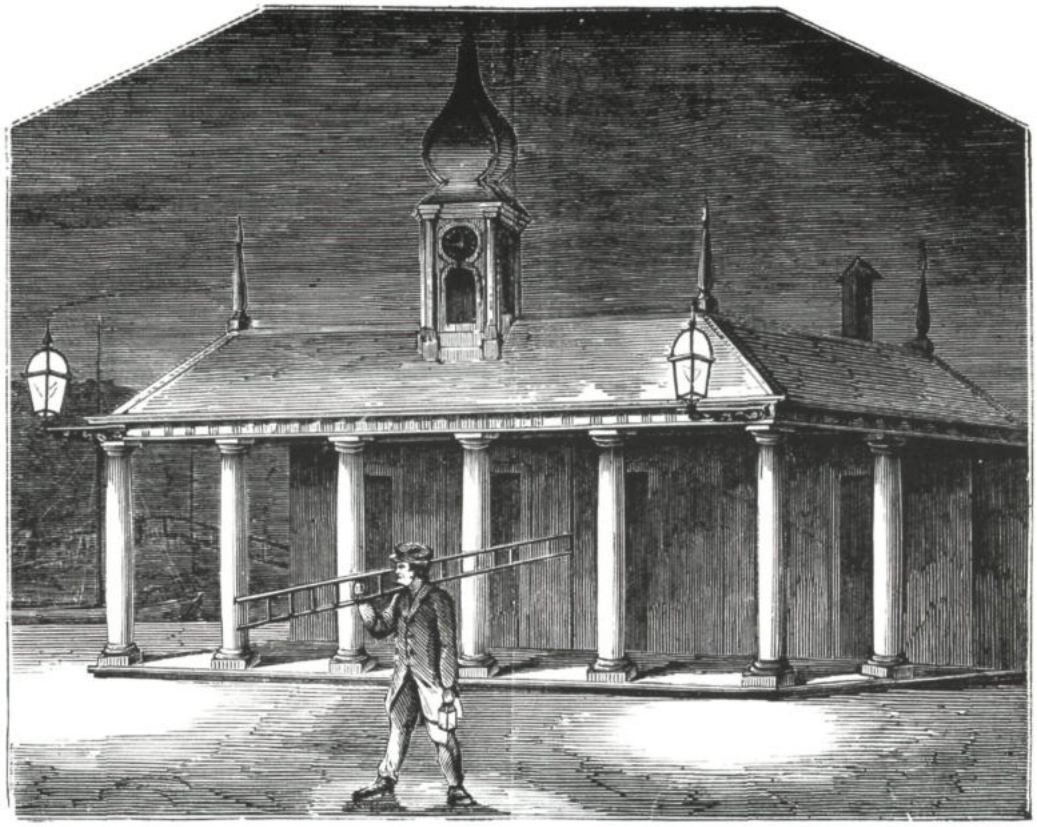

vluchtig, maar meldde zich vrijwillig bij de politie en is ingesloten. Gemeentewerken is voor 30.000 gulden benadeeld. Het verduisterde geld is opgegaan aan een luxueus leven.

Aan W. Borsboom, wonende Spoorhaven H 141, wordt door de gemeente Vlaardingen verhuurd het noordelijk gelegen lokaaltje in het Visbankgebouw, alsmede 2 m² overdekte verkoopruimte van de Visbank, voor 1 gulden per week.

Advertentie: "Trouwen is Houwen,
Maar wie zal daarvoor huizen bouwen ?
Niemand is daartoe in staat,
Schaft U dus voor ons raad ?"
Wie helpt twee nette jongelui aan ongemeubileerde kamers of gedeelte van een woning.

Advertentie: Handelsonderneming "Douwfok" biedt prima afgeharde Tabaksplanten aan: "worden in Vlaardingen getrokken, hebben dus niet te lijden van verzending".

De bakermat van vele Cency-winkels, 13 maart.

13-15 Wegens reparatie van de vloer is Parfumerie "Centrum", Schiedamseweg 73/4 gesloten.

15 De opperwachtmeester H. Kok is 25 jaar bij de politie.

In een stampvolle zaal opvoering van het blijspel "Pension Wespennest" van Henk Bakker, door de Toneelclub O.V.U.

50 jaar slagerij In 't Veld, Kuiperstraat, hoek Peperstraat, nu viswinkel 't Hoogertje, 16 maart.

16 Slagerij A. In 't Veld, Kuiperstraat 47, bestaat 50 jaar.

In het buitenland door een ongeval overleden de 45-jarige Pieter Vliegenthart, Potgieterstraat 23.

17 25 jaar geleden nam de heer G.C. Buys de Bodedienst van Van Vliet over en opende hij een lijndienst Vlaardingen-Schiedam-Rotterdam vice versa. Nadat de paardentractie door auto's was vervangen ging het bedrijf verder onder de naam "Eerste Vlaardingsche Autodienst".

In het buitenland overleden de 22-jarige Nico Lens, Nieuwe Kerkstraat 40.

18 Receptie in het Handelsgebouw ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de Gymnastiekvereniging "Leonidas".

19 Op 81-jarige leeftijd te Rotterdam overleden Joannes Cornelius Maria IJzermans, lid van de Derde Orde van de Heilige Franciscus.

23 Concert door het Dameskoor "Vivezza", het Jongedameskoor "Jong Leven" en Het Jongenskoor.

24 De Vlaardingsche Toneelvereeniging V.O.P., ontstaan uit de Geheelonthouderszangvereeniging "De Korenbloem", viert haar 1e lustrum in het Luxor-Theater met de opvoering van "Als het masker valt".

Heropening na modernisering van Levensmiddelenbedrijf Leurs, Schiedamseweg 57.

Uit een wasserij zijn zes 'wassen', die ter verzending gereed stonden, alsmede een rol molton gestolen.

25 Concert door de Arbeiders Muziekvereeniging "Voorwaarts", directeur Ph. Jordaans, met medewerking van het Mannenkoor "De Vereenigde Zangers", directeur C. Greif te Vlaardingen.

30 Op "Ockenrode" te Loosduinen op 66-jarige leeftijd plotseling overleden Marius Gerrit Wagenaar Hummelinck, onder meer van 1914-1930 mede-directeur van de N.V. "Hollandia".

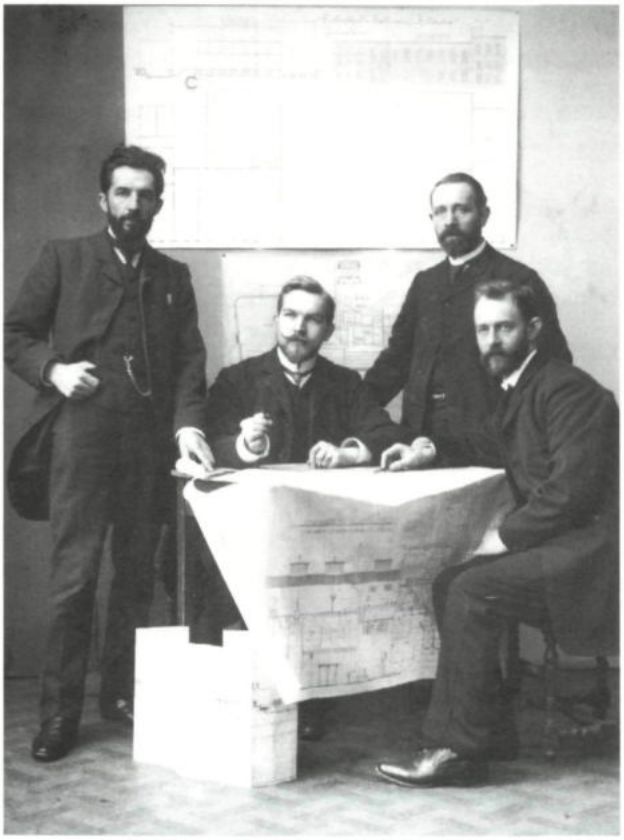

Pleun van den Berg, architect, links op de foto met daarnaast M.G. Hummelinck, A. Hertog en Feenstra. Op de tafel liggen de bouwtekeningen van de te bouwen suikerraffinaderij Hollandia in Gorkum die in 1904/1905 werd gebouwd, 21 februari.

31 Met zang van Kees Visser en Corrie Schruyer geeft het amateurs-amusementsorkest "De Vrolijke Vagebonden" een uitvoering in het R.K. Vereenigingsgebouw aan de Markgraaflaan.

Advertentie: "De persoon, die Maandag l.l. mijn RIJWIEL uit de gang in de Vleersteeg heeft meegenomen, verzoek ik mij te berichten waar ik eventueel het Frame op kan visschen, daar het mechaniek wat er aan zit niet meer te koop is". T. Erkelens, Vondelstraat 21.

APRIL

1 M.C. Sigal is 25 jaar archivaris van de gemeente Vlaardingen.

3 Invoering van de Zomertijd.

4 Algemene keuring van trekhonden in het lokaaltje achter het Handelsgebouw aan de Parallelweg.

5 Bach-concert, met medewerking van de alt Jo Speijer-de Wilde, de concert-violist Adolphe Pot en de pianist Jan de Peinder.

Door het Christelijk Gemengd Koor "Excelsior" is een Klasse C of Jongedameskoor opgericht.

6 Omdat geen nieuw glas meer wordt ontvangen, verzoekt Distilleerderij H. van Toor Jzn dringend lege flessen terug te brengen.

9 De heer T. Maat maakt 25 jaar deel uit van het College van Collectanten van de Remonstrants Gereformeerde Gemeente.

12 In het Luxor-Theater drie voorstellingen van de zgn. "Visscherijfilm", die onlangs door J.G. Kolkman is ontdekt. De film vertoont zeldzame opnamen van Vlaardingen, Vlaardingers en oud-Vlaardingers en van het Vlaardingse (visserij)bedrijf. Deze film werd

gemaakt door Dr J. Metzelaar en A.C.P.E. Vermeulen, directeur van de Visscherijschool.

14 Uitvoering door de Mandoline- en Mondaccordeon-Vereeniging "Excelsior", directeur M. Roodenburg Sr, met medewerking van "De Tremolando's" en de "Excelsior Humoristen".

Mejuffrouw N. Posthumus Meijes uit Haarlem gaat in april en mei voor het Departement Vlaardingen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, een cursus kunstgeschiedenis geven.

17 Uit een weiland van de veehouder C.V. wordt een varken ontvreemd. Getuige de achtergebleven ingewanden is het dier ter plaatse geslacht.

Propaganda-avond van de Protestantsche Jongerengroep. Opgevoerd wordt het stuk van Ds Straatsma, "Geweten".

Hoek- en Sneumaker G.W. van den Berg woont 50 jaar in Vlaardingen. Als 17-jarige kwam hij in dienst van zijn oom T. van der Valk, om opgeleid te worden tot hoek- en sneumaker ('sneuen' zijn eindjes touw die ten behoeve van de kabeljauwvisserij aan de beuglijn werden bevestigd, 'hoeken' zijn de haken die aan de sneuen werden bevestigd, waaraan aas ['prikken'] werd gedaan om de kabeljauw te verschalken). In 1900 werd Van den Berg eigenaar van de zaak. In de tussentijd maakte hij meer dan 16 miljoen sneuen. Nu de beugschepen niet uitvaren, ligt de zaak echter grotendeels stil.

19 Uitvoering van het Dameskoor "Viva Melodia" en "Ons Meisjeskoor", beide onder leiding van mejuffrouw Jo Mulder.

20 Concert door het 20-jarige 'wonderkind' Herman Krebbers, viool, met medewerking van Marinus Flipse, piano.

21 De dieven van 34 flessen rum en 134 flessen

Het woonhuis van "Jaantje" van den Berg, schuin tegenover het huidige Stadsarchief, 1 mei.

Bordeauxwijn uit een pakhuis in de Landstraat aangehouden. Zeven andere personen kregen een proces-verbaal wegens het kopen van de drank.

Bij een inbraak in de kiosk aan de Parallelweg worden 50 pakjes shagvloei ontvreemd.

27 Voor de Nederlandsche Reisvereeniging spreekt wereldreizigster Mary Pos over haar laatste reis naar Zuid-Afrika, gemaakt kort voordat ons land in de oorlog betrokken raakte.

Advertentie: De weduwe A. van Leeuwen verstelt vakkundig ondergoed en werkgoed, want "vooroorlogschen Interlock is in dezen tijd niet meer te vervangen".

MEI

1 Mejuffrouw Adriana van den Berg doet haar melk- en zuivelinrichting, gevestigd aan het Raadhuisplein in voormalig Vlaardinger-Ambacht, over aan haar neef en jarenlange medewerker P. van den Berg Pzn.

5 Door beschadiging van electriciteitskabels kan het voorkomen dat sirenes het signaal 'Luchtgevaar' niet meer kunnen geven. In dat geval zal door fabrieks-

fluiten gedurende een minuut, door het geven van korte stoten, bekend worden gemaakt dat luchtgevaar aanwezig is. Het signaal 'gevaar voorbij' zal door het geven van een langgerekte toon worden aangegeven.

Optreden van het Indische Krontjong en Gamelan Kunstgezelschap "Sinar Laoet", bestaande uit 20 raseechte Javanen en Madoerezen.

Timmerman J.P. van der Linden nam 25 jaar geleden het bedrijf van zijn vader L. van der Linden over.

6 Een dronken dief van dameskousen na een wilde achtervolging-op-de-fiets door een politieman aangehouden.

8 J. Zonne, procuratiehouder bij het Bankiers- en Effectenkantoor K. Moerman, is 25 jaar in dienst van dit kantoor.

12 Een aantal kleinhandelaren in groenten zijn bevoorraad met bloemkolen. Voor één consumentenbon wordt één bloemkool ter beschikking gesteld. Tevens kan per bon 130 gram citroenen worden geleverd.

Voor iedere mannelijke ingezetene die in het bezit is van een tabakskaart, worden tegen inlevering van een distributiebon 5 scheermesjes beschikbaar gesteld.

De roman "Aaikee" van Jaap Kolkman behaalt de 3e prijs, groot 3.000 gulden, bij de door Uitgevers Maatschappij J.H. Gottmer & Co. uitgeschreven Belgisch-Nederlandse romanprijsvraag. De eerste prijs werd niet toegekend.

Advertentie: Bij brood- en banketbakkerij D. van Kempen, Callenburgstraat 96, zijn bij inlevering van 300 gram suiker of 150 gram boter en 150 gram suiker, moederdagtaarten verkrijgbaar.

vergadering worden gehouden te Leiden. 847 110

MOEDERDAGTAARTEN

bij inlevering van 300 gram SUIKER of
150 gram BOTER en 150 gram SUIKER

Brood- en Banketbakkerij D. VAN KEMPEN

CALLENBURGSTRAAT 96. 862 50

Ondergeteekende geeft hiermede kennis, dat de

17 De officier ter koopvaardij Paulus Bunk, Kethelweg 67, op 41-jarige leeftijd in het buitenland overleden.

18 Op 18 mei, Hemelvaartsdag, optreden in het R.K. Vereenigingsgebouw aan de Markgraaflaan van "Het Vlaardingsche Amateurs-Amusements-Orkest De Vroolijke Vagebonden", onder leiding van Kees Visser.

Overleden in Duitsland de 21-jarige Cornelis Korpel, Rozenlaan 98.

19 J.P. de Jong, chauffeur bij de huisvuilophaaldienst van de Gemeentereiniging, is 25 jaar bij deze dienst werkzaam.

Als plaatselijk Luchtbeschermingsleider doet de burgemeester een oproep aan alle jongens vanaf 16 jaar, zich te melden voor de Luchtbeschermingsdienst, om bij een eventuele 'catastrophale' luchtaanval over voldoende hulpkrachten te kunnen beschikken.

26 Bij de herhaalde vertoning van "De Visscherijfilm" werd 'een flink bedrag' gecollecteerd voor het Visschers Weduwen en Weezenfonds.

Het uurloon van werksters in dienst van de gemeente Vlaardingen wordt verhoogd van 40 cent tot 43 cent.

De "gemeentelijke verordening op het rijden" is gewijzigd in die zin dat het voortaan verboden is op de openbare weg paarden, welke zijn voorzien van oogkleppen, te besturen of te hebben.

J.W. Buddenböhmer krijgt verlof voor de verkoop van zwak-alcoholische drank in het klein, in de restauratie van het Sportpark van de Vlaardingsche Voetbalclub VFC aan de Van Linden van den Heuvellsingel.

27 Landelijke collectie voor Frontzorg: "Wilt gij achterblijven, wanneer... voor de tienduizenden, die bereid zijn het hoogste offer te brengen, opdat uw kinderen menschwaardig zullen leven, op 27 mei a.s. bij de landelijke collecte voor frontzorg uwerzijds een offer wordt gevraagd ?".

JUNI

1 Bevestiging en intrede van Dr F.L. Bos als predikant bij de Gereformeerde Kerk van Vlaardingen.

2 J. Duyverman is 25 jaar in dienst bij de wijnhandel H. van Toor Jzn.

Diverse diefstallen, al dan niet met braak: rookartikelen, een zak meel, fietsen, jassen, kussenslopen en lakens, een blik koek, een konijn, visgereedschap en... rouwkamerbekleding.

Een Winzo-ijskar, hier op de Markt, 6 juni. Op die dag zal deze foto overigens niet gemaakt zijn.

6 De ijsbereider C.J. van der Windt Sr viert zijn 25-jarig zakenjubileum.

7 J. van Noort, procuratiehouder-bedrijfsleider bij de firma C. van Toor Hzn, is 25 jaar in dienst.

8 De invasie is begonnen.

J.C., J. en M. van der Vlies, respectievelijk verblijvende in Elstal Berlijn, Buchenwalde en Luinen Heidelberg, feliciteren per advertentie het bestuur en het elftal van V.F.C. met het behalen van de 2e klasse N.V.B. (Nederlandsche Voetbal Bond).

Vanwege het ontbreken van een zweminrichting in Vlaardingen is zwemmen in openbare wateren toegestaan, maar alleen in de Nieuwe Haven en in de Vlaardingse Vaart, voorbij de werf van Oosterlee.

Het bestuur van de Ambachtsschool krijgt vergunning tot het uitbreiden van het aantal klassen. Hierdoor behoeven jongens niet meer naar Schiedam te worden doorgezonden.

11 Beschikbaar is een bijzonder rantsoen van 100 gram vette kaas, op afgifte van distributiebon "Algemeen 131".

Brugwachter J.H.J.V. krijgt bij het opendraaien van de sluisdeur bij de Nieuwe Brug, een klap van deze sluisdeur, waardoor hij zijn onderarm op twee plaatsen breekt.

15 Op bijna 90-jarige leeftijd is overleden de vermaarde kapitein bij de grote zeesleepvaart van L. Smit & Co's Internationale Sleepdienst, K. Post. De overledene heeft ook veel gedaan voor het onderwijs van de vissers in Vlaardingen. Hij woonde Anna van Saksenlaan 29 (Prins Bernhardlaan).

16 Wegens verregaande vernielzucht van de jeugd, die daarbij dikwijls nog door volwassenen wordt gesteund, wordt het Hof en het Oranjepark voor het publiek gesloten.

118 leden van de voetbalvereeniging "Fortuna", 'ergens in 't buitenland' vertoevend, feliciteren per advertentie het bestuur en de spelers van "Fortuna", 'die den terugkeer van onze rood-gele kleuren naar de tweede klasse tot stand brachten'.

17 In de restauratiezaal van het V.F.C. Sportpark houdt Voetbalvereeniging V.F.C. een receptie ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan en ter gelegenheid van de promotie naar de 2e klasse N.V.B.

Piet van den Kerkhoff aan het orgel, 30 juni.

19 J. Mostert is 25 jaar werkman bij de Gemeentereiniging.

21 Ter gelegenheid van de promotie van de voetbalclubs "Fortuna" en V.F.C. naar de 2e klasse N.V.B., geeft "Het IJswonder", Hoogstraat 62, van 6-9 uur gratis ijs van uitstekende kwaliteit. "Opstellen in rijen van vier. Hebt u een ijsje gehad, sluit u dan weer achter de rij aan".

23 Een gedeelte van het Hof en het gehele Oranjepark is weer voor het publiek opengesteld. De beide parken worden nogmaals dringend in de bescherming van de burgerij aanbevolen. Mochten weer vernielingen plaatsvinden, dan zullen beide parken definitief worden gesloten.

De 12-jarige A. Lengton raakt bij het spelen langs de Haven te water. Zijn vriendje, de 13-jarige K. Pluimgraaf, weet hem door handreiking, zonder letsel, weer op het droge te brengen.

24 Voortaan zal iedere zaterdagavond om 8 uur in de Grote Kerk een wijdingsdienst worden gehouden, met gebed, meditatie en gemeentezang.

29 In het buitenland is om het leven gekomen de 38-jarige Johannes Arie Hartog, Baljuwstraat 40.

30 Orgelconcert in de Oosterkerk door Piet van den Kerkhoff, met medewerking van Annie Hermes, alt.

Vanwege de bijzondere tijdsomstandigheden zullen de verkeersexamens voor de schooljeugd, georganiseerd door de Vereeniging "Veilig Verkeer", dit jaar geen doorgang vinden.

Zes jonge vrouwelijke medewerkers van Wasserij Gebr. Dekker worden aangehouden en geverbaliseerd wegens het herhaaldelijk ontvreemden van kledingstukken uit de wasserij.

Van een tuin aan de Zuidbuurtseweg zijn 50 bloemkolen ontvreemd en van een land aan de Schiedamsedijk een aanzienlijke hoeveelheid aardappelen.

JULI

1 Mejuffrouw J. van Aken is 25 jaar verkoopster bij J.A. Dulfer's Modemagazijnen aan de Hoogstraat.

F.J.W. Boogaard, hoofd van de Marnix-school, begon 25 jaar geleden zijn loopbaan bij het onderwijs.

Interieur van de winkel van Dulfer aan de Hoogstraat, 1 juli.

Mejuffrouw E.B.J. Voorbrood is 35 jaar verloskundige. In die tijd verrichtte zij 11.600 verlossingen.

Mejuffrouw A.A. Keyzer-Hoorweg, Steijnstraat 42, is 25 jaar werkster bij de N.V. Van Toor's Oliegoedfabriek.

T. Maat is 25 jaar werkzaam bij de N.V. Betz & Van Heyst's Handelmaatschappij N.V.

3-15 NAF-Week, Propagandaweek voor het Nederlandsche Arbeiders Front.

6 Het Vlaardingsche Rode Kruis houdt in zaal "Liefde en Vrede" aan de Gedempte Biersloot een propaganda-avond voor Reddend Zwemmen.

7 60 liter melk gaat verloren door het omslaan van de wagen van melkhandelaar C.V. van de Rotterdamscheweg.

Slager K.A.D. wordt veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf, met last tot onmiddellijke gevangenneming, wegens frauduleus slachten van een rund. De dieselmonteur J. van 't W., die bij deze slachting behulpzaam was, wordt tot 10 weken gevangenisstraf veroordeeld.

Mejuffrouw C. Kerklaan slaagt te Heerlen voor het eerste gedeelte van het examen voor vroedvrouw.

8 25 jaar geleden werd Banketfabriek "De Valk" opgericht.

11-12 Nachtelijke inbraak in het Schoenenmagazijn van de firma van V. aan de Voorstraat. 70 paar schoenen worden vermist.

12 De Commissie voor Evangelisatie van de Gereformeerde Kerk begint in het Jeugdhuis aan de Hoogstraat een club voor oudere meisjes en vrouwen.

13 De gaslevering wordt beperkt van 5 tot 9 uur, van 11 tot 14 uur en van 17 tot 20.30 uur.

21 Naar nu blijkt is op 14 juni in het buitenland om het leven gekomen de ruim 19-jarige Herman Casper Boomsma, Havenstraat 5.

Mejuffrouw Voorbrood met het resultaat van een gedeelte van 11.600 verlossingen, 1 juli.

Advertentie: Het Wol- en Kousenhuis, Hoogstraat 165, heeft voor uw oude sokken nieuwe voeten.

Het Handelsgebouw aan de Parallelweg bestaat 25 jaar.

22 Declamatieavond door de heer A.A.J. de Wolf, met medewerking van Wim en Bram Scholte en het Hawaïan-ensemble "Tropical Hawaïans".

25 De Generaal der Polizei Rauter vervroegt het tijdstip waarop men zich niet in de open lucht mag ophouden. Het sluitingsuur is vervroegd tot 21.00 uur en het begin van het tijdstip waarop men zich niet in de open lucht mag ophouden is vervroegd tot 22.00 uur.

27 Door een ongeval is in het buitenland overleden Gerrit van Opstal, 33 jaar, Baljuwstraat 22.

Het Handelsgebouw 25 jaar, 21 juli.

28 J.J. van den Berg is 25 jaar in dienst bij de schoenhandel en schoenmakerij van J.J. Moerkerken aan de Eendrachtstraat/Willem Beukelszn.straat.

Het Oude Hof blijft gesloten voor het publiek, behalve het gedeelte binnen de vijver, dat vrij toegankelijk blijft. Het Oranjepark wordt op zondag, donderdag en zaterdag de gehele dag opengesteld tot 20.00 uur, maandag en vrijdag van 17.30 - 20.00 uur en dinsdag en woensdag van 12.15 - 20.00 uur.

Advertentie: Bracco & Zoon levert nieuw breigaren voor oude of uitgehaalde wol. Van de ingeleverde hoeveelheid wol wordt 75% teruggegeven. Levertijd ca 2 maanden.

28-29 De Vlaardingsche Pluimvee en Konijnenliefhebbersvereeniging houdt een zomertentoonstelling in zaal "Excelsior" aan de Oosthavenkade.

"Het eerste schot... goal".
Opening van café "Sport", Schiedamseweg 252, voorheen Jo van der Borden, nu Herman van Beugen en Jan Vroombout.

AUGUSTUS

1 De heer I. Ommering nam 25 jaar geleden de zaak in kruidenierswaren en comestibles van de firma M. Verkade, Eendrachtstraat 6, over. In 1935 verhuisde dit bedrijf naar Schiedamseweg 10.

4 Twee Vlaardingse vrouwen aangehouden wegens medeplichtigheid aan meermalen gepleegde abortus provocatus.

Fred. Oversluizen Czn behaalt het einddiploma voor binnenhuiskunst aan de Academie te Rotterdam.

Tot hulpprediker bij de Hervormde Gemeente is benoemd Ds E. Warmolds, emeritus-predikant te Katwijk aan de Rijn.

8 F. Mooij begon 25 jaar geleden zijn handel in melk en aanverwante artikelen aan de Gedempte Biersloot, inmiddels firma F. Mooij & Zonen.

11 Gedurende de vakantiemaand augustus verleent veehouder Van Vliet aan de jeugd van Vlaardingen 'overpad' naar een stukje strand aan de "Maaskant". Kinderen zonder geleide wordt de toegang geweigerd.

De caféhouder E.Th.M.Z. is beboet met 200 gulden of 20 dagen hechtenis, wegens het op 24 april in zijn zaak, Parallelweg 38, toelaten en deelnemen, van en aan het hazardspel.

Advertentie: Bij sigarenmagazijn A. Roskam, Hoogstraat 105, zijn emaille identiteitsplaatjes voor kinderen verkrijgbaar.

13 Bij windhondenrennen te Rotterdam behaalt de hond "Keizer" van de heer N. Pleijsier, in de Greyhounds, reuen, A-klasse, de 1e prijs in 23 seconden.

14 Kinderfeest van de Nederlandsche Volksdienst in het Luxortheater. 400 kinderen zien de film "Watt en half-Watt als daklozen".

15 De opcenten op de tabaksaccijns worden verhoogd: van 100 tot 200 voor sigaren en sigaretten en tot 300 voor rook- en pruimtabak en snuif.
Een pakje sigaretten van 52½ cent kost zodoende voortaan 70 cent en een pakje shag gaat van 48 naar 91½ cent.

17 De voorzitter van de Nederlandsche Voetbal-

bond, K.J.J. Lotsy, houdt een lezing in het restauratiegebouw van het V.F.C. Sportpark over "Mysterieuse krachten in de sport".

Ingaande heden worden winkelgoederen alleen nog in karton verpakt meegegeven als de klanten een gelijke hoeveelheid karton inleveren.

18 De heer KI. Buisman behaalt in Den Haag het diploma 'Woningstofferen', alsmede het diploma 'Behangen'.

Advertentie: Nette dames gevraagd voor de opvoering van de Vlaardingsche Revue "Het lied van de zee".

Openluchtvergadering van het Nederlandsche Arbeiders Front bij de Visbank. De heer Lindeman spreekt over de doelstellingen van het NAF.

Advertentie: De Rotterdamsche Leesbibliotheek, J. Ligthart, Rotterdamscheweg 15 in de Babberspolder, heeft een enorme collectie romans, ontspannings- en jeugdboeken. 8 cents per boek per week.

Jac. Poot, wegwerker bij de Nederlandsche Spoorwegen, is 25 jaar in dienst.

Hans Thoman uit Dordrecht wordt de nieuwe dirigent van het Christelijk Gemengd Koor "Excelsior".

25 J. van Leeuwen, adjunct-commies bij de Nederlandsche Spoorwegen, is 25 jaar daar in dienst.

De tabaksrantsoenen worden met 2/3 verlaagd.

Bij Voorheen Boonen, Callenburgstraat 38, zijn asthma sigaretten voorradig. (?)

Advertentie: "Nieuwste attractie is de Schiettent op het Veerplein".

Bij de Gemeentelijke Opslagplaats aan de Hoflaan is zand verkrijgbaar voor zelfbeschermingsdoeleinden, tegen 5 cent per emmer.

28 Na op zondag in de Grote Kerk in haar werk ingeleid te zijn, is maandag met gezinszorg begonnen de Hervormde Diacones zuster Van der Ley.

29 Op 71-jarige leeftijd overleden Arie Hugo Pieter Maarleveld, schilderspatroon te Vlaardingen, maar buiten dat vooral bekend door zijn veelzijdige aktiviteiten in het maatschappelijke en culturele leven in Vlaardingen. Zo was hij penningmeester van de Coöperatieve Bakkerij en Verbruikersvereeniging "De Voorloper"; bestuurslid en voorzitter van de Vlaardingsche IJsclub; voorzitter van de afdeling Vlaardingen van de Bond van Schilderspatroons; commissaris en president-commissaris van de Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen "Onderling Grondbezit"; secretaris-penningmeester van de Volksbond tegen Drankmisbruik; bestuurslid van de Openbare Leeszaal en Bibliotheek; bestuurslid van de Vlaardingsche Oudheidkamer en Visscherijmuseum; bestuurslid van het Departement Vlaardingen van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen en bestuurslid van de Vereeniging "De Ambachtsschool".

30 Op 64-jarige leeftijd overleden C. de Jong, Ridder in de Orde van Oranje Nassau, ere-voorzitter van het Centraal Bestuur van de CJV "Liefde & Vrede", oud-verslaggever van de gemeenteraad, oud-redacteur van het "Visscherijblad" van de Nieuwe Vlaardingsche Courant.

Dolle Dinsdag, door de draaisleutel in het water te gooien werd NSB-ers het vluchten bemoeilijkt, 5 september.

SEPTEMBER

1 Met ingang van heden wordt het gasrantsoen met 15% verlaagd.

4 De Rijkscommissaris kondigt per decreet de uitzonderingstoestand af voor het bezette Nederlandsche gebied. In verband hiermee wordt de avondklok gesteld op 20.00 uur.

[5 Dolle Dinsdag. Verontrust door berichten van Radio Oranje dat Britse troepen Breda hadden bereikt en door geruchten dat de geallieerde troepen al over de grote rivieren waren getrokken, tracht een groep NSB-ers hals over kop met een rijnaak de stad te ontvluchten. Deze vlucht wordt voorkomen door het in het water gooien van de draaisleutel van de Prinses Julianabrug of Nieuwe Brug. In de stad heerst onrust, omdat de bevolking zich voorbereidde op de ontvangst van de bevrijders.]

5 Mejuffrouw E. Odijk herdenkt het feit dat zij 50 jaar geleden in dienst trad als huisnaaister bij de familie C. F. van der Knaap.

De burgemeester maakt bekend dat op last van de Weermachtscommandant te Rotterdam, de hoofdwegen in Vlaardingen dag en nacht door burgerpatrouilles moeten worden bewaakt. Alle burgers tussen 20 en 60 jaar zullen bij toerbeurt voor het verrichten van deze bewakingsdiensten worden opgeroepen. De taak van de patrouilles is sabotage te voorkomen.

[Samenscholingen van meer dan 5 personen zijn verboden].

[9 Luchtaanvallen met boordwapens door RAF-Spitfires op doelen in en bij Vlaardingen, onder meer op de "Vulcaanhaven"].

15 Het rantsoen electrische stroom is verminderd met 50%. Gas wordt nu nog slechts geleverd tussen 7 en 8 uur, 11 en 13 uur en 17 en 19 uur.
Aan deze vermindering van de energievoorziening ligt kolenschaarste ten grondslag.

In verband met het stroomverbruik verzoekt Leesbibliotheek D. Blijleven, Waalstraat 68, de lezers hun boek af te halen tussen 14 en 18 uur. Leesprijs: 7 cent per boek per week.

De heer C.W. Schoenmakers vestigde zich 25 jaar geleden als schoenhersteller op het adres Markt 28.

17 Het Verpleegsterszangkoor uit het Hofsingelziekenhuis, onder leiding van mejuffrouw Jeanne Verschoor, geeft een uitvoering in de hal van het ziekenhuis. Tijdens deze uitvoering wordt een nieuwe piano in gebruik genomen, die door een aantal ingezetenen werd bekostigd.

[Spoorwegstaking. Het NS-personeel duikt onder].

20 Met ingang van heden wordt het de banketbakkers verboden nog te vervaardigen: biscuits, koekjes, banket, speculaas, cake, poffertjes, wafels, gebakjes, taart, gevuld korstgebak en toast.
De bakkerijen worden geconcentreerd tot het bakken van uitsluitend brood. E.e.a. tengevolge van de energieschaarste.

29 Witwasserijen en chemische wasserijen en ververijen mogen geen goederen ter behandeling meer in ontvangst nemen.

Als in een vertrek alle ruiten gebroken zijn, kan slechts één nieuwe ruit worden verstrekt.

Het resultaat van luchtaanvallen, 9 september.

OKTOBER

1 Met uitzondering van het sousterrain, wordt het gebouw Lijnstraat 2 verhuurd aan de Stichting "Nederlandschen Volksdienst" en de Stichting "Winterhulp Nederland".

2 Einde van de Duitse zomertijd.

9 Er worden stroomloze uren ingesteld: van 8.00 - 11.45 uur en van 13.15 - 17.15 uur. Het gebruik van electrische kacheltjes is ten strengste verboden.

[10 De burgemeester maakt bekend dat een aantal door de Duitse Weermacht geplaatste palen (om het landen van geallieerde vliegtuigen te voorkomen) zijn ontvreemd. De daders waren vermoedelijk Vlaardingers. Als de palen niet binnen 24 uur op hun plaats staan, zullen enkele huizen in brand worden gestoken].

10 De vrije verkoop van zout is verboden. Het zout wordt in distributie gebracht.

13 Van een scheepje in de Oude Haven zijn 5 baaltjes zout ontvreemd.

19 75 jaar geleden werd de St Joannes de Dooperkerk aan de Hoogstraat geconsacreerd door de bisschop van Haarlem.

20 De 32-jarige kuiper A.J.S. ontvreemdde 6 balen zout van 50 kg bij de firma IJzermans. De 34-jarige H.L. verkocht dit zout voor ca 400 gulden aan Delftenaren. Procesverbaal is opgemaakt.

In verband met de sterk afnemende kolenvoorraad zal ook 's nachts, tussen 23.00 en 5.00 uur, geen electrische stroom meer worden geleverd.

Wegens de zorgelijke kolenpositie moet het verstrekken van huisbrandbonnen nog enige tijd worden uitgesteld.

De waterstokers hebben voor de maand oktober volledige toewijzing voor vaste brandstoffen, waardoor zij op alle werkdagen het publiek van warm water moeten voorzien.

22 Het is 50 jaar geleden dat zaal "Liefde & Vrede" aan de Gedempte Biersloot in gebruik werd genomen.

25 De vaste dichter van de krant, L. van der Plaat, viert zijn 75e verjaardag.

De R.K. Kerk aan de Hoogstraat, hier naar een tekening van A. Bijl Mzn, 19 oktober.

27 Tegen commies L. de H., die bij Gemeentewerken 30.000 gulden verduisterde, wordt 1 jaar en 3 maanden gevangenisstraf gevonnist.

Men moet zuinig zijn met lucifers.

Op slecht verduisterde ramen van woonhuizen etc. zal in het vervolg zonder waarschuwing worden geschoten. Daardoor verbrijzelde ruiten komen niet voor vervanging in aanmerking. Aldus een bekendmaking van burgemeester Hansen, op order van de Duitse Ortskommandant.

De stroomloze uren vangen nu aan om 21.30 uur in plaats van 23.00 uur.

28 Nog minder gas: de middaglevering zal alleen nog plaats hebben tussen 17.30 en 18.00 uur.

NOVEMBER

2 Andermaal wordt opgeroepen tot zuinigheid met electrische stroom. De stroomlevering eindigt 's morgens om half acht, in plaats van 8 uur.

4 W.H. Steenhoek kwam 25 jaar geleden als behangersjongen in dienst bij de firma de Weduwe D. van Heusden. Hij verwerkte in die tijd 60.000 rollen behangselpapier, wat een lengte is van 450 kilometer.

6 De Openbare en Christelijke Openbare Leeszalen en Bibliotheken beperken wegens brandstofgebrek hun openingstijden tot 's middags van 2.00 tot 4.30 uur.

10 Tijdens de stroomloze uren zal bij luchtgevaar gealarmeerd worden door de stoomfluiten van de N.V. "Hollandia" en van de Gemeentelijke Licht- en Waterbedrijven. Tevens zal van de torens van de Grote Kerk en de Bethelkerk aan twee zijden een blauwe vlag worden uitgestoken.

Ds D.B. Hagenbeek is 40 jaar predikant bij de Gereformeerde Kerk van Vlaardingen.

Ds D.B. Hagenbeek, 10 november.

In verband met een groot tekort aan veevoer dienen aardappelschillen en groentenafval uitsluitend aan de door de gemeente aangestelde ophalers van levensmiddelenafval te worden meegegeven. Afgeven aan particulieren is ten strengste verboden.

T. van der Caay, incasseerder en concierge bij de firma R. Mees & Zoonen, is 25 jaar in dienst.

Onder de titel "Blik in bevrijd [!] gebied", neemt "De Maasmonder" een stuk over uit de Nieuwe Rotterdamsche Courant:

"Al wappert de vlag, men ziet in Nederland een groter ernst in alles dan bijv. in de eerste bevrijdingsweken in België", aldus een medewerker van Radio-Oranje, die in de gelegenheid geweest is een bezoek te brengen aan het door geallieerde troepen bezette deel

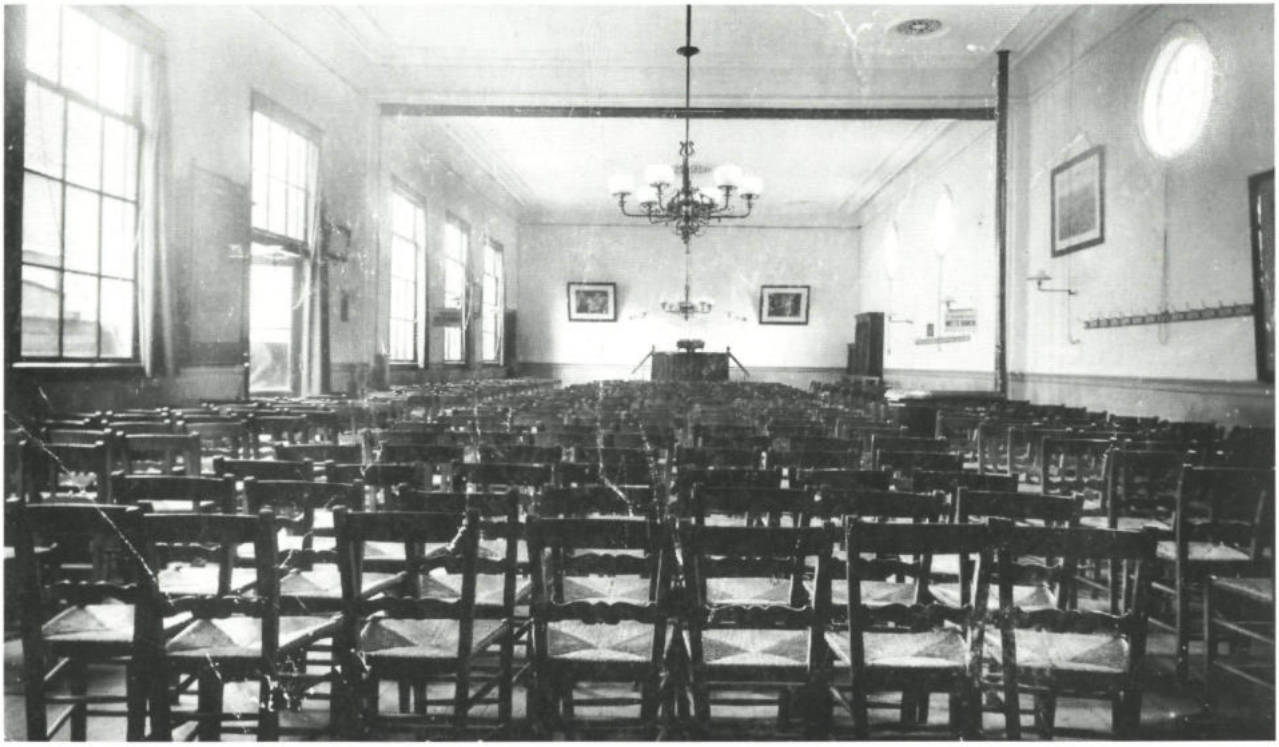

Het interieur van zaal "Liefde en Vrede" aan de Gedempte Biersloot, 22 oktober.

van Nederland. "Drie weken na de bevrijding verkeerde België nog in een feestroes. In Nederland heeft die feestroes in de meeste bevrijde plaatsen slechts enkele dagen geduurd. Bij ons gaat de oorlog voort".

17 Voor zolang de voorraad strekt kan op de broodbonnen van de distributie ook taai-taai worden gekocht. Op één rantsoen brood kan één plak taai-taai van ongeveer 100 gram worden gekocht.

22 Op werkdagen wordt slechts gas geleverd tussen 11.00 en 12.30 uur en op zondagen van 11.30 tot 13.00 uur.

Bij de kruidenier C.A.V. zijn 48 pakjes kunsthoning ontvreemd.

Advertentie: "Ontvangen voor H.H. pruimers versch gesneden kalmoes".
Terleth's Drogisterij, P.K. Drossaartstraat 39.

23 Om de levering aan inrichtingen van volksgezondheid en levensmiddelenvoorziening niet in gevaar te brengen, wordt aan particulieren geen electrische stroom meer geleverd.

24 Binnenkort worden zilverbons van 5 gulden in omloop gebracht.

DECEMBER

1 Diefstallen: konijnen, aardappelen, een schaap, ruwe tabak en shag-tabak, carbid, binnen- en buitenbanden van een in een loods staande carrier en ... fietsen.

Het Consultatiebureau voor de Tuberculosebestrijding is verplaatst van het Handelsgebouw naar de nieuwe Polikliniek van het Ziekenhuis aan de Hofsingel.

2 Door de duisternis misleid geraken vier personen op verschillende plaatsen in het water van de Haven. Zij konden allen worden gered.

[4 Door de centrale keuken van het Rijksbureau voor de Voedselvoorziening, gevestigd in de Hollandia-fabriek, Oosthavenkade 42, wordt, als begin van de massavoeding, warm voedsel uitgedeeld].

8 Massavoeding is volgens burgemeester Hansen alleen bestemd voor hen die niet over een kookgelegenheid voor hun gezin beschikken. "Zij die zelf nog in staat zijn warme maaltijden te bereiden, hebben geen reden en ook geen recht, zich tot de keuken te wenden". Eén en ander zal binnenkort worden gecontroleerd.

9 Vanaf heden zullen de gemeentelijke bureaus, met uitzondering van het Distributiebureau, op zaterdag gesloten zijn.

Uit de werkplaats van schoenmaker C.J.v.W. worden 50 paar, op reparatie wachtende, schoenen gestolen.

29 Kerstmis 1944: "Banger kerstmis dan dat van 1944 is er wel in geen tijden geweest: duisternis, honger en koude".

Marianne van Papeveld-Hörst

Kroniek van Vlaardingen
1994

Januari

1 Het inwoneraantal van Vlaardingen is thans 73.832. Dat is 48 meer dan het vorige jaar. Het aantal woningen is vorig jaar toegenomen tot 33.942.

De jaarwisseling is in Vlaardingen tamelijk rustig verlopen. Wel is hier en daar flinke schade aangericht door vuurwerk.

In Amerongen komt in de nieuwjaarsnacht een 25-jarige Vlaardinger door vuurwerk om het leven. Een aantal Vlaardingers had aldaar De Blauwe Schuur van het CJV gehuurd om de jaarwisseling te vieren. Bij de poging het vuurwerk aan te steken explodeerde dit en werd de Vlaardinger op slag gedood.

3 De actie 'Groeiend verzet in de Lickebaert' is door het European Sales Promotion Institute bekroond met een Silver Award. De internationale jury loofde de creativiteit en originaliteit van de actie. De prijs is in Naarden uitgereikt aan het Vlaardingse reclamebureau Mol & Partners.

4 De plaatselijke afdeling van het Fonds Zomerpostzegels overhandigde onlangs 30.000 gulden aan de Stichting Raad voor het Ouderenwerk. Het geld is bestemd voor de inrichting van de dienstencentra Babberspolder en Soenda.

Maria Kraak-Bossche viert in verzorgingstehuis Uitzicht haar 100ste verjaardag.

6 De meldkamer van de DCMR heeft in 1993 beduidend minder klachten gekregen dan in het jaar ervoor. Inwoners van Rijnmond belden 12.531 keer, voornamelijk voor stankklachten. De meeste klachten kwamen uit Rotterdam, gevolgd door Vlaardingen.

8 In het kader van de landelijke actie 'Help het zuiden, 't is een ramp' collecteren medewerkers van het Rode Kruis Vlaardingen bij de filialen van Albert Heyn voor de gedupeerden van de Limburgse watersnoodramp. Opbrengst 10.000 gulden.

7e Reijnaart Sound Festival in zaal Middelhuyse aan de Koninginnelaan. De zanger Wally Preyll wordt uitgeroepen tot 'Vlaardinger van het Jaar'. Hij ontvangt de

De judoka Marc Huizinga wordt nationaal kampioen, 16 januari, en ontvangt de sportprijs van Vlaardingen, 17 juni.

wisselbokaal uit handen van zijn voorganger Ted van der Parre.

11 Geopend aan de Schoolstraat de cadeau- en decoratiewinkel Felideco. De winkel is een initiatief van de Stichting Dagverblijven Geestelijk Gehandicapten West Zuid-Holland. De stichting wil hiermee de integratie van verstandelijk gehandicapten in de samenleving bevorderen.

12 De gemeenteraad verbreekt het record 'snel vergaderen'. De vergadering die om half acht begon eindigt met de hamerslag van voorzitter Stam precies 28 minuten later, nadat 26 agendapunten waren behandeld.

In verzorgingstehuis Drieën-Huysen viert Jacob Cornelis Moerkerken zijn 100ste verjaardag.

13 De Echte Bakkers Jac. Herweijer, W. Scholtes en Frans Hazenberg nemen met het bakken van het Wiekenbrood deel aan de landelijke actie 'Uw steun is broodnodig'. Per brood wordt 20 cent afgedragen aan het Nationale Rampenfonds voor de gedupeerden van de Limburgse watersnoodramp.

De worstmakers G. van der Meer en P. de Leede van slagerij A. van Heijst zijn door het Worstmakersgilde genomineerd voor de titel 'Worstmaker van het Jaar'.

De werkgelegenheid in Vlaardingen is in het afgelopen jaar toegenomen. Dat blijkt uit gegevens van het Bedrijvenregister Zuid-Holland. Het aantal banen steeg ten opzichte van 1992 met 3,3 procent naar 19.504. Het aantal bedrijfsvestigingen is vorig jaar toegenomen met 2,2 procent tot 2.226. De werkgelegenheid is daarmee terug op het niveau van het jaar 1980.

15 De scoutinggroep Prins Maurits viert het 60-jarig bestaan met een feestavond in het groepshuis aan de Broekpolderweg.

De Vlaardingse kunstenares Beaty Czetö vertrekt met nog 3 Nederlandse kunstenaars naar de International Snow Sculpture Championship in Breckenbridge-Colorado. Dit internationale evenement duurt een week en vindt plaats op 3.200 m hoogte bij een temperatuur van min 20 graden Celsius.

16 De Vlaardingse judoka Marc Huizinga wordt nationaal kampioen in alle categorieën in de gewichtsklasse tot 78 kilogram.

17 De Vlaardingers Edwin Stigter en Roel Dijkstra zijn het afgelopen weekend in het Oostenrijkse Mayrhofen met hun ploeg winnaar geworden van het Tros-televisieprogramma 'Blij dat ik glij'.

22 'Lyts Bigijn Flaerdingen' - de Vlaardingse afdeling van de Bond van Friezen buiten Friesland - viert haar 40-jarig bestaan. Lyts Bigijn (Klein Begin) werd opgericht door de in Vlaardingen woonachtige Friese onderwijzer Van der Wouden.

24 Het aantal verkeersslachtoffers is vorig jaar, na een aantal jaren van daling, weer gestegen. In 1993 werden 165 slachtoffers in het verkeer genoteerd tegen 144 in het jaar ervoor. Daarmee zit de gemeente weer boven het streefcijfer van 156 (of minder) in het jaar 2000.

De badmintonvereniging Refoba is in het weekend badmintonkampioen geworden. Door de derde titel op rij is Refoba nu gepromoveerd naar de overgangsklasse van het district.

25 Bert Steenkamer is benoemd tot nieuwe voorzitter van de VVV Vlaardingen. Hij volgt in die functie Monika Milz op. Steenkamer is districts-directeur van de VSB-bank Vlaardingen.

26 Politie te paard surveilleert de eerste keer in Vlaardingen. De bereden brigade is een onderdeel van de regionale dienst van het korps Rotterdam-Rijnmond en zal regelmatig in dit district surveilleren.

28 De aanhoudende zware noordwesterstorm zet de kade aan de Koningin Wilhelminahaven onder water. Het water stijgt in Vlaardingen naar een recordhoogte van 2,90 m boven NAP.

30 VZC-zwemmer Stefan Aartsen wint tijdens het sprintgala te Dordrecht de 50 m vrijeslag en de 100 m vlinderslag. Hij wordt tweede op de 50 m vlinderslag en derde op de 100 m vrijeslag.

31 In het stadhuis zijn muizen gesignaleerd. De Stadsreiniging heeft meteen actie ondernomen. Het personeel wordt verzocht geen etensresten achter te laten.

Wethouder K. van der Windt leegt op de hoek Binnensingel/2e Van Leyden Gaelstraat de eerste 'triglo'. In deze glasbak kunnen verschillende soorten glas gescheiden worden gedeponeerd. In de stad staat er nu voor iedere achthonderd inwoners één glasbak.

Februari

1 De activiteiten van de per 1 januari opgeheven Wijkwerkplaats, zijn in aangepaste vorm overgenomen door het Plaatselijk Educatief Centrum. De cursussen heten voortaan 'voorschakelcursussen'. De 'klussendienst' blijft ongewijzigd.

2 Snelheidscontrole door de politie aan de Marathonweg en de Floris de Vijfdelaan. In totaal worden 179 bekeuringen uitgeschreven. Er zijn overtredingen gemeten tot 50 km boven de toegestane snelheid.

3 De windmolen op het terrein van bouwbedrijf Van der Waal is weer in bedrijf gesteld. De turbine heeft een vermogen van 30.000 KiloWatt. Van der Waal zal de opgewekte elektriciteit niet voor de eigen bedrijfsvoering gebruiken, maar doorsluizen naar het openbare net.

5 Arij Hoogendijk neemt in het Ibis-hotel afscheid als voorzitter van het judo-district Zuid-Holland. Meer dan twintig jaar was Hoogendijk actief in districts- en hoofdbestuur van de Judo Bond Nederland.

7 Het autoproject dat begin van dit jaar door de Vlaardingse politie werd gestart om het aantal autokraken terug te dringen, heeft in de eerste maand al succes opgeleverd. In totaal werden 5 verdachten gearresteerd, zes autodiefstallen en twintig autokraken opgelost.

Waterweg FM is dit jaar winnaar geworden van de participatieprijs van de Vlaardingse afdeling van D66. In het Scheele Hoekje overhandigt wethouder T. van der Steen de prijs aan Lou Maas, voorzitter van de omroep. De tweede en derde prijs zijn voor de wijkverenigingen VOP en de PLN-woningen in de Westwijk.

8 Hilde Strutz is met grote meerderheid van stemmen gekozen tot nieuwe voorzitter van de Vlaardingse afdeling van D66. Zij volgt daarmee Mar van der Marel op.

10 Arjen Brijs is winnaar geworden van de kerstbomenactie die gemeente en politie onder de plaatselijke jeugd hadden georganiseerd. Hij kreeg een spelcomputer cadeau. In totaal werden ca 6.500 kerstbomen ter versnippering aangeboden.

11 De NS laat vanaf 29 mei tijdens de spitsuren extra sta-treinen rijden op het traject Rotterdam - Vlaardingen-C. Er rijdt dan achtmaal per uur een trein in plaats van vier. Deze extra treinen krijgen in plaats van 144 nog maar 98 zitplaatsen. Hierdoor kan de NS 50% meer reizigers vervoeren. De proef duurt een jaar.

12-25 Muziek-Tiendaagse, georganiseerd door de Streekmuziekschool Nieuwe Waterweg Noord. Ruim duizend leerlingen spelen voor publiek in Schiedam, Vlaardingen en Maassluis.

15 Op het bedrijvenpark Hoogstad slaat wethouder Van Ardenne de eerste paal voor het nieuwe kantoorpand van accountantskantoor Van der Graaf.

Het rode potlood vervangen door de computer, 2 maart.

Binnenkort verschijnt een herdruk van de roman 'Brood uit het water' van Fenand van den Oever (J.G. Kolkman). Ook zal er een CD op de markt komen met hoogtepunten uit de gelijknamige musical.

De bouw van het nieuwe streekziekenhuis is uitgesteld. Staatssecretaris Simons (Volksgezondheid) vindt het onverantwoord het Holy en het Schieland-Ziekenhuis nu al af te schrijven. In 2002 moet, volgens de staatssecretaris, het nieuwe streekziekenhuis zijn eerste patiënten kunnen ontvangen.

17 Rechercheurs van de Sociale Dienst hebben tegen tien Vlaardingers proces-verbaal opgemaakt wegens steunfraude. De Sociale Dienst is in totaal voor ca 100.000 gulden benadeeld.

18 Officiële ingebruikname van de nieuwe keuken in verzorgingstehuis Drieën-Huysen. De grootkeuken heeft een capaciteit van 700 maaltijden per dag.

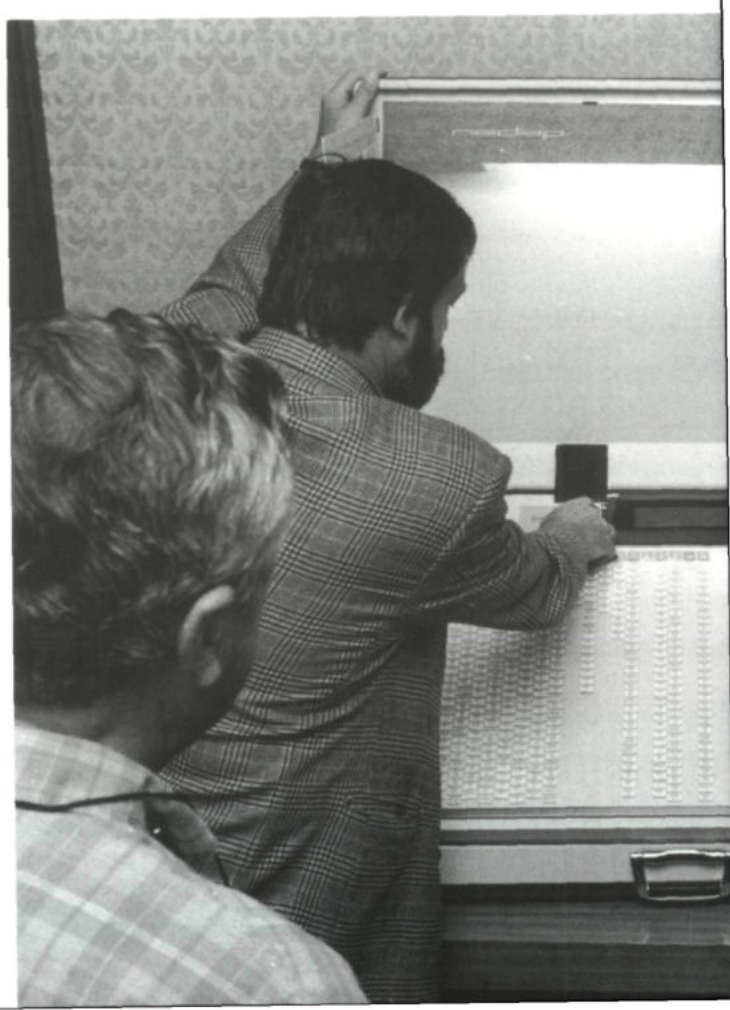

19 In de Grote Kerk uitvoering van Semele, een opera in concertvorm van Georg F. Händel, door het Gemengd Rijnmondkoor onder leiding van Cor de Haan.

In de St. Willibrorduskerk aan het Erasmusplein viering van het 25-jarig bestaan van zangkoor 'The Balance' onder het motto 'Bewaar dit maar'.

22 Vlaardingen moet in twee maanden tijd nog vijftig vluchtelingen huisvesten. Op dit moment zijn er 160 ex-asielzoekers ondergebracht. Daarmee voldoet de gemeente nog niet aan de norm die is opgelegd door het ministerie van VROM.

23 Patrimoniums Woningstichting begint eerdaags met de sloop van de uit 1916 daterende huizen aan de Spoorsingel. Wat er in de plaats van de panden komt is nog niet helemaal duidelijk.

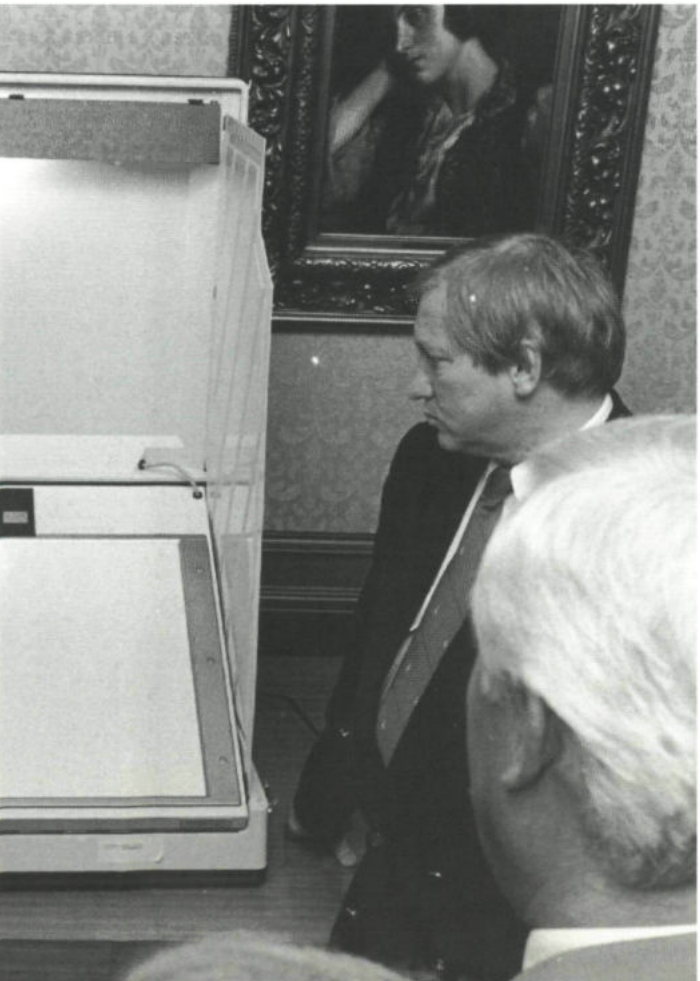

De openbare basisschool De Zuidbuurt ontvangt uit handen van wethouder K. van der Windt als eerste de Vlaardingse Milieuprijs. De school krijgt de prijs voor het inzamelen van oud papier, het schoonhouden van de eigen omgeving en allerlei maatregelen op school die verspilling van materiaal moeten tegengaan.

24 De vogelkijkhut van de Vereniging van Natuurmonumenten in de Broekpolder is een groot succes. De hut wordt druk bezocht door liefhebbers. Omdat de hut toegankelijk is voor rolstoelgebruikers maken ook veel minder-validen gebruik van deze mogelijkheid.

25 Wethouder T. van der Steen slaat de eerste paal voor de nieuwbouw op de hoek Hoogstraat/Peperstraat. Op dit karakteristieke plekje verrijzen vijf woningen met op de begane grond 220 vierkante meter winkelruimte.

27 Tijdens het Nederlands kampioenschap zwemmen junioren in Uden behaalt de twaalfjarige VZC-zwemster Renée Snoek drie gouden en vier zilveren medailles.

28 Onenigheid over het opplakken van verkiezingsposters ontaardt in een vechtpartij tussen vertegenwoordigers van Burger Belangen en de SP. Burger Belangen, een afsplitsing van de SP, doet bij de politie aangifte van mishandeling en vernieling.

Maart

1 Aan de vooravond van de raadsverkiezingen gaan in zaal Triangel alle lijsttrekkers met elkaar in debat. Het debat wordt rechtstreeks uitgezonden door Waterweg FM.

Omdat uit bodemonderzoek is gebleken dat in verontreinigd havenslib radium kan voorkomen worden in de Broekpolder momenteel metingen verricht en bodemmonsters genomen. Radongas geeft een verhoogde kans op longkanker.

2 Gemeenteraadsverkiezingen. Opkomst 59,3% tegen 57,5% in 1990. PvdA 18,1 % tegen 22,4% in 1990, CDA 13,9% (21,3%), SP 19% (16%), D66 11,2% (13,6%), VVD 15,1 % (11,1%), SGP/RPF/GPV 10,1% (10,7%), Groen Links 7,3% (4,9%), Solidair 93 1,7%,

Het Woningbedrijf een zelfstandige organisatie, directeur Theissen en staatssecretaris Heerma, 9 maart.

Burger Belangen 3,6%. Dit jaar wordt voor het eerst gestemd met stemcomputers.

3 Geopend een nieuwe bibliotheekvoorziening voor ouderen in de Blois van Treslongflat door wethouder A. Kool. Hiermee heeft de wissel-bibliotheekdienst van de Gemeentebibliotheek (voortaan Stadsbibliotheek) haar zevende ouderenbibliotheek gereed.

5 Bij de DCMR Milieudienst Rijnmond komen 135 telefonische stankklachten binnen uit Vlaardingen. Uit onderzoek blijkt dat de stank afkomstig is van een chemicaliëntanker in de 1ste Petroleumhaven.

5-6 In het Streekmuseum Jan Anderson wordt een film vertoond van een Vlaardingse zeekapitein die voor de oorlog (1939) met zijn filmcamera een wandeltocht van Station Vlaardingen-Oost naar huis heeft gefilmd.

7 De Vlaardinger is over het algemeen tevreden over de gemeentelijke dienstverlening in zijn stad. Slechts negentien procent noemt het contact 'matig' of 'slecht', terwijl 74% van de inwoners zegt 'goed' of 'tevreden' te zijn over het contact met de gemeente. Een-en-ander blijkt uit de eerste Omnibusenquête, waarvan wethouder T. van der Steen de resultaten bekend maakt.

De Socialistische Partij trekt zich terug als deelnemer aan de gesprekken over het nieuwe college van burgemeester en wethouders.

9 Bewoners van de Wilhelminasingel reageren boos op de kapactie van de Dienst Milieu. Het 'geluidscherm' langs de Burgemeester Heusdenslaan is rigoreus uitgedund. Volgens de bewoners zijn in het verleden afspraken gemaakt om het groene scherm tussen de singel en de druk bereden Burgemeester Heusdenslaan te handhaven.

De Stichting Woningbedrijf Vlaardingen is al enkele maanden operationeel als zelfstandige organisatie. Tijdens een feestelijke bijeenkomst in het Delta Hotel overhandigt staatssecretaris E. Heerma het vereiste Koninklijk Besluit aan mevr. drs A.M.W. Theissen, directeur van de stichting.

13 In het Kerkcentrum Holy aan de Reigerlaan kerkdienst onder het motto 'Kwaliteit is onze reclame'. Medewerking verlenen pastor Jos Brink en de Cantorij Holy Zuid onder leiding van P.G. Klootwijk.

14 Stichting Wijkcentrum 't Nieuwlant verhuist van de Goudsesingel naar het nieuwe onderkomen aan de Rotterdamseweg 176.

In de Grote Kerk overhandigt premier Lubbers de Geuzenpenning aan de Bosnische arts Ljiljana Maslesa voor de hulporganisatie Artsen zonder Grenzen. De

"Brood uit het water" met waarachtig goede stuurlui aan de wal, 16 maart.

Stichting Geuzenverzet 1940-45 liet haar keus op die organisatie vallen omdat deze 'door haar humanitaire, belangeloze en onpartijdige hulp, handelt vanuit een diep respect voor de mensenrechten'.

15 De onderhandelingen over een nieuw college zijn inmiddels in de vertrouwelijke sfeer beland. PvdA, VVD, CDA en D66 praten achter gesloten deuren verder. Inzet is een college van vier wethouders waarbij elke partij een kandidaat levert.

16 In de Stadsgehoorzaal première van de musical 'Brood uit het water' door het Vlaardings Musical Gezelschap onder leiding van Dick Borst. De tekst van de musical is van Chris Bezooijen. In zeven dagen worden acht voorstellingen gegeven. In totaal zijn ruim 5.000 kaarten verkocht.

17 In verzorgingstehuis Vaartland contact-ochtend voor leden van de Vereniging Dwangarbeiders Nederland Tweede Wereldoorlog, regio Zuid-Holland Zuid. Inleiding door landelijk voorzitter en oud-Vlaardinger Aart Pontier.

Alle honderdvijftig medewerkers van de politie uit Vlaardingen, Maassluis en Hoek van Holland zijn verplicht een milieucursus te volgen. De eerste groep heeft de cursus inmiddels achter de rug. Vijftig agenten slaagden, twee moeten het examen overdoen.

Premier Lubbers overhandigt de Geuzenpenning aan Ljiljana Maslesa van Artsen zonder Grenzen, 14 maart.

Feestelijke opening van het Dienstencentrum Babberspolder. Alle 55-plussers kunnen kennis maken met het nieuwe centrum en zich laten inschrijven voor de activiteiten.

18 Officiële opening van een tentoonstelling van het Vlaardingse echtpaar Anneke en Ton Visser in de voormalige Dr. J.Th. de Visserschool door Jan Anderson.

18/19 In de Harmonie opvoering van de eenakters Serenade, Episode en Manilla door toneelgroep De Fakkel.

19 Ter gelegenheid van de boekenweek signeren vader Willem en moeder Neeltje van Roon, hoofdrolspelers uit de musical 'Brood uit het water', bij boekhuis Den Draak het gelijknamige boek. Tegelijkertijd presentatie van de CD van de musical.

21 In het Oekraïense Romny arriveren hulpgoederen uit Vlaardingen. Als vertegenwoordiger van de stichting Spoetnik overhandigt Beja Kluiters de medische goederen aan het personeel van het ziekenhuis en het weeshuis in Romny.

Goederen voor de Oekraïne, 21 maart

22 De Vereniging Ouders Geestelijk Gehandicapten viert dit jaar het veertigjarig bestaan met tal van activiteiten. Tevens bestaat de wandelvereniging 'Helpt Elkander', onderdeel van het VOGG, 30 jaar. De voorzitter Teun en zijn echtgenote Wil Sloot zetten zich 25 jaar in voor gehandicapten. Tenslotte bestaat het clubgebouw De Voggel aan de Broekweg 82 tien jaar.

Het Vlaardingse bedrijf Madern BV viert deze week het veertigjarig bestaan. Oprichter Jan Madern heeft het bedrijf inmiddels overgedragen aan zijn zoon J.H.R. Madern.

23 Nationale Boomplantdag. Aan de Van Hogendorplaan planten leerlingen van de Barbaraschool 21 sierperen. In de nieuwe woonwijk langs de Vaart worden 34 bomen geplant.

In de Oude Hal van het stadhuis neemt de 'oude' gemeenteraad afscheid van elf raadsleden.

25 Het carosseriebedrijf Van der Horst aan de Nettenboetsterstraat viert het 70-jarig bestaan. Directeur A. van der Horst wordt door de heer W.J. Barnas, coördinator Carosseriebouw FOCWA, gefeliciteerd met zijn 40-jarig ondernemerschap.

26 In de Grote Kerk uitvoering van de Johannes Passion door het koor C.O.V Gloria-Toonkunst onder leiding van Aad van der Hoeven. Muzikale begeleiding door het Randstedelijk Begeleidingsorkest.

Officiële opening van het nieuwe onderkomen van buurthuis De Haven in gebouw Triangel aan de Fransenstraat door burgemeester Stam.

In het Volksbos in het Lickebaertgebied worden opnieuw 1.500 bomen geplant.

De Bodyshop aan het Liesveld is door het winkelend publiek uitgeroepen tot de gezelligste winkel in het winkelhart. Burgemeester Stam signeert de bijbehorende oorkonde, waarna het document wordt aangeboden aan Carla Mulders, bedrijfsleidster van de Bodyshop.

26/27 Ter gelegenheid van de afronding van een ingrijpende renovatie houdt het Natuurvriendenhuis De Hoogkamer aan de Van Baerlestraat open huis. Deze activiteit valt samen met het 70-jarig bestaan van het NIVON.

30 Verschenen de nieuwe CD 'Badmuts verplicht' van de Amazing Stroopwafels - bestaand uit de Vlaardingse zanger/bassist Wim Kerkhoff en gitarist Rien de Bruin.

Een boerderij uit de tijd van de Vlaardingen-cultuur in Alphen aan de Rijn, 31 maart.

31 Ted van der Parre introduceert op ludieke wijze de Tele-Taxi. Gehandicapten kunnen met de Tele-Taxi, een aanvulling op het openbaar vervoer, nu ook over de stadsgrenzen reizen.

Twee prehistorische boeren van het archeologische park Archeon in Alphen aan de Rijn overhandigen ter gelegenheid van de opening van dit park een cadeau aan burgemeester Stam. In het Archeon is ook een boerderij uit de tijd van de Vlaardingen-cultuur nagebouwd.

April

1 De veerpont van het recreatieschap Midden-Delfland is weer in de vaart. Het veer tussen Noordvliet en Kwakelweg wordt bemand door een team van zes vrijwilligers onder leiding van Joop van Noortwijk.

In de Vrije Academie geopend de overzichtstentoonstelling 'Souvenirs' van Peter Dumas door Chiem van Houweninge en Marina de Vos.

Zware storm. Bij de Alarm Centrale Vlaardingen aan de Haringbuisweg dreigt het dak af te waaien. Met zandzakken probeert de brandweer dit te voorkomen.

5 Bommelding bij de Sociale Dienst aan de Hoflaan. Alle medewerkers en bezoekers moeten het pand verlaten. Na onderzoek door de politie blijkt geen bom in het pand aanwezig te zijn.

7 PvdA-lijsttrekker Wim Kok brengt tijdens zijn verkiezingstoernee een bezoek aan het Holy-Ziekenhuis. Ook is de lijsttrekker te beluisteren op radio Waterweg FM.

Het Albert Heijn-filiaal in winkelcentrum De Loper is door het winkelend publiek uitgeroepen tot de 'meest klantvriendelijke winkel'. Dat blijkt uit een enquête, uitgevoerd door leerlingen van het Chr. Economisch College Beneden-Maas in het kader van de Week van de Winkel.

De privatisering van de Lijndraaijer en de Lijnbaanhal is een feit. Ter gelegenheid hiervan vindt een zaalvoetbalwedstrijd plaats tussen gemeenteambtenaren en een team van de Lijndraaijer. Eigenaar Cor Vollering heeft de hal voor vijf jaar om niet overgedragen gekregen.

8 Met het doorknippen van haar voorlopig laatste lint opent wethouder Van Ardenne de Zuidelijke Randweg. Met het laatste stuk Randweg - tussen de Vulcaanweg en het Grote Visserijplein - beschikt Vlaardingen over een snelle oost-west verbinding zonder stoplichten.

10 Het echtpaar Johannes Hofman - Arendje Pietertje van Saus 65 jaar getrouwd.

11 Presentatie van het college-programma van het nieuwe college van B&W.

Politieke forumdiscussie bij de Vlaardingse Openbare Scholengemeenschap. Niet één van de circa 150 scholieren durft zich te mengen in de discussie met minister Pronk, staatssecretaris Cohen en plaatselijke politici.

Het beroemde Vlaardingse duo Bassie en Adriaan ontvangt een Gouden Award voor zijn videoband 'Bassie en Adriaan en de Huilende Professor'.

12 Installatie gemeenteraad. Gekozen worden de wethouders K. van der Windt (PvdA), T.W. van der Steen (D66), A. Kool (CDA) en H.C.J. Roijers (VVD). De PvdA-ers J. Ranshuijsen en L. ten Have presenteren zich vooralsnog als zelfstandige duo-fractie.

13 Start van de Autoclub Vlaardingen aan de George Stephensonweg. Het Touringcarbedrijf EVAG stelt hiervoor een compleet ingerichte werkplaats met spuitcabine ter beschikking.

14 Officiële opening van het ANWB-agentschap in het VVV-kantoor aan de Markt door burgemeester L.W. Stam en P. Nouwens, hoofddirecteur van de ANWB.

Caroline Vis zal voor het eerst in haar tenniscarrière rechtstreeks worden toegelaten tot een Grand Slamtoernooi. Door haar 116e plaats op de WTA-wereldranglijst mag de Vlaardingse zonder kwalificatie meedoen aan de kampioenschappen op Roland Garros.

Autoservice Eigenraam bestaat veertig jaar. Een jubileum dat de komende maanden wordt gevierd met tal van acties. In het bedrijf onder leiding van Henk en Roel Eigenraam zijn 28 medewerkers werkzaam.

Wethouder van Ardenne, op weg zonder stoplichten, 8 april.

15 Officiële opening van de Wagenschuur van Boerderij Nooit Gedacht door nationaal doelman Ed de Goey. In dit gedeelte van de boerderij wordt dagbesteding geboden aan mensen met een verstandelijke handicap uit de Waterweg-gemeenten.

16 De Vereniging Natuurmonumenten start haar excursies per boot door het natuurgebied De Vlietlanden.

16/17 Museumweekend. In het Streekmuseum Jan Anderson wordt voor het eerst in het 19-jarig bestaan het depot open gesteld voor het publiek. Ook zijn er rondleidingen in het Visserijmuseum en Muziekinformatie en Documentatiecentrum Ton Stolk.

17 Het vrouwenteam van de waterpoloclub Walrus, onder leiding van trainer Hans Kramers, wordt kampioen.

18 De Vlaardingse scholengemeenschap Westland-Zuid brengt als eerste school met 750 leerlingen een bezoek aan de speciale voorstelling van de film 'Schindler's List' in Rotterdam.

18-27 Vlaardings oudste voetbalvereniging Fortuna viert haar negentigjarig bestaan met een uitgebreid feestprogramma.

19 Het failliet verklaarde technisch installatiebedrijf Akkerman BV gaat in afgeslankte vorm verder. Van de 37 medewerkers behouden 18 hun baan. De leiding blijft in handen van de twee gebroeders Akkerman.

20 Het wagenpark van de GGD Nieuwe Waterweg Noord gaat veranderen. Sinds kort is er de gele ambulance. Uit onderzoek is gebleken dat die kleur veiliger is dan rood en wit.

Tot ergernis van de omwonenden worden vier grote platanen van het Veerplein verwijderd. De bomen moeten plaats maken voor de bouwactiviteiten in het Stadshart. Ze verhuizen naar de Van Riebeeckstraat.

21 De bordjes 'Kernwapenvrije Gemeente' keren terug bij de invalswegen van Vlaardingen. Het verzoek hiertoe van het Vredesplatform is alsnog door de commissie Algemene Zaken ingewilligd.

22 Het Vlaardingse familiebedrijf Shipmate Vlaggen, eigenaar M. Thurmer, heeft van de Zuid-Afrikaanse overheid een order van veertigduizend vlaggen gekregen. De eerste vlaggen moeten op 27 april, de verkiezingsdag, wapperen.

In de Oude Hal van het stadhuis afscheidsreceptie van oud-wethouder A.M.A. van Ardenne-van der Hoeven. De wethouder staat voor de komende Tweede Kamerverkiezingen op de 20ste plaats van de CDA-lijst.

23 Om de herrie van de sloop- en bouwactiviteiten rond het Liesveld enigszins te verzachten delen hostessen van een Gouds promotiebureau oordopjes uit aan het publiek.

Open Dag in het Cultureel Centrum Hollandia. Opening van een overzichtstentoonstelling van werk van cursisten door mevrouw G. Lebbink, inspecteur Kunstzinnige Vorming en Amateur-kunst.
Muzikale omlijsting door leerlingen van de Streekmuziekschool Nieuwe Waterweg Noord en het dameskoor Hoge Noot.

Bij Boekhuis Den Draak presenteert Cor Moerman zijn gedichtenbundel 'De nacht, een licht'. Het is de eerste publikatie van de 69-jarige Vlaardinger.

Badmintonvereniging Refoba viert het 25-jarig bestaan met een receptie in zaal Middelhuijse.

25 Een speciale afdeling van de GOM uit Schiedam reinigt de zandbak op het speelterrein aan de Bleekstraat. In het zand zaten asbestvezels afkomstig van golfplaten die daar onlangs door onbekenden waren gedeponeerd.

28 In de Oude Hal van het stadhuis afscheidsreceptie van oud-wethouder J. Ranshuijsen.

Een groep hondebezitters houdt in 't Hof en het Oranjepark grote schoonmaak.

30 Koninginnedag met o.a. aubade op de Markt o.l.v. Wieteke van Dort en het kinder- en tienerkoor Jong Vlaardingen en showbrassband Thalita. In het Hof old-timer festival met 200 voertuigen en rondrit door de stad. Aan de Hoflaan spectaculair bungyspringen.
Winnaar van de 48ste Havenloop wordt Armand van der Smissen en de Vlaardingse Anne van Schuppen.

Mei

3 Tweede Kamerverkiezingen. Vlaardingen kiest massaal voor de socialisten. De PvdA krijgt ruim 26 procent van de stemmen, het CDA 15,26 procent. De Vlaardingers Remi Poppe en Agnes van Ardenne zijn zeker van een plek in de Tweede Kamer.

4 Dodenherdenking. Kranslegging bij het Geuzenmonument gevolgd door een stille tocht naar het Verploegh Chasséplein. Herdenkingstoespraak door M.W. Schakel, oud-burgemeester van Noordeloos en drager van het Verzets Herdenkingskruis. In het kader van het schoolproject 'Adopteer een Monument' nemen leerlingen van de Erasmusschool aan de herdenking deel.

Brand op het terrein van de Magnesiet- en Amarilfabriek aan de Koningin Wilhelminahaven. Lange tijd bestaat het gevaar van een stofexplosie. Het treinverkeer tussen Vlaardingen-Oost en -Centrum wordt drie uur stilgelegd.

5 Bevrijdingsdag met tal van sportieve activiteiten georganiseerd door de Stichting Nationale Gedenkdagen Vlaardingen. Avondmarkt langs de Oude Haven gevolgd door vuurwerk aan de Hoflaan.

34e Bevrijdingsronde op het nieuwe parcours Kethelweg-Burgemeester Heusdenslaan-Van Linden van den Heuvellsingel. Winnaars worden Ton Vrolijk van de B-amateurs en Wilco Zuiderwijk van de A-amateurs.

Twaalf Vlaardingse bloemisten gaan met ingang van vandaag biologische bloemen verkopen. Ze haken daarmee in op de landelijke actie 'Natuurlijk bloemen zonder gif'.

6 Theo de Vree heeft de voorzittershamer van de voetbalvereniging Fortuna overgedragen aan John Ranshuijsen.

9 Verschillende bewoners van de Boslaan moeten in allerijl hun huis verlaten wegens een felle uitslaande brand in een woning naast de leegstaande Evag-garage. Drie mensen krijgen zuurstof toegediend. Niemand raakt ernstig gewond.

10 Vlaardingen is de op twee na duurste gemeente in het Rijnmondgebied. Aan onroerende-zaakbelasting, afvalkosten en riooltarief is een Vlaardings huishouden 1.152 gulden per jaar kwijt.

Vlaardings bekendste pompbediende Bertus Helderop beleeft zijn laatste dag bij het Texaco-station aan de Westhavenkade. De benzinepomp wordt gesloten.

11 De Vlaardingse kunstenaar Jan van Reeven legt de laatste hand aan zijn muurschildering 'Eeuwig venster op verleden en toekomst' op de hoek van Voorstraat en Molenzicht.

Teun de Bruijn, wethouder van STADSONTWIKKELING, 17 mei.

11-19 Van Dijk's Amusements Orkest maakt een concertreis door Noorwegen. Op de Nationale Feestdag van Noorwegen concerteert het orkest o.l.v. Dick Borst in het Lågdalmuseum van Kongsberg.

14 Nationale Fiets- en Molendag. Startplaats voor de zevende keer is de molen Aeolus aan de Kortedijk. De molen is uitgebreid te bezichtigen.

De voetbalvereniging Zwaluwen wordt kampioen in de derde klasse B.

15 Het echtpaar P.L. Kalisvaart - E.J. Koster 65 jaar getrouwd.

Ted van der Parre wordt te Groot Ammers opnieuw de sterkste man van Zuid-Holland.

17 Steeds meer burgers die in financiële nood verkeren, doen een beroep op het Instituut Burgerraadslieden. Daardoor is het aantal hulpaanvragen in 1993 met 9% gestegen. In totaal hebben vorig jaar 3.841 mensen hulp gevraagd.

Onlangs opgericht de Bewonersvereniging Babberspolder, die zich in eerste instantie zal richten op de woningcomplexen '140 Bredero', '100 Bredero' en '210 De Snayer'. De bedoeling is echter om geheel Babberspolder-West te gaan vertegenwoordigen.

Aan de Kornelis Speelmanstraat worden de laatste achttien woningen gesloopt om plaats te maken voor groen- en parkeervoorzieningen. De woningen aan de Kornelis Speelmanstraat vormden in 1912 de eerste sociale woningbouw in Vlaardingen van Patrimoniums Woningstichting.

Overleden te Scharendijke op 87-jarige leeftijd oud-wethouder van stadsontwikkeling van Vlaardingen Teun de Bruijn. Hij wordt begraven op de gemeentelijke begraafplaats Holy. Onder zijn leiding kwamen nieuwbouwwijken in alle delen van de stad tot ontwikkeling.

18 Niet minder dan 689 leerlingen van de hoogste groepen van het basis- en speciaal onderwijs slagen voor de praktische verkeersproef. Elf deelnemers slagen zelfs cum laude vanwege de maximale score zowel voor het theoretische als het praktische gedeelte.

19 Mr. S. Patijn, commissaris van de Koningin in

Zuid-Holland opent het Archeologisch-Historisch Museum Hoogstad. De stal en zolder van de voormalige Moermanboerderij herbergen o.a. vier diorama's die het leven van Vlaardingers in verschillende tijdperken nabootsen.

22 Eerste steenlegging voor de uitbreiding van de Volle Evangelie Bethelkerk, beter bekend als de Maranatha Kerk aan de Prof. Mekelstraat.

De CJV Bazuingroep viert het 40-jarig bestaan met een optreden tijdens de Pinksterdienst in de Emmauskerk.

24 De gemeente hoeft niet over te gaan tot plaatsing van het kunstwerk 'De Negende van OMA' op het dak van de seniorenwoningen aan de Waalstraat. De Hoge Raad heeft het cassatieberoep van de Eindhovense kunstenaar John Körmeling verworpen. Met de uitspraak is een eind gekomen aan het vijf jaar durende conflict tussen de gemeente en de ontwerper.

28 Opzoomerdag onder het motto 'Wijk-in-Aktie'. Op tal van plaatsen in de stad steken buurtbewoners, ondersteund door gemeentelijke diensten, college- en raadsleden e.a. de handen uit de mouwen om de eigen woonomgeving te verbeteren.

De korfbalvereniging Oranje Nassau viert het 40-jarig lidmaatschap van voorzitter Mart Romers met een jubileumwedstrijd en een welpendag.

Kamertrainingscentrum 'De Uitdaging' aan het Verploegh Chasséplein viert het 15-jarig bestaan met een reünie voor (oud)bewoners en (oud)medewerkers.

In de Grote Kerk start van een nieuwe serie Wandelconcerten met een gezamenlijk optreden van organist Aad Zoutendijk en hoboïst Nico Bontenbal.

31 De kwaliteit van het zwemwater in de Vlaardingse Vaart is van slechte kwaliteit. Het is ongeschikt om te zwemmen.

Juni

2 Wethouder K. van der Windt geeft het startsein voor het nieuwbouwproject 'Vigilantis' bij station Vlaardingen-Oost.

De politie van Vlaardingen heeft na drie maanden van onderzoek een heroïnelijn opgerold. De lijn liep vanuit Turkije via Polen naar Nederland. In de afgelopen week werden 11 verdachten aangehouden en is in totaal 75 kg heroïne in beslag genomen.

De Prof.Dr. I.C. van Houteschool aan de Philips de Goedestraat viert deze week het 25-jarig bestaan met tal van activiteiten.

3 Officiële opening van het Weeshuis door wethouder T. van der Steen. In opdracht van Patrimoniums

Opening van het Archeologisch-Historisch Museum Hoogstad, 19 mei.

Woningstichting en naar een ontwerp van architectenbureau Geluk & Treurniet heeft het Vlaardingse aannemingsbedrijf Werner het ruim 100 jaar oude pand verbouwd tot een complex met 9 appartementen en 500 vierkante meter bedrijfsruimte.

4 Na ruim 23 jaar nemen de vaste bezoekers afscheid van nachtbar Intiem aan de Kornelis Speelmanstraat. Muzikale omlijsting door Kees Kortleven en Kees Pons. De bar moet wijken voor nieuwbouw. Eigenaar Mary Reijnders-Browne gaat verder in café De Afrol aan de Groen van Prinstererstraat.

Toen 'De Uitdaging' nog Siloam was, 28 mei.

Uit handen van burgemeester L.W. Stam ontvangen 33 moeders van Turkse, Marokkaanse en Palestijnse afkomst het 'Opstap'-diploma. Het Opstap-project is opgezet om de kansen van allochtone kinderen in het onderwijs te vergroten.

5 Jaarlijkse Groendag in de Broekpolder en rond de surfplas met als doel te laten zien welke recreatiemogelijkheden er in Vlaardingen zijn.

6 Het Vlaardingse familiebedrijf Winzo verkoopt al 75 jaar ambachtelijk ijs. Het bedrijf, gevestigd aan het Van Schravendijkplein, werd opgericht door Cees van der Windt en is nu in handen van zijn zoon Bert van der Windt.

De omgeving van 'Intiem' werd wat 'unheimisch', 4 juni

8 In het bibliotheekfiliaal van de Holy-wijk wordt Steven Smalen uitgeroepen tot 'top-kampioen' boeken lezen. De winnaar, die deel uitmaakt van de kinderboekenjury' las in vier maanden tijd maar liefst 70 boeken.

Traditioneel haringproeven door Vlaardingse medici bij 'De Viswinkel' van Karel van der Poel en Simone Hellemons aan de Billitonlaan.

De drie schuilbunkers aan de Wagnerstraat, in de Fransenstraat en langs de Westlandseweg bij de molen Aeolus worden binnenkort gesloopt. Ook de gemeentelijke commandobunker bij het Holy Ziekenhuis wordt afgebroken. De sloop wordt betaald door het Rijk.

Overleden op 79-jarige leeftijd Piet Oosthoek, o.a. enige suppoost van het Streekmuseum Jan Anderson.

Verkiezingen voor het Europees Parlement. Opkomst in Vlaardingen slechts 31%.

9 De politie heeft het afgelopen jaar 214 jongeren voor een alternatieve straf doorverwezen naar Buro Halt. In 1992 waren dat er 172. De meeste jongeren hebben zich schuldig gemaakt aan diefstal (34,5%). Op de tweede plaats komen de vandalen met 19,6%.

Uit het jaarrapport van de politie. De criminaliteit is vorig jaar opnieuw fors toegenomen. In totaal registreerde de politie in het district Waterweg 9.843 misdrijven tegenover 8.261 in 1992. Daarentegen werden 1.770 misdrijven opgelost tegenover 1.477 in 1992.

9-15 De afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Dienst Welzijn verhuist naar het stadhuis. De directie en de stafafdelingen van de Dienst Milieu vertrekken naar het gebouw van de voormalige Sociale Dienst aan de Hoflaan. Ook de Facilitaire Dienst verhuist hier naartoe.

10 Het afgelopen jaar raakten 165 mensen gewond bij een verkeersongeluk tegen 141 in 1992. Er werden 1.188 ongelukken geregistreerd tegen 1.169 in 1992. Aan de hand van de cijfers wordt bekeken in welke delen van de stad maatregelen genomen moeten worden om de hoeveelheid verkeersslachtoffers terug te dringen.

10/11 In de Stadsgehoorzaal opvoering van de musical Mary Poppins, naar de gelijknamige Disneyfilm, door kinderen van het musicalkoor van de Streekmuziekschool Nieuwe Waterweg.

12 Wijkcentrum De Telder (voorheen Ontmoetingscentrum West) viert het 25-jarig bestaan met o.a. een aanval op het wereldrecord duurklaverjassen.

13 De eerste bewoners nemen hun intrek in het nieuwe Zorgcentrum Soenda. Het centrum bestaat uit 40 appartementen voor verzorging, 20 appartementen voor meerzorg, 4 éénpersoons- en 13 tweepersoonskamers voor intensieve verpleegzorg. Daarnaast zijn er zes echtparenkamers, waardoor partners niet gescheiden hoeven te worden.

M.P. Zuydgeest, Het zout verzouten, 14 juni.

14 Geopend in het Visserijmuseum de tentoonstelling 'Het zout verzouten'. Tegelijk met de tentoonstelling verschijnt het gelijknamige boek van de visserijauteur M.P. Zuydgeest.

Het Vlaardingse echtpaar Willem en Lida Kwak vertrekt met hun zeiljacht 'Najade' vanuit de jachthaven aan de Oosthavenkade voor een wereldreis van maar liefst zes jaar.

13-16 Avondvierdaagse. De start is net als de voorgaande jaren bij de voetbalvereniging HSC in het park 't Nieuwland.

15 De alarmcentrale van de brandweer gaat over naar de Regionale Alarmcentrale van de Regionale Hulpverleningsdienst Rotterdam-Rijnmond. Eén en ander houdt in dat het alarmnummer voor niet-spoedeisende gevallen komt te vervallen.

De aanval op het wereldrecord duurklaverjassen in buurthuis De Telder wordt wegens oververmoeidheid van één van de spelers na 69 uur gestaakt. De poging was gericht op 91 uur en een kwartier.

17 Jaarlijkse huldiging van sportkampioenen in het stadhuis. Judoka Marc Huizinga ontvangt uit handen van burgemeester Stam de sportprijs 1994.

Na lange afwezigheid wordt het gevelbord De Zeeman weer tegen het historische pand aan de Hoogstraat 205 bevestigd. Het bord werd rond 1800 gemaakt en is thans volledig gerestaureerd.

De schorsing en het ontslag van de voormalige rector van de Vlaardingse Openbare Scholengemeenschap, mevrouw M.T. Dijkstra, is door de rechter ongegrond verklaard.

18 Rond de Oude Haven worden opnamen gemaakt voor het Tros-televisieprogramma 'Te land, ter zee en in de lucht' met het onderdeel 'Fiets 'm d'r in'. 50 deelnemers.

20 Twee onderwijzeressen van Vlaardingse openbare scholen hebben hun baan geruild met collega's uit Maassluis en Oudenhoorn. De reden hiervan is dat deze collega's in Vlaardingen wonen, terwijl het Vlaardingse tweetal in Maassluis en Hellevoetsluis woont. Het is een kleine bijdrage in de vermindering van de files.

22 K. van der Zwan, directeur van het schildersbedrijf Rook/Sicor ontvangt uit handen van burgemeester L.W. Stam de Vlaardingse Ondernemersprijs 1994.

Volgens de jury heeft het bedrijf grote verdiensten voor Vlaardingen en voert het een goed sociaal beleid.

24 Bij wijze van proef wordt aan de Westhavenplaats een 'pispaal' geplaatst. De kunststof pilaar biedt plaats aan vier plassers tegelijk. De gemeente heeft tot het plaatsen van het urinoir besloten, na vele klachten over stankoverlast en beschadiging van het monument de Visbank.

Vlaardingen is sinds kort een toeristische attractie rijker. Vanaf de steiger aan de Maasboulevard kunnen dagelijks (behalve maandag) rondvaarten gemaakt worden naar o.a. de Biesbosch, de molens van Kinderdijk, de Europoort en Rotterdam. Kapitein Cees Koopman weet tal van wetenswaardigheden te vertellen.

25 Na afwezigheid van ruim een half jaar is 'De Gaper' weer terug aan de gevel van apotheek Backer aan de Hoogstraat 228. De oude gaper werd in november vernield. De nieuwe gaper is gemaakt door kunstenaar Joop Mackenbach.

29 Burgemeester Stam en ir. H.C. van den Berg, directeur van Nationale Nederlanden/Vastgoed, koper van de twee nieuwe winkelpassages en appartemententorens tussen Veerplein en Hoogstraat, geven gezamenlijk het startsein voor de modernisering van het winkelhart.

Het Nederlands Elftal bereikt de tweede ronde van het Wereldkampioenschap. In Orlando (Florida) verslaat het Marokko met 2-1. Direct na de overwinning geven vele Vlaardingse voetbalfans op de Westhavenkade uiting aan hun vreugde.

Juli

8 De Hoogstraat wordt met ingang van vandaag helemaal autovrij. Het deel tussen de Afrol en de Joannes de Dooperkerk wordt door een verplaatsbare paal afgesloten, die alleen na winkelsluiting en voor elf uur 's morgens wordt verwijderd voor bevoorrading van de winkels.

9 Het politiekorps van Vlaardingen zet meer politiepersoneel in tijdens de WK-voetbalwedstrijd Nederland-Brazilië.

Krijn van der Zwan ontvangt de Vlaardingse Ondernemersprijs, 22 juni.

Een nieuwe gaper op een oude plaats, 25 juni.

10 VZC-zwemster Karin Stein wint te Leiderdorp de nationale titel op de 5 km schoolslag.
In het klassement langebaan zwemmen staat de Vlaardingse na zeven gewonnen wedstrijden ook alleen aan de leiding.

12 Hoewel 9 van de 10 Vlaardingers tevreden tot zeer tevreden zijn over de plek waar ze wonen, wil 15% toch eigenlijk wel verhuizen. Belangrijkste redenen: geluid, drukte en stank. Dat blijkt o.a. uit een ambtelijke rapportage over vier enquêtes die de afgelopen twee jaar in Vlaardingen zijn gehouden.

Verschenen het boekje 'Meester Frantsens ideeën verwezenlijkt'. Jaap van Leeuwen blikt terug op veertig jaar zwakzinnigenzorg in Vlaardingen.

De brandweer komt in actie op de Mr. L.A. Kesperweg. Door de hitte dreigt het asfalt te smelten. De rijbaan moet worden gekoeld.

13 In de burgerzaal installatie van de vijf wijkbeheerteams van de gemeente. Wethouder T. van der Steen overhandigt het 'Logboek Wijkbeheer' aan ieder team. In september gaan de teams de wijken in om met de bewoners te overleggen.

14 Door de overschakeling naar het regionaal alarmeringssysteem is de Vlaardingse brandweer soms later ter plaatse dan voorheen. Een brandmelding aan de Dr. Wiardi Beckmansingel bereikt in eerste instantie de kazerne helemaal niet. Het incident is koren op de molen van sommige brandweerlieden die ontevreden zijn over de regionale alarmering.

15 Mevrouw Jacoba Westerhout-Van der Waal viert haar 100ste verjaardag. Wethouder K. van der Windt feliciteert namens de overheid.

16 In het Cultureel Centrum Hollandia uitreiking van D'Akerboom 1994 aan beeldhouwer Leen Droppert. De gebeurtenis staat in het teken van de opening van de tentoonstelling 'Tussen overvloed en onderstroom' in het kader van Zomermuseum 1994. Het beeldje, behorende tot de cultuurprijs, werd door de kunstenaar ooit zelf ontworpen.

16-27 Derde editie van het Zomermuseum onder het motto 'Water'. Een initiatief van de Vrije Academie en de stichting 'Hof van Spektakel'

25 Voor de Stadsgehoorzaal was 1993 een topjaar. De schouwburg ontving meer bezoekers (66.036) dan in alle voorgaande jaren en organiseerde ook meer activiteiten.

Parkeergarage De Afrol gaat Parkeergarage Hoogstraat heten.

28 Lou Maas heeft aangekondigd zijn functie en uitvoerende taken bij Waterweg FM neer te leggen. Wel heeft hij zich bereid verklaard aan te blijven als adviseur. Inmiddels wordt de dagelijkse leiding van de omroep waargenomen door Charles Hendriks.

Augustus

1 In de loop van deze maand begint de Nederlandse Aardolie Maatschappij met proefboringen naar gas en olie in de Broekpolder. De kans dat er een veld wordt aangetroffen dat economisch exploiteerbaar is, wordt geschat op vijftig procent. Uit seismisch onderzoek maakt de NAM op dat er tussen één en tien miljoen kubieke meter gas of olie in de bodem kan zitten.

2 In de Vlietlanden zetten deze week 25 vrijwilligers van verscheidene nationaliteiten zich in voor het behoud van dit natuurreservaat. De jongeren voeren dagelijks werkzaamheden uit als hooien, sloten schoonmaken en greppels trekken. De jongeren logeren in het Scoutcentrum aan de Broekpolderweg.

De VVV Vlaardingen heeft een drukke maand achter de rug. Opvallend is het grote aantal buitenlanders. Het merendeel wil informatie over de regio. Ongeveer een derde van het aantal bezoekers wenst voorlichting over Vlaardingen.

3 In een stukje weiland aan de Breeweg tonen archeologen een 23 eeuwen oude boerderij. Deze is door studenten van het Instituut voor Pre- en Protohistorie van de Rijksuniversiteit te Leiden in de Holiërhoeksepolder blootgelegd.

4 Onlangs geopend in de VSB Bank aan de Schie-

damseweg de tentoonstelling 'Venetiaans Arrangement' van de Vlaardingse kunstenaar Rob Janssens.

6 In het plantsoen van het Holy-Ziekenhuis jaarlijkse Hiroshima-herdenking met het leggen van een kraanvogel.

9 De heer A.M.C. Besters aangesteld als eerste loco-secretaris van Vlaardingen. Hij is in deze functie de opvolger van mr M.M. Jacobs.

16 Naast de vele torenvalken en buizerds die al geruime tijd in de Broekpolder zijn, worden sinds kort ook enkele haviken in de polder gesignaleerd. De Broekpolder blijkt zich meer en meer tot een natuurgebied te ontwikkelen.

17-21 Vlaardings Zomerfestival in 't Hof en Oranjepark getiteld 'Het Hof van Pomona', met o.a. een tentoonstelling onder het motto 'Vier Godinnen in een tent?'.

19 G.N. Steenkamer overhandigt namens het VSB Fonds Schiedam/Vlaardingen een cheque van 24.000 gulden aan de Stichting Vrienden van Moravska Trebova. Het geld is bestemd voor de ambulance die vorig jaar aan de zusterstad is geschonken. Inmiddels is de ambulance 1.500 keer uitgerukt.

20 Officiële opening van het nieuwe clubgebouw van Vogelvereniging Icarus Vlaardingen aan de Claudius Civilislaan 3.

24 Feestelijke opening van het dienstencentrum Soenda aan de Soendalaan door wethouder A. Kool.

27 Het Tweede Kamerlid Agnes van Ardenne heropent met het onthullen van een nieuwe wijkplattegrond het fraai gerenoveerde Burg. de Bordesplein. De plattegrond met reclameboodschappen van de wijkondernemers is een initiatief van de ondernemersvereniging Vlaardinger-Ambacht Onder de Molen.

28 In Kerkcentrum Holy aan de Reigerlaan intrede en bevestiging van het predikantenechtpaar F.A.A. Baarslag en G.R. van Gorcum. Beide predikanten zullen ieder voor vijftig procent werken in de 'Samen op weg'-wijkgemeente.

29 De stichting 'Samen sterk voor Kroatië' krijgt een nieuw onderkomen aan de Baanstraat 4. Het huidige onderkomen aan de Reigerlaan is door de gemeente verkocht. De stichting heeft in het afgelopen jaar liefst 22 vrachtwagens met hulpgoederen naar het land gestuurd.

29-3 De christelijke basisschool Open Vensters aan de Albertine Agneslaan viert deze week het 25-jarig bestaan met tal van activiteiten. De week wordt besloten met een reünie van oud-leerlingen, -leerkrachten en andere belangstellenden.

September

1 De Nieuwe Vlaardingse Courant, De Havenloods en Groot Vlaardingen worden als gevolg van een uitgeversfusie samengevoegd in één organisatie: Wegener Sijthoff Weekbladen. Het kantoor van Wegeners Huis-aan-Huisbladen aan de Hoogstraat wordt gesloten.

Gevestigd aan de Mercuriusstraat 44 Kunst+, eigenaar Jos Noordhuizen. De voormalige Vlaardingse galeriehouder verkoopt nu kunst onder het motto 'Kunst+ terug, maar dan anders!'.

3 22ste Haring- en Bierfeest. Na een nat begin stroomt de binnenstad later op de dag vol met bezoekers. Dit jaar wordt de traditie voortgezet met een voetafdruk van een bekende Vlaardinger op de Westhavenkade. Ted van der Parre, sterkste man ter wereld in 1993, zet zijn afdruk op de 'Prominentenboulevard'. Miss Haring en Bier wordt Mariëlle Pontier.

6 Wegener Sijthoff Weekbladen presenteert de eerste vernieuwde krant 'Groot Vlaardingen-De Havenloods' met trots aan de lezers en adverteerders.

7 De gemeenteraad neemt afscheid van Remi Poppe. Het SP-raadslid gaat zich na veertien jaar gemeentepolitiek toeleggen op zijn werk in de Tweede Kamer.

De gemeenteraad benoemt mr M.H.J.M. van Kinderen voor de komende drie jaar tot ombudsman. Van Kinderen is sinds augustus 1992 ombudsman in Rotterdam.

Hopman Bot wordt geridderd, 9 september

8-11 Nederlands oudste en laatste nationale circus, Hermanus Renz, slaat zijn tenten op op het Erasmusplein.

9/10 De scoutinggroep Prins Maurits viert het 60-jarig bestaan met o.a. een receptie in het clubhuis en een jubileumshow in de aula van de scholengemeenschap Groen van Prinsterer onder het motto 'Geef een dag'. Hopman Johannes Bot, al 49 jaar lid van de scoutinggroep, onderscheiden met de eremedaille in goud verbonden aan de Orde van Oranje Nassau.

10 Open Monumenten Dag onder het motto 'Het Land van de Ambachtsheer'. Behalve bij een aantal bekende Vlaardingse Monumenten wappert de landelijke monumentenvlag ook bij een aantal panden in de Oostwijk.

12 De bewoners van flatgebouw Parkzicht aan Plein 1940-45 hebben hun nieuwe toegangsweg naar de Rotterdamseweg, het An Baanpad, in gebruik genomen. Voorzitter van de vereniging van eigenaren, A. Baan, onthult het eigenhandig opgehangen straatnaambordje.

13 De overname van de Sijthoff Pers door Wegener heeft geleid tot een samenvoeging van de bestaande uitgaven van De Havenloods en Randstad Edities. Dit betekent dat de oudste krantentitel uit het Waterweggebied, De Nieuwe Vlaardingse Courant, na 121 jaar niet meer verschijnt.

Het Terrazzobedrijf C. Tomaello beleefde dezer dagen een bijzondere dag. Op de dag dat het bedrijf 70 jaar bestond, slaat oud-directeur Mario B. Tomaello de eerste paal voor een nieuwe bedrijfsloods aan de Marconistraat.

15 Verschenen de eerste editie van de MaasposT,

het huis-aan-huisweekblad van Maasstad weekbladen.

De gebruikers van de spitspendel blijken tevreden over dit vervoermiddel. Dat blijkt uit een onderzoek dat door de NS werd uitgevoerd.

17 De aanhoudende regen zorgt in grote delen van Vlaardingen voor overlast. In de Holywijk moeten de Koninginnelaan, de Esdoorndreef en de Olmendreef worden afgesloten.

19 Wegens instortingsgevaar is een begin gemaakt met de sloop van de voormalige machinefabriek De Toekomst aan de Havenstraat. Tijdens de sloop worden op een muur twee bijzondere varens aangetroffen. Het betreft de tongvaren en de lansvaren. Vooral de laatste plant is een unieke vondst.

20 Na het behalen van de nationale titel op de 5 km schoolslag, heeft VZC-zwemster Karin Stein ook op de 2 km het Nederlands kampioenschap veroverd. De 13-jarige Renée Snoek behaalde de Nederlandse titel op de 1000 m vrije slag bij de meisjes onder de 14 jaar.

22 Henk Meijer is 25 jaar verbonden aan de St. Jozef-mavo, tevens viert hij zijn 12½-jarig jubileum als directeur van de school. Van de leerlingen krijgt hij een ballonvaart aangeboden.

De uitbreiding van het Stadsarchief officieel geopend, 13 oktober.

24 Geopend aan de Nieuwlandstraat, het eerste echte café, het Koffie-proeflokaal Caffé Manuel, eigenaren Jaco en Celesta van Dam.

Oktober

1 Burgemeester L.W. Stam ontvangt het eerste exemplaar van het boek 'Vlaardingen toen en nu'. Het boek is samengesteld door Mieke Fries-Sloff, historica en Vlaardingse van geboorte.

In het Ibishotel jaarlijkse reünie van de familie Kikkert. Stamvader Pieter Kikkert vestigde zich omstreeks 1808 in Vlaardingen. Uit de Vlaardingse tak kwam de rederij van Hendrik Kikkert voort, die zich tot 1926 heeft kunnen handhaven. De familievereniging telt 350 leden.

De Vlaardingse Balletakademie o.l.v. Rita Vogel-Verdijsseldonk aan de Hugo de Grootstraat viert haar 40-jarig bestaan.

4 De staf van de lokale omroep Waterweg FM heeft een aantal wijzigingen ondergaan. Rob Reyndorp is de opvolger van L. Maas. Andere stafleden zijn A. van Beusekom en mevrouw L. Overkleeft.

5 Installatie van het nieuwe SP-gemeenteraadslid M.E.G. Hessels-Voskuilen, opvolgster van Remi Poppe.

6 Een felle uitslaande brand verwoest een schoenenwinkel en negen bovengelegen woningen aan de Schiedamseweg. De woningen moeten worden ontruimd. De oorzaak van de brand is nog niet bekend. De schade bedraagt ca 4,5 miljoen gulden.

8 Uit handen van burgemeester L.W. Stam ontvangt T.J. Sloot de gouden eremedaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau. De Vlaardinger heeft een groot deel van zijn leven besteed aan een betere zorg voor gehandicapten.

10 De schoener De Eendracht ligt afgemeerd aan de Maasboulevard. Het schip, genoemd naar het eerste admiraalsschip van Michiel de Ruyter, dat dankzij de stichting Het Zeilend Zeeschip in de vaart gebleven is, trekt veel belangstelling.

11 Tijdens de beurs 'Sale 94' in de Amsterdamse RAI ontvangt het clownsduo Bassie en Adriaan een platina videoband. Het Vlaardingse duo beschikt reeds over gouden cd's en videobanden. Het is de eerste keer dat een platina band wordt uitgereikt.

13 Officiële opening van de uitbreiding van het Stadsarchief door dr. J.E.A. Boomgaard, vice-voorzitter van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland en burgemeester L.W. Stam.

14 Officiële opening van Het Pandemonium in het voormalig Open Jongeren Centrum aan de Zomerstraat. De Amsterdammer Paul Post biedt Vlaardingen daarmee een voor Nederland uniek muzikantencentrum.

15 De hervormde wijkgemeente Bethelkerk passeert met haar inzameling van oud papier de grens van 3 miljoen kilogram. De aktie bestaat al sinds 1981.

18 In de Harmonie slotavond van het 22ste Haringen Bierfeest 1994. 'Broodje Politiek' ontvangt de Vlaardingen Promotie Prijs 1994. Op hun beurt hebben de ondernemersorganisaties de bijbehorende cheque van 1.000 gulden doorgegeven aan de Stichting Nieuw Werk. De duizend gulden van het 'Goede Doel' gaat naar de stichting 'Elckerlyc', onderdeel van de Noodopvang in Vlaardingen.

18, 20, 22 Bijna honderd leerlingen en leerkrachten van scholengemeenschap Groen van Prinsterer vertrekken ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van de school, voor een drietal fietstochten naar Straatsburg, Luxemburg en Maastricht. De opbrengst van ruim 40.000 gulden is bestemd voor het Sophia Kinderziekenhuis in Rotterdam en het Bartimeüs Blindeninstituut in Zeist.

22 In het Sportpark De Vijfsluizen grote modelbouwtentoonstelling ter gelegenheid van het 35-jarig bestaan van de Nederlandse Vereniging van Modelbouwers afdeling Vlaardingen.

In het Archeologisch-Historisch Museum Hoogstad tentoonstelling van de enige muntschat die Vlaardingen rijk is. Deze muntschat werd in 1913 gevonden tijdens graafwerkzaamheden in de Vleersteeg. In een houten kistje werden toen 93 zilveren munten aangetroffen. De oudste dateert van 1470 en de jongste van 1572.

25 De Vlaardingse slagerij A. Wapenaar kreeg onlangs tijdens de internationale slagersvakbeurs in Utrecht drie gouden, zeven zilveren en twee bronzen medailles voor ambachtelijk bereide vleeswaren.

Het ministerie van landbouw heft alle beperkende maatregelen voor de landbouw in het Lickebaertgebied op. Sinds juli 1989 gold in een deel van het gebied een verbod op de verwerking van melk en schapevlees wegens vervuiling met dioxine. Uit metingen is gebleken dat de melk weer schoon is.

26 Onbekenden hebben vannacht het Geuzenmonument op de Markt overgoten met verf. Ook de Grote Kerk werd beklad met hakenkruizen en davidssterren. De racistische tekens worden in de loop van de dag verwijderd.

27 John Ranshuijsen en Leo ten Have vormen een zelfstandige gemeenteraadsfractie onder de naam Vlaardingen Voorwaarts 2000.

Texas in de Broekpolder, 28 oktober.

Koos Postema, Vlaardinger tijdens de bezetting, ontvangt het eerste exemplaar van "De schok van het onbekende", 1 november

28 Burgemeester Stam geeft het startsein voor de eerste rit in het kader van een project, waarbij de rijvaardigheid van vijftig-plussers kan worden getest. Het project is opgezet door de projectgroep verkeersveiligheid en de Stichting Raad voor het Ouderenwerk.

De Nederlandse Aardolie Maatschappij acht de kans dat er aardolie wordt gevonden in de Broekpolder klein. De op 20 augustus begonnen proefboringen hebben nog geen enkele aanwijzing opgeleverd dat er olie in de grond zit. De boringen hebben inmiddels een diepte bereikt van ruim 4000 meter. Blijft het resultaat ook in de laatste week negatief, dan wordt de boortoren binnenkort afgebroken.

28/29 Het Vlaardings Mannenkoor Orpheus onder leiding van dirigent Frans Gort viert het 90-jarig bestaan met een tweetal concerten in de Stadsgehoorzaal. Orpheus werd opgericht in 1904 onder auspiciën van de volksbond tegen drankmisbruik.

29 Feestelijk heropening van de ingrijpend verbouwde polikliniek van het Holy Ziekenhuis.

November

1 In de Oude Hal van het stadhuis overhandigt burgemeester Stam het eerste exemplaar van het oorlogsboek 'De schok van het onbekende, Vlaardingen tijdens crisis, bezetting en bevrijding', aan Koos Postema. Drs. Klaas Kornaat, auteur van het boek, overhandigt exemplaren aan D. Doorduin en oud-politieman C.A. van Eendenburg.

2 Burgemeester Stam overhandigt een 'loffelijk getuigschrift' van de Stichting Carnegie Heldenfonds aan de 10-jarige levensredder Giliam van der Brugge.

3/4 25ste Zonnehuis-bazar met een recordopbrengst van 26.000 gulden. De opbrengst wordt gestort in het bewonersfonds van het Zonnehuis.

5 Opening van de tentoonstelling 'Variaties op muziek' in het Muziekinformatie- en documentatiecentrum Ton Stolk met 45 werken van 22 kunstenaars. Tijdens de opening uitreiking van het eerste exemplaar van de gedichtenbundel 'Een pluisje in de wind' van Eva Timmermans.

9 Soberheid regeert in Vlaardingen. Dat wordt tijdens de algemene beschouwingen over de begroting van 1995 nog eens bevestigd. De toekomst ziet er nog zwarter uit: bezuinigingen, taken afstoten en tarieven verhogen.

11 Officiële opening van het zorgcentrum Soenda aan de Soendalaan door staatssecretaris Erica Terpstra.

12 De vergunning die Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben verleend voor het inrichten van een vuilstortplaats in de Lickebaert is door de Raad van State nietig verklaard. Bepaald wordt dat GS eerst een uitgebreid geotechnisch onderzoek moeten laten doen naar de effecten die de stortplaats zal hebben op de ondergrond.

15 Tele-Taxi, ingevoerd in april, huldigt de 55.555ste passagier.

In het kantoor van de VSB bank Schiedam-Vlaardingen aan de Schiedamseweg presentatie van het nieuwe Jaarboek van de Historische Vereniging Vlaardingen. Het boek bevat o.a. een artikel van de hand van stadsarchivaris J.A.C. Mathijssen over de geschiedenis van de Volkskredietbank.

19 De scholengemeenschap Groen van Prinsterer viert het 75-jarig bestaan met o.a. een reünie in het gebouw aan de Rotterdamseweg.

Intocht van Sint Nicolaas op het voormalig koninklijk jacht 'Piet Hein'.

20 Feestelijke opening van de nieuwbouw van de Maranathakerk aan de Prof. Mekelstraat. De kerk is het bedehuis van de Volle Evangelie Bethelkerk.

21 Officiële inauguratie van Anjo de Bont-Wissink, sommelier en tweede oberkelner in restaurant De Wijnmeester, als SVH Wijnmeester. Zij behoort nu tot het selecte gezelschap van zeventien SVH Wijnmeesters in Nederland.

23 Vanaf de stoomsleper 'Furie' slaat burgemeester Stam de eerste paal voor de Vlaardingse Museumkade. Een fantastisch project voor de deur van het Visserijmuseum met o.a. een replica van de historische stadskraan.

24 Duizendste lunchconcert op het Van Peteghem-orgel door organist Aad Zoutendijk. Zoutendijk is sinds maart 1974 vaste organist van de Grote Kerk.

29 De Zondagsbode, het weekblad voor de Nederlands Hervormde Gemeenten, bestaat 100 jaar. Het eerste nummer verscheen op 1 december 1894.

December

1 Officiële start van de Actie Tankslag in Vlaardingen. Bij een woning aan het Van Heutszpark haalt wethouder K. van der Windt de eerste van vierhonderd oude olietanks boven de grond.

2 Wethouder K. van der Windt huldigt het echtpaar Van den Maagdenberg als houders van het duizendste abonnement van de Artoteek.

5 Bureau Halt start deze week op scholen de jaar-

De eerste paal voor de historische stadskraan, 23 november.

Aad Zoutendijk aan het hem zo vertrouwde Van Peteghemorgel, 24 november.

lijkse vuurwerkcampagne. Voor de actie bestaat opvallend veel belangstelling.

9 Voor de tweede keer dit jaar openen Cora van Deurzen en Karel Doruyter in de Peperstraat hun kapperszaak 't Salonnetje. Eerder dit jaar werd de kapsalon wegens instortingsgevaar na heiwerkzaamheden gesloten.

Loop-in concert in de Grote Kerk met medewerking van het Gemengd Koor Andantino o.l.v. Dick Borst, het dameskoor Viva Melodia o.l.v. Ton van Lierop, Addie de Jong, carillon en Aad Zoutendijk, orgel. Daarna ontsteekt burgemeester Stam de lichten van de grote kerstboom op de Markt.

10 In de Lijnbaanhallen eerste Vlaardingse Vrijwilligersdag, georganiseerd door de VASK (Vrijwilligers Aktiveren Samenwerkings Kontakten). In de gemeente zijn ongeveer 16.000 vrijwilligers actief.

Eerste Groot Vlaardingenloop op het parcours van de Atletiekvereniging Fortuna met ca 2.500 deelnemers. Winnaar over de vijftien kilometer wordt Kees Paalvast in een tijd van 55,29 minuten.

19 Overleden te Hendrik Ido Ambacht op 63-jarige leeftijd Willem van Pelt, voormalig voorzitter van de Stichting Nationale Gedenkdagen Vlaardingen.

21 De Vlaardingse tentoonstellingsbouwer Jacques Koedood neemt in het Rotterdamse Ahoy afscheid van zijn medewerkers en relaties. Hij blijft als ontwerper betrokken bij Koedood Internationaal Tentoonstellingsbouw, dat door zijn oudste zoon wordt voortgezet.

Bij opgravingen op het Moermanterrein is een houten duiker uit de Romeinse tijd gevonden. In Nederland zijn in totaal negen duikers uit die tijd gevonden. Stadsarcheoloog J.P. ter Brugge heeft de vondst gedateerd op circa 100 jaar na Christus.

23 Laatste filmvoorstelling voor volwassenen in de filmzaal van de Stadsgehoorzaal. Bezuinigingen liggen ten grondslag aan dit besluit. De kinderprogrammering blijft gehandhaafd.

24 In de Sherry-bar uitreiking van de prijzen van het Vlaardings Voetbalgala 93/94. Kampioen wordt voetbalvereniging Deltasport. Zwaluwen-doelman Rob Grauwmeijer wordt beste speler van het seizoen en Erwin van Rooy beste doelschutter. De sportprijs van Waterweg FM gaat naar VZC en Zwaluwen.

26 Traditiegetrouw is in de Joannes de Dooperkerk een levende kerststal te bewonderen. Ook zijn er opvoeringen van het kerstverhaal.

30 Ab Hoftijzer stond onlangs voor de 176ste keer bloed af en verovert daarmee de eerste plaats in het donorklassement van de Bloedbank Rotterdam.

jaarverslag

Archeologische Werkgroep Helinium

Het bestuur van Helinium bestond in 1994 uit J.P. ter Brugge, voorzitter; J.M. Moree. penningmeester; P.S. de Wit, secretaris (eerste periode waargenomen door M.A. Struijs); R.M. Weerdesteijn-van Dam, bibliothecaresse; en H.J. Luth, algemeen bestuurslid. Helinium telde 59 leden en 75 donateurs.

Terra Nigra

Het blad Terra Nigra verscheen dit jaar 3 maal. Uiteraard werd de artikelenreeks over de grafzerken in de Grote Kerk te Vlaardingen voortgezet. Daarnaast was er aandacht voor activiteiten van de leden en opgravingen in de regio. Zo vertelde Kees van de Boogert hoe een graafkamp bij Wijk bij Duurstede was verlopen. Ellen Groen besprak het puzzelen met scherven. M.A. Struijs wierp een blik op het verleden van "Den Engelschen Boomgaart". Verder was er aandacht voor een schedelrest van het free-golfterrein en de ruïne van Huis te Riviere bij Schiedam. In een speciaal nummer werd er (eigenlijk een jaar te laat) teruggekeken op het 35-jarig bestaan van Helinium. Door middel van interviews met leden en actievelingen uit de beginperiode werd er gegraven naar het verleden van Helinium. Oude kranteartikelen maakten het geheel compleet.

Werkavonden

Dit jaar werd de frequentie van de werkavonden flink verhoogd. Nu is er elke woensdagavond een werkavond. In eerste instantie werden de werkavonden vooral gebruikt om onze nieuwe werkruimte op "Hoogstad" zo aangenaam en bruikbaar mogelijk te maken. Daarna werd weer de beerput met het interieur van Herberg "De Visscher" ter hand genomen. Dit keer werd er naast porselein en majolica vooral met het glas gepuzzeld, zodat we het 18e eeuwse servies steeds verder compleet krijgen. De laatste helft van het jaar was er veel materiaal van de opgraving "Hoogstad" te verwerken. Vele scherven en andere objecten uit de Romeinse tijd werden schoongemaakt en uitgezocht.

Lezingen

De nieuwe werkruimte werd regelmatig gebruikt om er lezingen te houden. Fred Brounen ging in op nieuwe ontwikkelingen in het onderzoek naar neolitische vuursteenmijnen in Zuid-Limburg. Bart Klück vertelde over bouwhistorisch onderzoek in Utrecht. Saskia van Dockum bekeek met ons het Kromme Rijngebied in de Romeinse tijd en Arnold Carmiggelt besprak het

gebruik van de inhoud van beerputten als bron bij het bestuderen van de materiële cultuur.

Reünie en Lustrumviering

Weliswaar een jaar te laat maar daarom niet minder feestelijk, werd op Hoogstad het 7e lustrum gevierd met een grootschalige reünie-barbecue. Zowel oud als nieuw kwam opdagen en het werd een heel gezellige avond waarop zowel oppervlakkig geschaafd als diepgegraven werd. De heren L. Havelaar en G. Immerzeel werden beiden beloond met een lustrumglas omdat ze het al die 35 jaar actief als lid hadden uitgehouden. De heer P.G. Heinsbroek verdiende het glas voor zijn eerste decennium als redacteur van de Terra Nigra. Uiteraard wierp een ieder een blik op het nieuwe museum op de zolder van Hoogstad.

Schenkingen

Helinium heeft dit jaar de nodige schenkingen mogen ontvangen in de vorm van boeken en ander materiaal. Zo schonk M.A. Struijs een elektrisch diascherm en het Stadsarchief kasten.

Opgravingen

Helinium was dit jaar actief in Vlaardingen, Schiedam en Maasland. In Vlaardingen werd de stadsarcheoloog bijgestaan bij opgravingen bij "Hoogstad" en "de Fonotheek". Het onderzoek bij de Fonotheek was een voortzetting van de opgraving van enkele jaren geleden. De strook grond langs het pand van apotheek Backer kon nu in verband met de aanstaande bouwactiviteiten tot een meter onder het maaiveld worden ontgraven. Daardoor konden de bouwfases van de 16e tot de 19e eeuw worden gedocumenteerd. Waarbij een beeld van de winkel annex woning die daar stond kon worden verkregen. Op het achterterrein werd een beerput uit het begin van de 17e eeuw aangetroffen. Hierin hadden de voormalige gebruikers nog wat aardige voorwerpen achtergelaten.

Bij "Hoogstad" konden we een blik werpen op de innovaties uit de Romeinse tijd. Hier werd de inhoud van een met afval gevulde kreek onderzocht. De vondst van een duiker (sluisje) sprak tot de verbeelding. Het bestond uit twee uitgeholde boomstammen met een klepsysteem en daarbij een kreekafdamming met beschoeiing. Naast dit antieke kunstwerk werden heel wat andere interessante vondsten geborgen.

Bij de opgravingen van de Universiteit van Leiden in de Holierhoekse polder aan de Breeweg werd assistentie verleend. Hier werd de plattegrond van een boerderij uit de ijzertijd blootgelegd. Vlak onder de graszoden waren de resten al zichtbaar. De vloeren die uit lagen mest en riet bestonden waren hier en daar in scheuren weggezakt, zodat ze door het grondwater geconserveerd waren. Nu was nog goed te zien dat ze ooit meer dan een meter dik waren geweest. Naast grote hoeveelheden scherven waren er dit keer ook wat fragmenten van bijzondere glazen armbanden aan het licht gekomen.

In Schiedam stond een aantal Helinium-leden het Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR) bij. In verband met de nieuwbouw werden de resten van het kasteel Huis te Riviere bedreigd. Bij de opgraving kon de kasteelplattegrond voor een flink deel worden aangevuld.

In verband met nieuwbouwplannen werd een Maaslandse boerderijterp aan een onderzoek onderworpen. De in het dorp gelegen terp (Irenelaan/Langetaam) werd afgeboord, waarbij de terp-ophogingslaag en de onderliggende geologische opbouw omhoog kwamen.

Hoogstad

Onze werkruimte werd verder geperfectioneerd en in gebruik genomen. Bovendien werd dit jaar het Archeologisch en Bouwhistorisch Museum "Hoogstad" geopend op de zolder boven de werkruimte, zodat we nu samen met het museum onderzoek en resultaat aan het grote publiek kunnen tonen.

In elkaar gepuzzeld glas uit de beerput van Herberg "De Visscher"

jaarverslag

Stichting Archeologie en Bouwhistorie Vlaardingen/ Museum Hoogstad

Het bestuur van de Stichting Archeologie en Bouwhistorie Vlaardingen was tot 4 november 1994 als volgt samengesteld:
Voorzitter: dhr. A.A.J.M. van Lier; secretaris: dhr. drs. J.P. ter Brugge; penningmeester: dhr. mr. B. Houdijk; en de leden mevr. drs. H.D.M. Schreurs-Verwer, dhr. drs. K. van der Windt en dhr. ing. A.J. van Bommel. Op genoemde datum volgde dhr. ter Brugge dhr. van Lier op als voorzitter. Mevr. M. Groen trad aan als secretaris. Mevr. Schreurs en dhr. Van der Windt traden af en werden opgevolgd door de heren J.A.C. Mathijssen en drs. J.M. Moree.
Binnen het bestuur in de nieuwe constellatie zijn diverse disciplines, die van belang zijn bij de samenstelling daarvan, in de bestuursleden aanwezig: Museumwereld (M. Groen, conservator Mariniersmuseum Rotterdam), Financiën/museumexploitatie (B. Houdijk, directeur Machinefabriek Houdijk B.V., Vlaardingen), Bouwhistorie/monumentenzorg (A.J. van Bommel, assistent monumentenzorg Rijksbouwmeester, tevens Historische Vereniging Vlaardingen), Archiefwezen (J.A.C. Mathijssen, stadsarchivaris Vlaardingen, tevens Historische Vereniging Vlaardingen), Archeologie/ Helinium (J.M. Moree, medewerker Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam, bestuurslid archeologische werkgroep Helinium) en de gemeentelijke archeologie (J.P. ter Brugge, stadsarcheoloog Vlaardingen).
De per september 1992 van de Stichting Woningbedrijf Vlaardingen gehuurde ruimtes in boerderij Hoogstad, werden van september 1993 tot en met mei 1994 ingericht als archeologisch museum en als werkruimte. Met hulp van vele vrijwilligers en de ingehuurde plaatselijke aannemer M. de Baan werden in het museum vier "diorama's" (1:1 inter- en exterieurs) gerealiseerd. Tevens werden in de voormalige stal de archeologische werkruimten (was- en droogkamer, opslagruimte, restauratieatelier en uitlegruimte), een toileteenheid en een ontvangstruimte, voor het museum vervaardigd. Vermeldenswaard is het feit dat zowel de werkruimten, toilet als museum voor rolstoelgangers en slechtlopenden toegankelijk zijn. Op basis van het schetsontwerp van de heren J.M. Moree en J.P. ter Brugge vervaardigden de Vlaardingse kunstenaars Joop van Dorp en Cor Maarleveld een definitief inrichtingsplan voor het Archeologisch-Historisch Museum Hoogstad. De inrichting bestond uit een viertal "diorama's", die een driedimensionale blik gunnen in vier archeologische perioden, te weten de Vlaardingen Cultuur (ca. 3000

Illustratie: Fragment van een tekening van landgoed Hoogstad door Ger Immerzeel, 1992.

voor Chr.), de IJzertijd (ca. 300 voor Chr.), de Middeleeuwen (ca. 1400 A.D.) en de Vroeg-Moderne Tijd (ca. 1775 A.D.).
Het eerste diorama toont een (geschilderde) reconstructie van het toenmalige landschap met kreken, moerassen en oeverwal, alsmede een deel van een nederzetting met jagers en wild. Een gedeelte van een steentijd huis is in oorspronkelijke bouwmaterialen nagebootst (hout, riet, leem, etc.). Voor het huis staat een jongen met de zojuist door hem verworven jachtbuit. Het IJzertijd-diorama bestaat uit het woongedeelte van een boerderij, bestaande uit houten palen (staanders en wandpalen), vlechtwerkwanden en een rieten dak. In de boerderij,

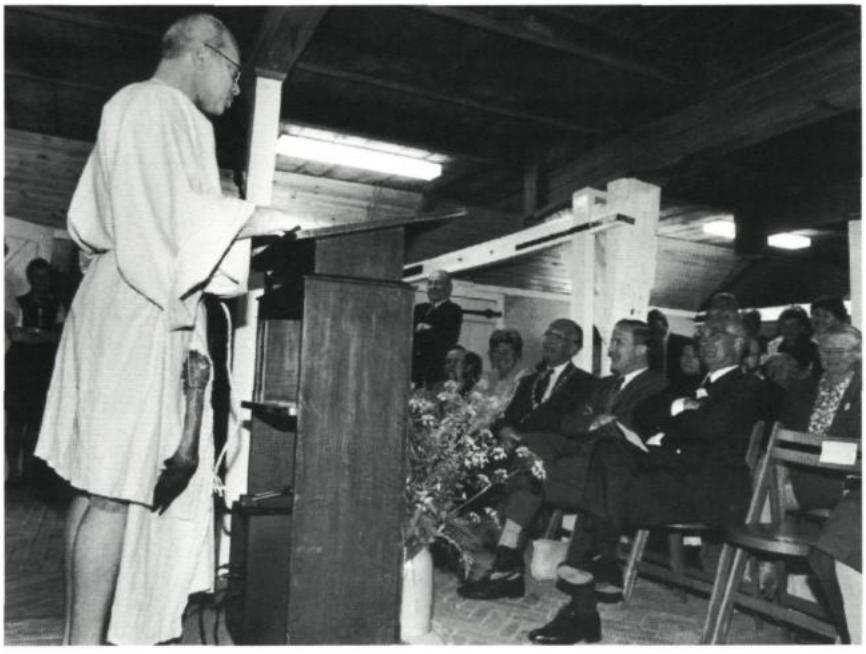

waar de bezoeker als het ware in staat, is een vrouw bezig met het bereiden bij de haardplaats van de IJzertijdmaaltijd. Het middeleeuwendiorama toont de werkplaats van een leerbewerker. De openstaande vensterluiken gunnen een blik op de Vlaardingse Markt, met kerk en stadhuis, rond 1400. De vroeg-moderne tijd is vertegenwoordigd door een replica van de aan de Markt teruggevonden herberg "De Visscher" uit de 2e helft van de 18e eeuw. Zowel het ex- als interieur is nagebouwd naar afbeeldingen uit dezelfde tijd. Bij ieder diorama is een vitrine geplaatst, waarin zich vondsten bevinden uit de periode die respectievelijk behandeld wordt. De archeologische vondsten zijn alle afkomstig uit Vlaardingen en in bruikleen ontvangen van de gemeente Vlaardingen (bureau archeologie en monumentenzorg) en de Instituten voor prehistorie van de universiteiten van Leiden en Amsterdam. Ook van het historisch Museum Rotterdam("Het Schielandhuis") werden bruiklenen ontvangen (Meubelen in de herberg).
Op 19 mei 1994 werd het museum feestelijk geopend door het symbolisch in (gelukbrengende) scherven laten vallen van een pot door de commissaris van de koningin in Zuid-Holland, mr. S. Patijn.
De bemensing van het museum tijdens openingsuren (kaartverkoop, rondleiding en informatie) werd verzorgd door leden van het "V.V.V.-Serviceteam Vlaardingen" en van "Helinium". Hun aanwezigheid was geheel belangeloos, waarvoor grote waardering bestaat.
Sinds de opening konden tot 1995 ca. 800 bezoekers verwelkomd worden, waaronder schoolklassen en diverse andere groepen. Het groepbezoek vond onder begeleiding met toelichting plaats.
In de museumwinkel werden replica's van Vlaardingse vondsten verkocht. De opbrengsten kwamen ten goede aan de exploitatie van het museum. Tevens bevindt zich in de museumwinkel een stelling met boeken over archeologie en de plaatselijke geschiedenis.
In 1994 heeft een stagiaire van de Hogeschool Rotterdam een lespakket samengesteld voor de hoogste klassen van de basisscholen en de brugklassen van het voortgezet onderwijs. In 1995 zal dit lespakket worden vervolmaakt en worden aangeboden aan de Vlaardingse, en mogelijk ook aan Schiedamse en Maassluisse scholen.
De sponsoractie, in 1992 begonnen, werd ook in 1994 weer voortgezet. Mede dankzij de in 1994 ontvangen sponsorgelden konden het museum en de werkruimten gerealiseerd worden, zonder af te wijken van het oorspronkelijke inrichtingsplan.

jaarverslag

Gemeentelijk Archeoloog

De werkzaamheden van de gemeentelijk archeoloog stonden in 1994 in het kader van één opgraving, namelijk die van een zogenaamde "duiker" uit de Romeinse Tijd, op het bedrijvenpark "Hoogstad". Naast de zeer langdurige en uitgebreide opgraving werd ook archeologisch onderzoek uitgevoerd op de locatie "Fonotheek".

Een "duiker" uit de Romeinse Tijd te Vlaardingen

Inleiding

Tijdens opgravingen op het te ontwikkelen bedrijventerrein "Hoogstad" te Vlaardingen zijn de resten van een zogenaamde "duiker" uit de Romeinse tijd teruggevonden. Duikers zijn uitgeholde boomstammen die de verbinding vormden tussen twee, door een dam van elkaar gescheiden, waterpartijen. Houten duikers uit de Romeinse tijd vormen in Nederland de oudste waterstaatkundige kunstwerken, die een eerste poging van de mens illustreren greep te krijgen op het landschap.

Waterhuishouding

In Nederland zijn thans, de Vlaardingse duiker meegeteld, negen houten duikers uit de Romeinse Tijd teruggevonden, daterend van het begin van de jaartelling of net iets eerder tot en met de 2e helft van de tweede eeuw na Christus. Duikers werden in met kleizoden opgeworpen dammen geplaatst, die twee waterpartijen van elkaar scheidden, bijvoorbeeld in een getijdekreek. Hierdoor kon bereikt worden dat hoogwater niet het achterland zou binnenstromen, terwijl de duiker ervoor zorgde dat eventueel overtollig binnenwater bij een lage waterstand in de kreek geloosd kon worden. Door middel van een klepje werd voorkomen dat bedoeld buitenwater naar binnen stroomde. De akkertjes en weilanden van de inheems-Romeinse boeren werden door middel van slootjes en greppels ontwaterd, die middels duikers weer uitmondden op het buitenwater/kreek.

Duikers

Ter vervaardiging van een duiker werd een geschikte boom, veelal een es, uitgezocht die werd uitgehold. Dit uithollen kon op twee manieren gebeuren: klieving van de stam en het uithollen van de helften die vervolgens weer aan elkaar werden bevestigd; of uitboren, zoals bij de Vlaardingse duiker. De lengte van de duiker "uit één stuk" kon bij de eerste methode uiteraard veel groter zijn (tot ca. 6 meter) dan bij de uitgeboorde exempla-

ren, waarbij men afhankelijk was van de lengte van de boor.
De nu in Vlaardingen teruggevonden duiker bestond uit een tweetal uitgeboorde boomstammen; een els en een es. De duikerhelft aan de water- of mondingszijde heeft een lengte van ca. 3,15 meter, die aan de land- of inlaatzijde ca. 3,60 meter. De laatste was aan één kant taps aangedisseld, zodat deze in de andere kon worden geschoven. Om te voorkomen dat de beide duikerhelften uit elkaar zouden schuiven was een "stop" op de landzijde-duikerhelft bevestigd, die in een in de andere helft aangebrachte sleuf paste. De totale lengte van de ineen geschoven duikerhelften bedraagt ca. 6,30 meter, tevens de minimale breedte van de dam. De binnendoorsneden van beide duikerhelften variëren tussen de ca. 30 en 40 cm. Het klepje was bevestigd aan een uitsparing in de wand van de duikerhelft, die uitmondde in de kreek. Door middel van een scharnierpunt werd bereikt dat water van buiten niet door de duiker het land op kon stromen, terwijl door het uitstromend binnenwater het klepje automatisch open kwam te staan.

Beschoeiing
Naast een dam en de duiker werd eveneens een beschoeiing aangetroffen, die het zodenlichaam van de dam tegen de eventuele golfslag en kolking moest beschermen. De meer dan 200 aangepunte houten elzen stammetjes zijn hiertoe stijf tegen elkaar en meer dan 1,75 meter de grond ingeslagen.

Vondsten
Voor de duikermonding is ten tijde van de ingebruikname van de duiker veel nederzettingsafval voor de duikermonding in het water geworpen. Dit pakket vondstmateriaal, waaronder kookpotten, geïmporteerd Romeins aardewerk (amphoren etc.), botmateriaal, glazen kralen en zogenaamde fibulae (mantelspelden van brons) diende als stortbed, bedoeld om onderspoeling van het damlichaam en de duiker te voorkomen.

Datering
Aan de hand van het vondstmateriaal kan de vindplaats, en daarmee de duiker, gedateerd worden op ca. 100 na Christus.

Verval
De duikerconstructie is buiten gebruik geraakt als gevolg van de aantasting van het damlichaam. In de grondprofielen konden een tweetal doorbraken in de dam worden geconstateerd, die met zand, klei en verspoeld vondstmateriaal waren opgevuld. Ook de duiker zelf werd door de spoeling van het water uitgeschakeld. Op het punt waar de duikerhelft van de landzijde in die van de waterzijde was geklemd, heeft langs de naden spoeling plaatsgevonden. In dit spoelende water werd zand en klei van de dam weggevoerd waardoor een gat onder bedoeld contactpunt ontstond. Met als gevolg van de druk van het bovenliggend damlichaam zijn de beide duikerhelften hier schuin weggezakt. Het water kon vervolgens niet meer door de duiker, waarmee deze constructie zijn functie verloren had. In de eeuwen die volgden werd ruim 1 meter klei over de duikerconstructie afgezet. De conservering was hiermee gewaarborgd.

Locatie "Fonotheek"
Op de tweede locatie, die op de hoek van de Hoogstraat en de Peperstraat is gelegen waar tot 1990 de Vlaardingse "Fonotheek" was gevestigd, werd een strook grond direct naast het pand van apotheek Backer opgegraven. Dit onderzoek vormde een voortzetting van de opgraving die hier in 1990 heeft plaatsgevonden. Na de opgraving werd de gehele locatie opnieuw bebouwd. De werkzaamheden bestonden uit het documenteren van de uit de 16e tot en met 19e eeuw daterende steenbouwfases, tot ca. 1 meter onder bestaand loopvlak. Dit in verband met mogelijke verzakkingen van het niet-onderheide belendende pand. Hierbij kon een beeld van de ruimtelijke indeling van de woning annex winkel door de eeuwen heen worden verkregen. Deze gegevens over de inrichting van het pand dat hier het laatst gestaan heeft en waarin de kapper Starre tot 1947 zijn bedrijf hield, konden worden aangevuld met inlichtingen van diens kinderen. In genoemd jaar brandde het pand af, tijdens de beruchte "brand van de Kofa", waarbij meerdere winkels en woningen in de as werden gelegd. Op het achtererf werd een beerput uit de eerste helft van de 17e eeuw aangetroffen. Onder de hierin aangetroffen voorwerpen bevonden zich een vrijwel gave "baardmankruik" en een kantklosje.
Tijdens de beide opgravingen werd wederom veel steun ondervonden van vrijwilligers (verenigd in de archeologische werkgroep Helinium), die geheel belangeloos hun bijdrage leverden bij het opgraven en uitwerken van de resultaten. Zonder hun hulp had genoemd onderzoek nooit uitgevoerd kunnen worden.

jaarverslag

Historische Vereniging Vlaardingen

Een geleidelijk toenemend ledenbestand, een goedgevuld activiteitenprogramma en een niet aflatende belangstelling van de pers voor het wel en wee van onze vereniging kenmerkten het jaar 1994. Waarbij het wee staat voor de soms naar buiten tredende gevoelens van onlust wanneer de plaatstelijke overheid en/of politiek plannen lanceert die het aanzien van onze stad bedreigen.

Aan het einde van het jaar telde de vereniging 1154 leden. Gezien de omvang van de bevolking van Vlaardingen is er voldoende groeipotentieel aanwezig. De vereniging spant zich dan ook voortdurend in om deze groei te realiseren.

De algemene ledenvergadering werd gehouden op 29 maart in Wijkcentrum Holy. tijdens deze bijeenkomst werd afscheid genomen van mevrouw E.C. van der Vlis-Dijkema, die 12 jaar lang deel uitmaakte van het bestuur. De reglementair aftredende bestuursleden, de heren J.A.C. Mathijssen, A. Ouwendijk, W. van de Wetering, werden herkozen.

Het jaar 1994 bracht ook het Tijd-Schrift nieuwe stijl: vier maal per jaar, gedrukt op een beter soort papier, in wat dunnere uitvoering en met advertenties om de kosten binnen de perken te houden.
Nummer 51 bevat een verhaal over de ophaalbrug van de Hoflaan. De artikelen van nummer 52 handelen over de 2e Van Leyden Gaelstraat en omgeving, waarom de Vlaardingers "blij" moeten zijn met het Liesveldviaduct en over een diefstal van lood in 1789. In uitgave 53 een waarde-oordeel over de uitbreiding van het Stadsarchief van Vlaardingen, Aalkeet en Rijskade als naamgeving voor rustplaatsen langs de A20 en een artikel over Hendrik Ludwijn van Linden van den Heuvell. De inhoud van nummer 54 omvat Het Melkhuisje.... in Vlaardingen!, HVV verwerft negatievenverzameling, reactie op artikel 'De 2e Van Leyden Gaelstraat' en Rehabilitatie na 280 jaar.

De lezingencyclus opende met een verhandeling van de stadsarchivaris, de heer J.A.C. Mathijssen over genealogie. Vervolgens was daar de tweede bijeenkomst van de 'trilogie' rond de Grote Kerk. Aan de orde kwamen 'Willibrordus en de Hollandse kerken' door de stadsarcheoloog, de heer J.P. ter Brugge en 'Chronologie van de Grote Kerk' door de heer M.A. Struijs.

De algemene ledenvergadering werd gevolgd door een lezing van de heer F.W. van Ooststroom over 'Het rijke verleden van Holy'.
'Eendenkooien en het kooibedrijf in Nederland' werden behandeld door de autoriteit op dit gebied, de heer J.J.H.G.D. Karelse. Voor wat betreft de lokale omstandigheden werd hij bijgestaan door de beheerder van de Vlaardingse (Natuurmonumenten) eendekooi, de heer J. Hofman.
Ter voorbereiding op de excursie naar Willemstad kwam drs. J.P.C.M. van Hoof naar onze stad om te verhalen over de vele wetenswaardigheden van deze plaats en over de fortificaties van de Hollandse Waterlinie.
In de laatste bijeenkomst van het drieluik over de Grote Kerk werd de aandacht gericht op het -met echowerk verrijkte- Van Pethegem orgel en op de kerktoren. Vader (de vaste organist) en zoon Zoutendijk gaven uitleg en demonstratie van het orgel.
'De morfologie van Vlaardingen' was een onderwerp dat werd behandeld door de heer A.J. van Bommel.
De heer J.P. ter Brugge belichtte de in Vlaardingen uitgevoerde archeologische activiteiten gedurende de afgelopen 35 jaar in het in mei geopende Archeologisch en Bouwhistorisch Museum Hoogstad.
Tijdens de laatste lezing van het jaar vertelde Luchtmacht Luitenant-Kolonel b.d. A.P. de Jong over zijn oorlogsjeugdherinneringen in onze stad.

Willemstad was het doel van de zomer excursie. Een uitgebreide stadswandeling en een bezoek aan de bastions -en dit alles onder deskundige begeleiding- vormden de hoofdmoten van deze dag.
Heel bijzonder was ook de excursie in het najaar. De deelnemers werden in de gelegenheid gesteld kennis te maken met de onlangs gerestaureerde Grote Kerk van Maassluis.

Het Historisch Jaarboek Vlaardingen 1994 werd gepresenteerd in het kantoor van de VSB Bank Schiedam Vlaardingen, Schiedamseweg 12/3. Het eerste exemplaar was bestemd voor de districtsdirecteur van de bank, de heer G.N. Steenkamer, die het ontving uit handen van de auteur van het omslagartikel 'Lenen, lenen - betalen, betalen', de heer J.A.C. Mathijssen. andere bijdragen worden gevormd door een artikel over de heer J. Buis, de eerste SDAP-wethouder van Vlaardingen van de hand van de heer H. van der Lee en de tweede aflevering van het verhaal over de stadsrechten van Vlaardingen, dat werd geschreven door de heer P.J. Westerdijk.

Wederom was het de inzet van de vele leden die dit verenigingsjaar zo goed heeft doen verlopen. Onze oprechte dank!

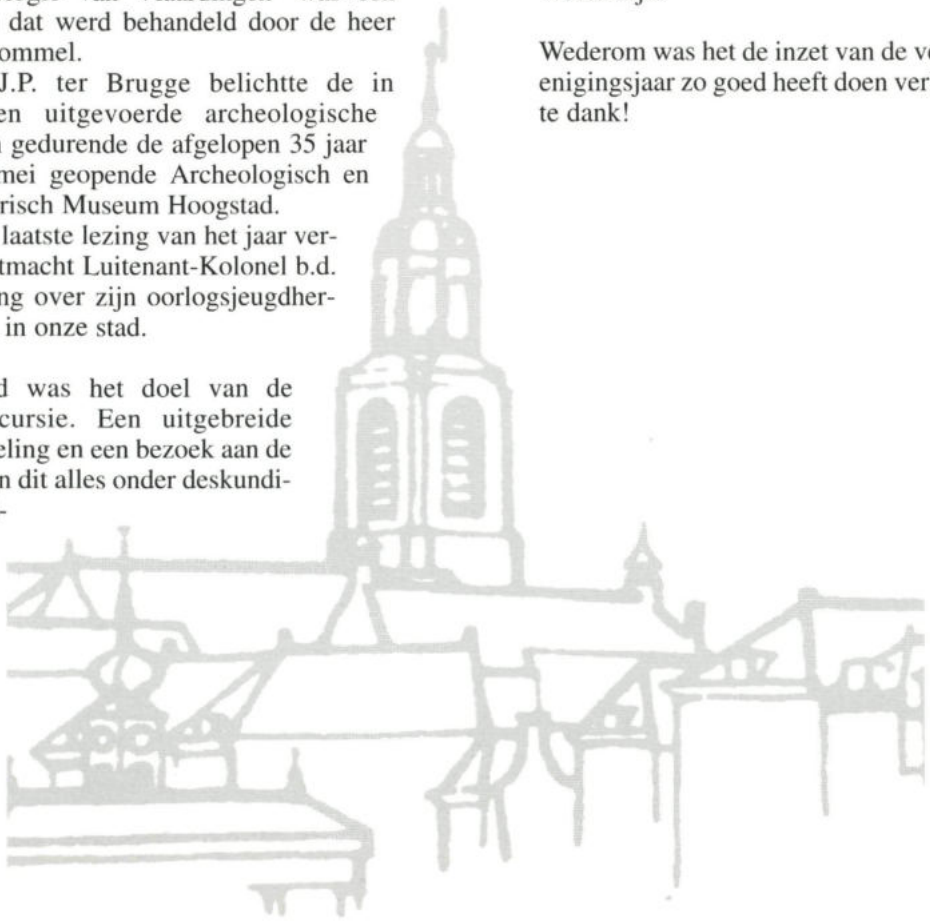

jaarverslag

Stadsarchief

Bijna het gehele verslagjaar werd overheerst door de verbouwing, renovatie en uitbreiding van het gebouw van het Stadsarchief. In totaal is de studiezaal van het Stadsarchief 12 weken dicht geweest. Desondanks bezocht vrijwel eenzelfde aantal bezoekers de studiezaal (1993: 2.423, 1994: 2.206). Het gehele proces werd op 13 oktober feestelijk afgesloten met de officiële opening, die verricht werd door burgemeester Stam en dr J. Boomgaard, directeur van het Algemeen Rijksarchief te Den Haag en vice-voorzitter van de Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland. Op dat moment was het Stadsarchief een depot, een studiezaal, twee werkruimten, een donkere kamer en een kantine rijker. De nieuwe, donkere vleugel aan Plein Emaus heeft inmiddels de bijnaam het 'Emausoleum' gekregen...
Niet alleen de archieven en Atlas hebben weer een optimale ruimte, ook de medewerkers bevinden zich in een veel betere situatie dan vóór de verbouwing.
Het laatste kwartaal van 1994 werd besteed aan het 'puinruimen', wat enerzijds resulteerde in het maken van een nieuwe werkstart voor de medewerkers en wat anderzijds tot gevolg had dat de 'archiefstaf' zich over de toekomst ging buigen. Kernpunten daarbij waren: het Stadsarchief in zijn omgeving, een kijk op de collecties en op selectie en vernietiging nu en in de toekomst, machineleesbare gegevensbestanden en last but zeker not least 'de middelen': financiën, automatisering en personeel.

De aansluiting op het gemeentelijke automatiseringsnetwerk kreeg medio 1994 zijn beslag. Vanwege de complexiteit van de materie kon in het verslagjaar nog niet worden overgegaan tot ingebruikname van een op het netwerk aangesloten gebruikers-vriendelijke terminal voor de studiezaalbezoekers.
Ondanks alle verbouwingsperikelen werden in 1994 zeer veel archieven voorzien van een magazijnlijst of inventaris. In de loop van 1994 werd bovendien de omvangrijke inventarisatie van het Vlaardingse bestuursarchief van 1812 tot 1962 afgerond na ruim twintig jaar noeste arbeid. De computerbeschrijvingen van bibliotheek en portretfoto's uit de Topografisch-Historische Atlas vorderden gestaag.
Er was in 1994 een opvallende verschuiving merkbaar van genealogisch onderzoek (voornamelijk zelfbediening) naar historisch onderzoek naar Vlaardingse panden en straten. Commerciële bureaus deden in opdracht

van derden meermalen onderzoek naar (bouw)lokaties, waarvan het vermoeden bestond dat er sprake was van bodemverontreiniging. Gestart werd met het vervaardigen van nadere toegangen op archiefgedeelten, die hierbij veel geraadpleegd moesten worden. Een andere verheugende ontwikkeling was de toenemende vraag naar lokaal-historische informatie vanuit het voortgezet onderwijs.

De voornaamste aanwinsten uit 1994 waren:

Archieven van overheidsinstellingen:
Gemeentepolitie Vlaardingen, aanvulling, 1948-1993 (21.0);
Gemeentewerken, aanvulling, 1955-1980 (20.0);
Vlaardings Diensthoofdencontact/diensthoofdenoverleg, 1983-1993 (0.12);
Secretarie, aanvulling, 1946-1962 (ca 60.0);

Archieven van niet-overheidsinstellingen:
N.V. Zeevisserij Maatschappij en Haringhandel v/h A. Verboon, aanvulling, 1911-1968 (0.2);
Hollandsche fabriek van melkproducten en voedingsmiddelen N.V. Hollandia, 1882-1972 (12.0);
Notarissen, aanvulling, 1906-1915 (2.8);
CHU-vrouwengroep, aanvulling archief CHU, 1962-1971 (0.2);
Christelijke Oratoriumvereniging 'Gloria in Excelsis Deo'/Toonkunstkoor, aanvulling 1978-1987 (0.2);
D66, afdeling Vlaardingen, 1980-1990 (0.48);
Rederijen Hoogendijk, Vriens & Kornaat, ca 1930-1980 (9.0);

Scheepsbouwwerf, machinefabriek en constructiewerkplaats I.S. Figee Vlaardingen N.V., (1904) 1940-1972 (1985) (1.0);
Federatie van Vlaardingse Muziekgezelschappen, 1972-1990 (0.6);
Katholiek Vrouwengilde/R.K. Vrouwenbond/R.K. Vrouwenvereniging/R.K. Vrouwenbeweging, (1918) 1921-1993 (0.6);
Archeologische werkgemeenschap voor (Westelijk) Nederland, afdeling 8/werkgroep Helinium, 1958-1994 (0.72);
Stichting (Centrale Jeugdcommissie) St Willibrordus Jeugdcommissie en Franciscus Lodewijk-, Willibrordus-, Lucia- en Barbaragroep van scouting Nederland, 1966-1985 (0.12);
Comité 'Het Geuzenmonument'/G.B.H. Niestadt, 1980-1984 (0.12);
VVD, fractie Vlaardingen, 1980-1993 (0.24);
Vereniging 'De Ambachtsschool voor Vlaardingen e.o.'/ Avondnijverheidsschool, later Lagere Technische School, (1932) 1934-1989 (6.0);

Topografisch-historische atlas:
Naast honderden oude en nieuwe foto's o.a. een aquarel van de hand van de Chinese kunstenaar Jiang Ne Liang, voorstellende het stadhuis aan de Markt, gezien vanaf de hoogte van de Brede Steeg en een aantal oude opzetplaatjes, met achterop reclameteksten van Vlaardingse winkeliers.

Audio-visuele collectie:
Er werden enige tientallen videobanden verworven, o.a. van de festiviteiten rond Ambacht-50 (14 september 1991), Haring- en Bierfeesten, het Vlaardingen-Oost Bedrijf en Vulcaanhaven, vervaardigd door Jan Schaper (1955-1956), de renovatie van de Pieter Karel Drossaartstraat begin jaren tachtig, het stadsvernieuwingsproces Vettenoordsepolder 1960-1980, de sloop van de Nieuwe Kerk aan de Binnensingel (1981) en de Vlaardingse musical Brood uit het water.

Geholpen door veel vrijwilligers en door de tomeloze inzet van de eigen medewerkers is 1994 voor het Stadsarchief ondanks de verbouwing tóch een heel vruchtbaar jaar geweest. De resultaten mogen dan ook gezien worden gedurende de normale openingstijden van het Stadsarchief.
Voor nadere informatie: 010 - 24 84 999.

jaarverslag

Streekmuseum Jan Anderson

Het jaar 1994 heeft in het teken gestaan van de landelijke publiciteit. Dat begon al in januari met een gesprek voor de VARA-radio. Een ploeg van 9 personen met een enorme trailer was zelfs nodig om een uitzending van nog geen 3 minuten te maken voor uitzending voor de RVU in november in verband met een gedicht van Jan Hanlo, opgenomen in het schoolklasje in juli. De uitzending van 5 minuten via de Rotterdamse Stads-TV op 23 september over het museum leverde veel respons op, evenals een pagina groot artikel in Trouw over de winterhulp.
De Rotterdamse musea "De Dubbelde Palmboom", het "Historisch Museum" en het "Schoolmuseum" verzorgden met ons materiaal tentoonstellingen over Devotionalia (objecten over geloofsbeleving zoals wijwaterbakjes, zondagschoolboekjes, enz.), "Op de koop toe" over dingetjes die je vroeger bij de boodschappen kreeg, en houten schooltassen (18e en 19e eeuw).
De kollektie oorlogsspeelgoed kwam terug na geëxposeerd te zijn geweest in Delft, Edinburgh en Kopenhagen.
Veel materiaal werd geleverd voor het boek van de plaatselijke schrijver/historicus Klaas Kornaat over W.O. II, terwijl thans meegewerkt wordt aan een boek over 100 jaar ziekenverpleging in Vlaardingen.

2912 Bezoekers bezochten het Streekmuseum, ruim 160 personen meer dan vorig jaar. Buiten openingstijden werden 17 groepen en 6 bruidsparen ontvangen.

De bibliotheek werd dit jaar aangevuld met 361 titels, waaronder het verjaardagsboekje van de NSB, het album Reichswehr, publicaties over Friese schaatsenmakers en aardewerk van Goedewagen en Regina te Gouda.

De Prenten- en Tekeningenkollektie werd uitgebreid met 856 stuks, waaronder die van het Weeshuis, het Hollandiagebouw en de Billitonflat. Verder veel sluitzegels, boekenleggers en een entreebiljet uit 1946 van de wereldpremière van de film over de luchtlanding bij Arnhem. Apart kunnen worden vermeld de originele handtekeningen van Mussert, Max Blokzijl, Rost van Tonningen, alsmede een kollektie illegale bladen van het Vlaardingse blad "De Volhouder", het dagboek van Jacob van Tol uit 1923 en het diploma van de landbouwcursus van Piet Oosthoek.

Dit laat ons stilstaan bij de dood van de heer P. Oosthoek, 19 jaar lang onze steun en toeverlaat, niet alleen als werker, maar bovenal als aanspreekpunt.
Naast dhr. Oosthoek verloren wij de afgelopen jaren al onze ambachtslieden zoals schoenmaker Maarten Vermeer, de schilders Jan Kloet, Jan Slot en Bertus Starrenburg en smid Koos Bergeman. Een merkbaar blijvend gemis, deze vooroorlogse vakmensen.

De voorwerpenkollektie werd verrijkt met 1535 voorwerpen. Hieronder opgegraven spaarpotten uit de 16e tot de 19e eeuw, tinnen speelgoed, een doos met 79 speldjes van vooroorlogse jeugdverenigingen en 42 politie-emblemen, 2 koperen roomschalen van een Vlaardingse boerderij, een houten haringplankje uit de erfenis van Mw. Weiland, het St. Nicolaaspak van Piet Oosthoek uit 1942 en zijn ca. 25 films over Vlaardinger-Ambacht, de Pijpers en zijn boerenbedrijf.

De Fotokollektie mocht 235 losse foto's verwelkomen, naast 3 albums met straatkiekjes uit de jaren '80 van dhr. Tops, oud-penningmeester van de Stichting Haring en Bierfeest, 7 albums uit de kollektie Oosthoek over het boerenleven in Ambacht en een album met foto's van de bouw van de Havenkade, geschonken door K. Bouman.

5 Restaurateurs hebben 9 voorwerpen weer in goede staat gebracht, o.a. een merklap uit ca. 1840 met wollen borduursels.

Tentoonstellingen buiten de deur organiseerden we in het oude Stadhuis op Koninginnedag met foro's van G. v.d. Pijl uit de bezettingstijd. Verder in diezelfde ruimte in september een fototentoonstelling "Uit de tijd van het Petroleumstel". Materiaal leverden we voor een tentoonstelling over de crisistijd aan het Volksbuurtmuseum in Den Haag en bouwplaten voor het museum in Harderwijk.

Lezingen werden tenslotte verzorgd over straatnamen, over het begraven, waarvan één keer op de Begraafplaats Emaus voor het college van B & W.

jaarverslag

Visserijmuseum

Een museumjaar loopt niet altijd van 1 januari tot en met 31 december. Het expositiejaar 1994 begon eigenlijk al op 4 december 1993 met de opening van "Kijk op Konstruktie". Een tentoonstelling gewijd aan het leven en werken van oud-scheepsbouwer en modelbouwer Jo Ploeg. Op die dag vierde de heer Ploeg zijn tachtigste verjaardag. Gezien zijn vele verdiensten, onder andere voor het Vissserijmuseum als adviseur modelbouw, kreeg hij bij de opening de eremedaille in goud behorend bij de Orde van Oranje Nassau opgespeld door de wethouder van Cultuur, de heer K. van der Windt.
Het waren drukke tijden voor het museum. Ruim een week eerder, op 25 november, kreeg de minister van de Verkeer en Waterstaat, mevrouw H. May-Weggen, het eerste exemplaar van het rapport "Veiligheid aan boord van vissersvaartuigen" overhandigd. Tevens had het Visserijmuseum de primeur van de daarbij behorende videofilm "Kantje Boord".
De tentoonstellingskalender 1994 vertoonde een grote variatie. Gedurende de zomer stond de "Vriendenproductie", "Het Zout Verzouten" op de eerste verdieping. Een prachtige expositie over de laatste decennia van de Vlaardingse visserij. Scheepsmodellen, waaronder een serie van modelbouwer J.K. Pluimgraaff en tientallen foto's van de vleet- en trawlvisserij, toonden de ontwikkeling en uiteindelijke neergang van de Vlaardingse visserij. Het in opdracht van het museum gebouwde model van de motorlogger VL 66 "Neeltje", geschonken door Fontijne Holland BV te Vlaardingen, stal de show.
Kenner van de visserijgeschiedenis en bestuurslid van de Vereniging Vrienden van het Visserijmuseum, M.P. Zuydgeest, publiceerde annex aan deze tentoonstelling het boek "Het zout verzouten". Een co-productie van Uitgeverij De Europese bibliotheek, de Vereniging Vrienden van het Visserijmuseum met financiële steun van het VSB fonds Schiedam Vlaardingen.

De tweede helft van het jaar stond in het teken van de kunst. In de herfst betrof dat maritiem werk van etser/schilder Frans Verpoorten uit Haarlem. Een overzichts- en verkooptentoonstelling van deze 70 jarige kunstenaar die zijn leven lang op en langs het water gezworven heeft.
In december exposeerde de "schildersgroep Woutershof". Een aantal verstandelijk gehandicapten van het Vlaardingse dagcentrum "Woutershof". De leden van deze groep bezochten gedurende de zomermaanden een

aantal malen het museum en geïnspireerd door wat ze zagen, ontstond een prachtige tentoonstelling. Niet minder dan negen werken werden verkocht.

In 1994 werden de twee laatste tentoonstellingen geopend in de reeks "Vis-à-Vis". De fotografen Piet van Leeuwen en Thomas Lenden beeldden op geheel eigen wijze respectievelijk de "tweekleppigen", de oester, mossel en kokkel en de intvisachtigen uit. Met deze inktvissen van Thomas Lenden werd de door de Mondriaan Stichting en het Nationaal Visbureau gesubsidieerde tentoonstellingsreeks afgesloten.

Voor het eerst sinds het bestaan van het museum was een tentoonstelling van het Visserijmuseum te zien in het buitenland. Een geheel in eigen huis geproduceerde Deense versie van de tentoonstelling "Veilig bedrijf?" was onder de titel "Sikkert Ehrverv?" te zien in het nationaal Visserijmuseum te Esbjerg in de maanden februari en maart.

Eigenlijk geen expositie maar een presentatie van het Visserijmuseum stond in de Ahoy te Rotterdam van 22 tot en met 26 november. Gesponsored door zowel Ahoy Rotterdam als Koedood Services te Rotterdam presenteerde het museum zich in een grote stand in de ingang van de BI+VI, de tweejaarlijkse Binnenvaart & Visserij vakbeurs. Circa 40.000 bezoekers maakten op deze manier kennis met het museum.

Extern

In 1994 bezochten in totaal 21.197 personen het museum. Alhoewel een teruggang van 6,7 procent in vergelijking met 1993, een alleszins redelijk cijfer, gezien de landelijke trend. Het fraaie zomerweer was een belangrijke factor in deze terugloop.

Intern

In 1994 kwamen een paar nieuwe gezichten in het museum: Mevrouw M. Oldenhof-De Neef als weekendmedewerkster algemene dienst, mevrouw T. de Jong als educatief medewerkster voor de tijd van twee keer een half jaar en de heer G. de Koning als full time museumassistent via de Stichting Maatwerk.

Collectie

In het kader van de expositie "Kijk op Konstruktie" schonk modelbouwer J. Ploeg het museum een door hem gebouwd opengewerkt geklonken model van het kasko van een zeillogger uit 1916. Een indrukwekkend model waarmee de heer Ploeg de konstruktie van het geklonken stalen schip -een scheepsbouwtechniek waarmee hij opgroeide- heeft vastgelegd.
Modelbouwer C. Hardonk bouwde voor het museum het volmodel (schaal 1:50) van de motorlogger VL 166 "Neeltje".

Het museumkadeproject

Op 23 november was het zover! Vier jaar na de bekendmaking van de eerste plannen om de kade voor het museum een museale bestemming te geven, werd de eerste paal van de nieuwe museumkade geslagen door Burgemeester L.W. Stam. Met de stoomsleper "Furie" uit Maassluis werd hij, met vele genodigden, naar het heiponton gebracht waarna de daadwerkelijke start van de realisatie van het project kon plaatsvinden.
De financiering van het totale project kwam in 1994 belangrijk dichter bij het einddoel. De gemeenteraad van Vlaardingen besloot in februari om twee ton te fourneren. Sponsor van het eerste uur, het VSB Fonds Schiedam Vlaardingen, die in 1992 de start van het project mogelijk maakte met een donatie van f100.000,- , gaf andermaal dit bedrag, plus een garantiestelling van een halve ton. Naar verwachting zal de replica van de vroegere stadskraan van Vlaardingen in de loop van 1995 gerealiseerd zijn.

Bij de foto:
Burgemeester Stam, met helm en witte jas, slaat de eerste paal van het museumkade project op 23 november 1994. Direkt rechts van hem, directeur A. Meerman van Werner Aannemingsbedrijf. Op de achtergrond kijkt J. Madern, voorzitter van de Stichting Exploitatie Museumkade toe.

Societas artifex liberalis Vlaerdingus LXV
ad absurdum.